

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 3050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563.
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SLOVENE

NAŠE REKE SO ZDIVJALE...

**Iz vse Slovenije prihajajo strašne vesti o raz-
dejanjih pobesnelih voda: Mostovi padajo,
hiše se rušijo, mesta in vasi poplavljeni, po
rodovitnih poljih se razliva jok in obup...**

**Plat zvona tužno bije po slovenski domovini
Človek v brezupnem boju z nasilnimi vodami**

Ljubljana, 23. septembra.

Z začudenjem so snoči, okrog osmih, ko je traja-
la še občinska seja, opazovali, da prihajajo drug
za drugim k frančiškanskemu trimostju težko na-
loženi tovorni avtomobili, s katerih so delavci me-
tali v strugo kamenje. Kmalu so ljudje izvedeli za
nepričakovano in resno novico: osrednji frančiškanski
most se poseda. Osrednji frančiškanski most in
z njim tudi spodnji novi most sta še danes v prav
resni nevarnosti.

Nevarnost, v kateri je sedaj trimostje, je za-
krivil prepočasen tempo regulacijskih del v Ljub-
ljani. Žal, da država ni dala sredstev in tako smo
se snoči in danes znašli v položaju, da je ogrožena
ena najbolj važnih točk v Ljubljani, namreč tri-
mostje.

Terenska sekcija je takoj naročila Ljubljanski
gradbeni družbi, naj zavaruje srednji opornik. To
pa bi se dalo napraviti le s tem, da so navozili ve-

like količine skalovja, to je konglomerata, ki so ga
med regulacijskimi deli nalomili pri cukrarni.

Včeraj so vrgli v vodo okoli 40 kub. metrov
konglomerata, tik pred srednji opornik. To ska-
lovje so pripeljali dvajsetkrat s tovrnim avtomobi-
lom. To pa še ni zadostovalo. Terenska sekcija
se je danes odločila za še bolj učinkovit korak za-
varovanja. Danes popoldne so tovrni avtomobili
pripeljali skalovje zavito v močne železne in po-
cinkane mreže, take, kakor se uporabljajo za ograje
ter so delavci samo v prvih urah popoldne pometali
kakšnih 10 v strugo. Vsaka mreža je obsegala pri-
bližno 200 kg skalovja. To je najbolj učinkovit ko-
rak zavarovanja vodnih stebrov in bo skalovje ko-
likor mogoče dobro varovalo opornik, ki je kljub
temu resno ogrožen.

Za prvo silo je srednji opornik rešen nevarno-
sti, vendar pa katastrofa še ni izključena. Naj traja
ta visoka voda še teden dni — in Ljubljana bo ob
svoj najvažnejši in enega najlepših mostov.

nostjo pričeli reševalna dela. Pomagali so povsod,
koder so mogli, zvečer so bili popolnoma premo-
čeni; hoteli so ostati na straži, vendar so jih pre-
govorili, da so odšli domov, ker ima Barje tele-
fonsko zvezo z mestom in jih z Barja lahko vsak
čas pokličejo, če bi bila še hušja nevarnost. Črna
vas je najbolj prizadeta, tako tudi Hauptmanica

in Lipe. V Lipah stoji voda na cesti 1,5 m. Promet
na tej cesti je nemogoč. Mlekarice jutri ne bodo
mogle pripeljati mleka v mesto. Lžanska cesta je
prav tako za promet nesposobna. Pri Koslerjevi
pristavi je voda na cesti tako visoka, da prav tež-
ko pridejo čez vozovi. Avtobusni promet pa je do
nadaljšnjega popolnoma ustavljen.

Vode na Krasu in na Dolenjskem

**Valovi so zagrnili ribniške in
kočevske kraje Nad Sodražico se utrgal oblak**

Ribnica na Dol., 23. sept.

Ribniško dolino, sodaško in ortenško ter
dobrepolsko kotlino je zalila voda. Tam, kjer
je bilo preje lepo in rodovitno polje, kjer je
čakala koruza na kmeta, da jo potrga in je
krompir dozoreval, se sedaj prelivajo umazane
vode. Iz vode se belijo vasi, ki kažejo ža-
lostno in otožno lice. — Povsod sama voda.

Včeraj zjutraj so se zbirali strašni oblaki
nad Bončarjem. Ozračje je bilo težko in pri-
čakovati je bilo hudega neurja. Od časa do
časa je votlo zagrmelo. Hipoma pa se je zabliz-
skalo in nebo se je nad Bončarjem razklalo na
dvoje. Takrat se je utrgal oblak in v hipu pre-
plaval vso sodaško kotlo. Strela je udarila v
zemljo in potegnila 300 m dolg plaz navzdol v
dolino. Voda je drla in si skokoma osvajala
zemljo pod seboj.

V Sodražici

je udrla v hleve, kleti, domove. Rušila je zi-
dove, prirodne meje, podirala drevje, uničevala
vrtove in njive. Ljudje se niso niti dobobra za-
vedli in že so stali pol metra, da celo meter
v vodi. Kovačiču Francetu je voda vdrla v hlev
in je stala živimi do glave. Fajdigu je razdrila
vrt, drugim vdrla v skednje in je stalo seno
globoko v vodi.

Komaj je voda zajela Sodažico in uničila

ves, kar je dosegla, že je drvela naprej, zajela
vas Zapotok in Vinico in si potem razdelila pot
na dvoje: proti Zlebiču in proti Ribnici.

Dosegla je Zlebič,

poplavila vas, vdrla v hiše, kleti in skednje,
preplavila železniško potajo in drla potem pro-
ti Orteneku. Ko je dosegla parno žago graščaka
g. Kozlerja, je odplavila s seboj ogromne ko-
ličine lesa, rezanega in klovov, zavrtela se je
okrog postaje Orteneka, zdrknila proti Peklu
in tam odnesla s seboj posestnik in gostilni-
čarju Rajkoto Picku svinjak s seboj.

Na drugi strani se je obrnila proti Ribnici
in drvela preko Sušja čez Jurjovico naravnost
proti trgu.

Dobrepolje zalito

Požiralniki zlasti Tentera na Orteneku so
požirali ogromne količine vode, a jo odvajale
po nešteti podzemnih kraških luknjah narav-
nost proti dobrepolski kotlini in voda je začela
bruhati na dan skoraj iz vseh žrel zlasti pa
iz podpeške jame. Voda se je začela razliti
po dolini. Skoraj isti čas pa je prihrumela voda
tudi od strani vasi Ponikve. Prinašala jo je s
seboj Rašica, ki je v tistem delu strašno na-
rasla. Voda je zalila najprej vasi Predstruge
(pri železniški postaji) in odnesla s seboj za
okrog 7 vagonov drv. Nekako pod Vidmom pa
se je združila z ono, ki je prihajala iz požiral-
nikov in usoda dobrepolske kotline je bila
zapečatená! V hipu so bile vasi Podpeč, Videm,
Ratike, del Bruhanje vasi, Podgora, Kompolje
in Brezje pod vodo.

Tudi tu je napravila voda strašno razde-
janje. Povsod je vdrla v hiše, rušila in zasula
kleti in uničila krmo. Njive in pridelki na njih
so vsi uničeni.

**Plat zvona v Strugah in
Kompoljah**

Videm—Dobrepolje, 23. sept.

Rašica silno narašča in drvi kot veletok
po dobrepolski dolini. Vsa dolina je preplav-
ljena. Vae Videm je po večini izpraznjena. Pod-

Kamniška Bistrica...

**Dva otroka požrli valovi
Plazovi uničuje o in razdirajo**

Kamniki, 23. septembra.

Iz vsega kamniškega okraja prihajajo poro-
čila o veliki škodi, ki jo delajo narasli potoki in
reke. V noči na soboto je visina vode v strugi
Bistrice in Nevilje (Tuhinjska dolina) še znatno
presegla visino prejšnjega dne. Bistrica je že v
petek zvečer divjala z veliko silo in odnesla vse
brvi od Mekinj do Stranj. Deroči valovi so tudi
razmajali pokončne stebre pri brvi na Perovem,
ki je služila zlasti za prehod delavcev v tovarno
»Titane«. Dve ženski sta bili ravno na brvi in ogle-
dovali divjanje vode v strugi, ko je začelo leseno

peška, Podgorska in Kompeljska jama bruha
silne množine vode. V Podpeči voda izpodjeda
hiše.

Struge so popolnoma odrezane

in so vse hiše izpraznjene. Ljudje se umak-
nili v višje kraje. V Kompoljah bije nepre-
stano plat zvona. Iz daljave se čuje krik in jok
ljudi. Iz Nemške vasi so prišli gasilci in drugi
ljudje na pomoč. Napravili so splav za reše-
vanje, ki pa se je razbil. Nova pomoč za Kom-
polje je bila zaman, ker je vas Kompolje od
vseh strani obdana od vode, iz Strug pa udarja
voda že nazaj, ker se ne more odtekat proti
Kompoljam in Nadgorici.

**Zadnje vesti iz Ribnice in Kočevja
Junaško reševanje**

Ribnica, 23. septembra.

Danes je prišla nova katastrofalna po-
vodenj, hušja od večerajšnje. Medtem ko je voda
včeraj do večera voda upadala, je po snočnem
nalivu naglo naraščala. Popoldne od 8.—9. je
bil ves trg v nekaj minutah preplavljen, nova
reka se vali po Glavnem trgu, voda ndira v
kleti, hleve in stanovanja. Vse nerazno hiti,
da si zavaruje vrata z vrcami, napolnjenimi
z žaganjem in drugimi rečmi. Iz hleva rešujejo
živino. Fantje, moške in reševalci se junáško
obnašajo. V naglici zbijejo splav, da rešijo
najbolj ogrožene. Splav se prevrne in izgine v
valovih, reševalci padejo v vodo in se oklenejo
dreves, dokler jih od tamkaj ne rešijo drugi.
Nekatere starčke so že včeraj prenesli na var-
nejše kraje. V mlino »Pri Fajfarju« so od več-
raj vso noč ždeli stari ljudje na vzvišenih
prostorih. Danes so jih s težavo rešili iz pogubnih
valov na ta način, da so napravili dva po 12 m
dolga mostova na tramih in vrveh in so starčki
tako z največjo težavo prenesli skozi okna in
od tamkaj na varno. Mnogo hiš je sedaj že po-
polnoma izpraznjenih. Na Mlako prinašajo
ljudje poplavljeno hrano na splavih, farna cer-
kev je bila krogokrog zalita z vodo. Ravno
tako so preplavljene vse vasi, ki leže v ravnini.

Iz Kočevja opoldanskega vlaka proti Ljub-
ljani ni bilo, ker je proga izpodjedena. Ravno
tako pride vlak iz Ljubljane najbrž samo do
Dobrega polja. Vsa dolina je nepregledno je-
zero.

Kaj je v Sodražici. Lečkem potoku, ni
znano, ker so vse telefonske zveze pretrgane.
Popoldne okoli 3 je voda začela polagoma zo-
pet upadati. Polovica trga Mlake je še nad en
meter pod vodo. Nad dolino so se zopet začeli
zbirati pogubonosni oblaki, kateri nam ne obe-
tajo nič dobrega.

V Kočevje se vozijo s čolni po mestnih
ulicah. Rinža je prestopila svoje bregove v
tolikšnem obsegu, kakor še ne pomnijo stari
Kočevarji. Davi je začela preplavljati vse sood-
nne mesto. Ves promet se vrši po ulicah s čolni.
Ljudje stoje in gledajo, kako požrtvovalni čol-
narji preplavljajo rešene. Kakor v Benetkah.
Dijaški dom, osnovna šola, zavod za slepce ter
Podgorska ulica so odrezani od mesta. Požiral-
niki Rinže so že napolnjeni, voda dere nazaj
in poplavlja okoliške vasi. Najhušje šele pride.
Ko to poročamo, je voda pridrla že do glavne
ceste gornjega mesta, kopališče je tudi odtrgano
in je vse odnesla voda do mostu. Le požrtvo-
valnim Kočevarjem se je zahvaliti, da je most
še prost.

Liubianica...

Strahotna noč na Barju

Ljubljana, 23. septembra.

Noč je bila za Barjane grozna in strahotna.
Družine so se preselile iz slanovaljskih sob v pod-
strešja, kjer so ležale ali na mrvi ali pa na pripravl-
jenih ležiščih. Moške so vso noč reševali živino in
svoje imetje. Znašli so pobištvo v podstrešja. Ži-
vini so v hlevih, kjer je voda ponekod stala do pol
metra visoko, podkladali lesene odre, kajti drugače
bi živina stala do trebuha v vodi.

Opoldne je bilo vse Barje popolnoma pod vodo.
Vrhniški del Barja je zalit, štrle ven iz vode le
Blatna Brezovica, Sinja gorica in Bevke. Potniku, ki
se vozi iz Ljubljane proti Borovnici, se nudi grozen
prizor. Po vsej širni ravnini ob obeh straneh proge
sama voda. Pod vodo je do 16.000 ha zemlje. Po-
vodenj sega od Iga tja do Zelimelje, dalje med Ško-
feljce do Gumišča in Pijave gorice. Banovinska cesta
od Škofelje na Ig je pod vodo. Promet je ustavljen.
Promet po Lžanski cesti je bil danes dopoldne že na
več krajih oviran, ker je voda zalila ceste. Pod vodo
so na Barju vse vasi, tako Črna vas, Hauptmanica,
Ilova in ogrožena je bila celo Galjevica. Pri mostu,
ki vodi čez Galjevico na poti od Rakovnika proti
Barju, je voda prestopila ceste.

Mali graben je najprej pri Doigem mostu pre-
stopil bregove in zalil vse bližnje travnike. V Logu
v bližini opekarne Stavbne družbe je ta potok na-
rastel do 5 m nad normalo in pri lesenem mostu,
ki vodi s ceste, vodeče od glavne Tržaške do gostilne
Robežnik, je poplavljal polje v širini do 40 m, tudi
cesta pred mostom je bila pod vodo, tako da je bil
prehod v Ljubljano odnosen na Vič onemogočen in
so se morale davi delavci, ki so šli na delo v razne
ljubljanske tovarne, voziti z vozom čez vodo. Voda
sega pri Robežniku do gostilne. Pri Čihovi hiši
je voda zalila Cesto dveh cesarjev.

Pred dvema letoma izvedena regulacija Glin-
ščice in Gradaščice je pokazala, kako velikega po-
mena je bilo to delo za vse prebivalstvo Viča. Oba
Ljubljaničina pritoka sta sicer dosegla visoko vodno
stanje, bila sta zvrhana, toda vode so se gladko od-
tekale dalje proti Ljubljani, ne da bi prestopile
bregove.

Vznemirjenost v Ljubljani

Kljub temu, da skoraj neprestano lije, je na
Gradu vse polno ljudi, ki opazujejo, kako pokriva
večino Barja ogromna voda. Tudi z nebotičnika
ljudje v velikem številu ogledujejo povodenj. Pri
ogroženem trimostju je zbrana množica in gleda,
kako mečejo delavci v vodo skalovje za obrambo
pred vodo.

Ukrepi mestne občine

Davi ob 8 se je odpeljal mestni župan dr. Puc
v spremstvu nekaj uradnikov in poklicnih gasilcev
na Barje. Cesta pa je bila vozna samo do Mokarja,
zakaj naprej je bila že davi ponekod pol metra pod
vodo. Iža je pod barjansko šolo že drla čez cesto.
Župan je odredil, da mestni uslužbenci pomagajo
nesrečnim Barjanom. Mestna občina je že dopoldne
poslala na Barje z mestne pristave na pomoč štiri
čolne, popoldne pa še sedem. V čolnih rešujejo
popoldne mestni poklicni in prostovoljni gasilci ljudi
in živino iz ogroženih hiš. Na Barje je mestna ob-
čina poslala tudi več lesa za ogrožene hleve, da
more živina stati na varnem. Za hrano ljudi je
mestna občina poslala davi od trdke Dolinar kakš-
nih 200 hlebov kruha, za živino nekaj sena, za pre-
šiče pa druge krme.

Med magistratom in barjansko šolo je uvedena
stalna telefonska služba, tako da so na magistratu
sproti obveščeni o položaju. Mestna občina že misli
na možnost izpraznitve barjanskih vasi ter se je v
ta namen že obrnila na velesejane, da bi se začasno
odstopil svoje prostore za zasilna stanovanja in
hleve za živino.

Okrog poldne je voda silno razmajala tudi be-
tonsko steno na kopališču na Ljubljani ter grozi
velika nevarnost, da voda ne odnese vsega splava.
Popoldne je odšlo več komisij mestne občine na
Barje in druge ogrožene kraje. Mestna občina se je
obrnila tudi na vojaštvo, da bi za primer še hušjih
nevarnosti nudilo svojo pomoč.

Promet med Ljubljano in Igom je že dopoldne
postal nemogoč.

Velikanske množine vode

Meteorološki zavod je danes zaznamoval, da je
v zadnjih 24 urah padlo nad Ljubljano in okolico
120,5 mm dežja. To je izredna količina, kajti dosti-
kati ne pade ves mesec toliko padavin. V treh dneh
neurja je že padlo 219,4 mm dežja. Naravno, da se
niso mogle mase vode, ki so se zbirale v barjanski
ravnini, naglo in sproti odtekat in da so zalivale
vse, kamor so le segle. Krivulja, ki jo je zaznamoval
omrograf zavoda, prav nazorno kaže, kako so se
vrstili nalivi in s kakšno intenziteto. Včeraj je do-
poldne neprestano deževalo tja do 15.30. Nato je
sledila pavza do 18.10. Od tega časa pa do danes
opoldne je nepretrgoma deževalo. Samo ponoči je
padlo 61,5 mm dežja. Meteorološki računarji so iz-
računali, da je padlo nad vsem Barjem do 41 milijard
litrov dežja.

Loška dolina pod vodo

Stari trg pri Rakeku, 23. sept.

Jesenska povodenj je daleč hušja in katastro-
falnejša ko pomladanska. Vsa lepa polja od Dan do
Kozaršč in Pudoba so pod vodo. Kameniti, do 4 m
visoki most pri Pudobu je zalilo. Nocoj je divjala
silna nevihta. Padlo je do 93 mm dežja. V Starem
trgu so bruhili po hlevih talni izviri. Mlin v
Belem malnu je pod vodo. Most pri Vrhniku je zalit.
Poplavljen je do 300 ha zemlje. Na njivah je še
ves krompir. Ljudje so danes hiteli v največjem
dežju na polja in začeli kopati krompir. Po njivah
je vse živo. »Človek ne ve, kakšna bitja se vlečejo
po njivah,« je nekdo pripomnil.

Borovnica poplavljen

Borovnica, 23. sept.

Brez prestanka dežuje po našem kotu. Ogrom-
ne množine vode se zgrinjajo v Borovnišnico, ki
pa že tri dni ne more vse te vodne mase odvesti
naprej. Močno narasla Ljubljanička, ki se je že
razlila po Barju čez in čez in nudi sliko pravca-
tega jezera, skoraj zapira izliv Borovnišnici. Zato
je voda zalila od svojega vstopa v ravan pa prav
do svojega izliva vae nižje ležeče in k vodni
strugi nagnjene predele, čez travnike in njive ter
ceste. Borovnica je od svoje okolice skoraj po-
vsem odrezana. Vsi s hribov prihajajoči potočki
so nenadoma zelo oziževli in včeraj nam je Po-
tok, ki vprek seka našo vas, v dopoldnevu na-
pravil hudo razdejanje.

Nekako okoli osmih je začel vidno naraščati,
že je začel trgati svoje bregove in odnašati s
seboj. Močno zidane skarpke so se razsule, mostič-
ki so se hipoma zadela, ogromna reka se je raz-
lila čez strugo. Vse ceste v sredi vasi je zalila
voda in jih strašno razdejala. Vdrila je v kleti tako
siloma, da ljudje niso mogli pravočasno zagraditi
poti. Šele ko se je posrečilo sprostiti strugo ovir
in je tudi pritisk vodnih sil nekoliko upalnil, je
nevarnost zaenkrat minila. Za količo časa, ne
vemo, kajti še vedno lije in črno oblačno nebo
ne daje upanja za temeljito vremensko izpre-
membo.

Škoda je težko preceniti, velika je, tembolj,
ker je tudi Borovniščiča odplavila zemljo z mno-
gih polj ter na travnike naplavlja pesek, povrh
je uničena še ajda in ozimni posevek.

Nevarnost narašča

Na Barju, ob 8 zvečer.

Katastrofa na Barju je zvečer ob 20 postala
zelo kritična. Voda še vedno narašča. Velika Ga-
ljevica, ki teče mimo delavske kolonije na Galje-
vici, je tudi pri tej koloniji prestopila breg in za-
čela ogrožati prve vrste hiš ob tem potoku. Ce-
sta, ki vodi izpod Rakovnika proti Barju, je do
30 cm pod vodo. Prebivalci prvih hiš ob tej cesti
morajo gaziti vodo, da pridejo do svojih domov.
Na Barju samem je pa ljudstvo zelo obupano in
je že opaziti pomanjkanje. Nekatere siromašnejše
družine nimajo več živeža, posebno pa ne kruha.
Zato so gasilci danes opoldne odpeljali v čolnih
večje množine kruha na Hauptmanco in ga delili
med potrebne. Ljubljanski poklicni in prostovoljni
gasilci so popoldne prišli na pomoč barjanskim ga-
silcem in so z največjo požrtvovalnostjo in vztraj-

zmanjšal pritisk na most, toda vse je bilo zastoj. Voda je naplavljal vedno nove množine drevja, katerega so potem poizkušali razstreliti s kamnik-litom. Toda tudi razstreljevanje ni zaleglo in v petek ob pol 18 zvečer je se most pod pritiskom vdal in voda ga je popolnoma porušila na desni strani. Na levi strani se je združenemu naporu reševalcev vendarle posrečilo, da so pobrali mostni-ce in nekaj tramov, drugo pa je vse odnesla Bi-trica. Zveza med Duplico in Radomljami je tako pretrgana.

V Crni in Tuhinjski dolini

Za proti večeru je dobil okrajni cestni odbor sporočilo, da je voda razmehčala ilovnato plast v hribu 2 km nad tovarno »Kaolin« in sprožila na cesto velik plaz, ki je onemogočil vsak promet. — Avtobus, ki vzdržuje promet po tuhinjski do-lini, zjutraj ni mogel pripeljati v Kamnik, ker so se v Tesnicah udri trije plazovi in zaprli cesto. Zajezen je tudi potok in voda stoji v Tesnicah trideset metrov visoko. V vasi Buč je na dveh kra-jih voda izpodkopala cesto, da so se napravile globoke razpoke. Poplave so zaenkrat zaprle vsak promet čez Kamnik na Gornji grad in v Tuhinjsko dolino.

Nesreča v Stahovici

Poplava je zahtevala tudi dve smrtni žrtvi. Bistrica je že v noči predrla v Stahovici mogočen Erjavšev jezik, ki je bil 4 metre visok in zgrajen v dveh stopnicah. Posledice izgube jezga so se kmalu pokazale. Bistrica, ki je zvečer padla že za 1 meter, je po ponovnem naliivu zopet narasla za nad 1 meter in mogočno razdirala bregove nad porušeni jezik. Struga se je znižala za 2 metra in Bistrica je izpodkopala desni breg in odnesla v dolžini 50 metrov do 10 m brega proti cesti. Izpodkopala je daljnovod korporacijske elektrar-ne in porušila dva nosilca, tako da bo Kamnik zdaj dalj časa brez svoje elektrike in jo bo moral jemati od smodnišnice. Daljnovodova višestana nosilca sta se zagostila na zatvornicah smodnišnice v Stranjah, tako da je pretela jezu in zatvornicam velika nevarnost. Delavci so z velikim naporom z vrvmi in verigami rešili zatvornice električnih drogov. Velika vodna sila pa je pretrgala debelo železno vrvi, ki je opazila po nogah akademika gosp. P. Cizlja in mu je izpahnila in zlomila levo nogo nad gležnjem. Morali so ga takoj z avtomobilom prepeljati v bolnišnico.

Smrtne žrtve

Znižanje struge vsled porušena Erjavškovega jezga je imelo tudi usodne posledice za oba lesena mostova v Stahovici čez Bistrico in Crno, ki sta komaj 70 metrov nad jezikom. Deroča Bistrica je pri obeh izpodkopala temelje. Leseni most, ki vodi čez Bistrico iz Stahovice proti Bistričici, je bil že zjutraj v veliki nevarnosti. Na stebrih se je nakopičilo drevje in reševalci so delali z vsem naporom, da bi spravili drevje naprej. Njihovo delo je opazovalo na mostu okrog 20 gledalcev, med njimi tudi več otrok. Posestnik gosp. Bodaj je ravno privezan na vrvi sekal debelo deblo, ki se je zagostilo med pokončne stebre pri mostu. Službujoča orožnika sta opazila nevarnost, da se most podre in sta odstranjevala ljudi z mosta. Ko so se ljudje umikali z mosta in jih je bilo le še kakih 14 na njem, se je naenkrat most zama-jal in v trenutku zgrmel na kup in se pogreznil v valove. Strašen krik ljudi, ki so bili na mostu, je pretresel ozračje. Naenkrat so bili vsi v globokih in deročih valovih Bistrice in so z obupno silo skušali priti k obrežju. K sreči ni podirajoče tra-movje nikogar opazilo po glavi, tako da so kmalu vsi prišli na površje. Med njimi sta bila dva ali menda celo trije otroci, tri ženske in devet moških. Ljudje, ki so stali z dolgimi drogovi in s

Sava ...

Plazovi dereje, mostovi se rušijo ...

Crnuče, 23. sept. Najvišje stanje Save je bilo 2 m nad normalo. Popoldne je Sava že padla za 40 cm. Sava trga zemljo ob bregovih. Seboj nosi bukova in druga drevesa, ki jih je med potjo izru-vala s koreninami vred. Seboj je nosila tudi več prešičev, najbrž je pobrala kar cel svinjak v bližini Medvod. Ne daleč od Stirnovega kopališča je Sava izruvala veliko smreko. Ni nevarnost kakšne povodnji pri Crnučah.

Smartno pri Litiji, 23. sept. Huda je bila povod-njenj spomladi, da že dolgo let niso ljudje pomnili take. Ta pa, ki je nastopila danes, presega vse. Že v četrtke ponoči je padlo toliko dežja, da so bili pod vodo vsi bližnji travniki. Čez dan je voda malo upadla. Ko smo se pa v soboto zbudili, smo videli, da je vse pod vodo: ceste, njive, travniki. Vsi do-hodi v Smartno so preplavljeni, peš sploh ni mo-goe priti v vas, še z vozovi je težko in avtomobili komaj pasirajo preplavljene ceste. Otroci ni v šolo. Voda vdira v prostore, uničuje poljske pridelke: ajdo in kar je še jesenskih pridelkov po njivah; trga zemljo in odnaša prst z njiv s sadeži vred; Smartno zgleda kot bi bilo sredi jezera, tako stoji voda okrog. Škoda je nepregledna. Dežuje še kar naprej in voda narašča.

Zagorje ob Savi, 23. sept.

Huda neurja so povzročila, da je nekaterih mestih ogrožen tudi železniški promet. S pobočji drvinjo hudourniki in ogrožajo proge. Med Zagor-jem in Trbovljami se je danes dopoldne utrjal plaz, ki je progo deloma zasul. Iz Ljubljane je bi-la poslana takoj tehnična pomoč, ki je plaz v to-liko odstranila, da se more vršiti promet vsaj po enem tiru. Na progi Ljubljana—Zidani most se vrši železniški promet sicer normalno po obeh tirih, le med Trbovljami in Zagorjem samo po enem.

Sevnica, 23. sept.

Sava je tod silno narasla in je bila že opol-dne približno 3 metre nad normalo. Sava narašča v glavnem zaradi močno poraslih dotokov v zgor-njem teku, tako Ljubljanske, Bistrice in Savinje. Voda prinaša s seboj vse mogoče stvari, največ pa lesa, ostankov podrtih kozolcev, seveda tudi poljskih pridelkov in celo poginulih živali. Ljudje so videli na primer že nekaj krčmičnih prešičev, ki jih je voda nesla od bove kod. Les, ki ga je voda prinesla, se je davi zagostil in nakopičil pred mo-stom čez Savo. Voda je ogromni kup lesa potisnila proti mostu, ki se ni dolgo upiral ter se med veli-kim treskom zrušil. Zveza med levim in desnim bregom v Sevnici je onemogočena.

Videm ob Savi, 23. sept.

Sava je prestopila svoje bregove in se z vo- sili razliva po polju. Kakor, da hoče obhajati de-setletnico svojega opustošenja. Vidno se približuje

kaviži še ves dan ob vodi in lovili ali pa odga-njali drevje, so jim takoj prožili v pomoč, da so se jih lahko hitro oprijeli. Ljudje so padli v vodo pri kraju brega, zato je bila rešitev na ta način vsaj omogočena. Če bi padli v sredo struge, bi bila rešitev skoro gotovo nemogoča, ker bi jih de-roči tok odnesel naprej in jih strmoglavil preko porušenega jezga, ki je le 70 metrov pod mostom, še predno bi mogli doseči breg. Težavna je bila rešitev žensk, vendar pa so jih k sreči še mogli potegniti iz vode. Oskrbnica koč na Kokrškem sedlu je v usodnem trenutku stala na mostu s 6 letno hčerko v naročju. Ko se je most udri, se je med padcem hčerka zmuznila iz rok in nesre-ča mati je zastoj grabila po vodi z rokami, da bi prišla hčerka, ki je izginila v valovih. Mater je k sreči nekdo še ujel s kavljem in ji pri tem pri-zadela se precejšeno rano, da so morali poklicati zdravnika. Ujel pa jo je še v pravem trenutku, ker bi jo deroči tok takoj potegnil na jez. Nesrečnega otroka so videli tik pred jezikom, nato pa ga je voda potegnila v globino. Vsak poskus rešitve je bil nemogoč. Na mostu je stal tudi 10 letni šol-arček, ki je izginil v valovih. Čudno je pa, da ga ni nihče opazil, zato sklepajo, da ga je zadel kak-tram in ga pokopal v valovih. Šele na mekinjski brvi v Kamniku so videli plavati po vodi truplo mladega šolarja, ki je imel še nahrbtnik s knji-gami. Potegnili so ga z vode menda v Novem trgu. Njegova identiteta še ni ugotovljena.

Nesrečne poplave so tako zahtevale dve mla-di žrtvi, kar je napravilo v vsem okraju globok vtis. V Stahovici je voda izpodkopala most na ba-novinski cesti Kamnik—Gornji grad. Še predno ga je voda popolnoma porušila, so pobrali iz njega mostnice. Vsak promet z vozovi v Kamniško Bi-strico ali v Gornji grad, je zdaj onemogočen, do-klar ne bodo zgradili novega mostu. Tudi cesta v Kamniško Bistrico je pred Konjskim potokom precej poškodovana, na dveh krajih pa je poru-šena telefonska zveza.

V Kamniku je opoldne pričela voda nekoliko upadati. Vse reševanje je bilo osredotočeno na mekinjsko brv, kjer se je zagostilo do 20 drev-es, ki jih je voda izruvala in pripilavila. Brv se je že nekoliko nagnila in če se pritisk vode ne bo zmanjšal, bo brv najbrž podlegla. V Stahovici je voda pričela trgati in podirati škarko pri Malen-škovi elektrarni in velika nevarnost preti tudi korporacijski žagi in elektrarni.

Tudi v drugih krajih kamniškega okraja je položaj ponekod obupen. V Radomljah se je Bi-etrica razlila po cesti v dolžini 100 metrov. Most, ki veže Radomlje z Jaršami, je v veliki nevarno-sti. Na tem kraju je Bistrica pred tremi leti od-nesla nad 3000 m² zemlje in porušila most. Zdaj pa je tok vode nadaljeval razdiralno delo, izpod-jedel močno betonsko škarko in poškodoval ces-to, da je promet onemogočen. Če prodre voda čez cesto, bo desna polovica mostu porušena.

Pešala poplavlja

V Moravčah je bila cesta na več krajih tako poplavljalna, da ni mogel avtobus preko nje. V Domžalah so se s čolni vozili po cesti in čez ihan-aki most čez Bistrico je pljusala voda in ga ma-jala kot slamo bilko. K sreči ni Bistrica prinasa-la drevja. V Mengšu in v Mostah pri Komendi je dria voda po cesti, da je avtobus komaj mogel naprej. Okolica Trzinja je pod vodo in izgleda kot ogromno jezero. Voda dere kot veletok po po-staji in ljudje, sploh ne morejo drugače na vlak kot bos. Tudi državna cesta je na treh krajih preplavljalna do pol metra na visoko. Vlak vozi v Trzinu po 30 cm visoki vodi, vendar je proga izven nevarnosti, ker jo je železniška uprava z izdatnimi popravili spravila v prav solidno stanje. Vidi se pa, da bi morala zgraditi ob progi več propustov. To bi strokovnjaki lahko sedaj ugotovili, če bi si ogledali položaj.

stanju novembra 1923. leta. Čez most je prevoz prepovedan. Zavarovati ga hočejo s tem, da od-riyajo dražje in tramovje, ki ga voda nanaša na mostne podstavke. Vendar se voda igra, zibaje most. Ljudje love ploveče deske, tramove, meter-ska drva, dele splavov; grozno je morala uničiti polja, saj je na vagono buč odnesla mimo. Nepo-brani pridelki bodo zginiti, ker je voda zalila krom-pirjeve in koruzne njive.

V tem času Sava še vedno narašča in bo naj-brže prekorachila svoj višek iz leta 1923.

Krško polje — jezero

Brežice, 23. sept.

Sava tukaj stalno narašča ter se je že zli-la s Krko v eno samo ogromno jezero, ki pokriva vse Krško polje. Vsak promet z Novim mestom je iz-ključen in tudi poštni avtobus ni mogel do No-vega mesta. Sava narašča tako hitro, da bo vsak čas presegla eno višino, ki jo je imela pri doseda-j največji povodnji, namreč 1. 1923. Orožništvo je dobilo nalogo, da izprazni vse ogrožene vasi, kakor Mostec, Rigonce, Loče in sicer prav vse hiše, tu-di tiste, ki jih povodenj pred 10 leti ni dosegla. Most v Krškem je resno ogrožen in je promet čre-zenj ustavljen. V Krški vasi pa so domačini most sami deloma razdeli iz bojazni, da ga ne razdre in odnese voda. Med Krško vasio in Brežicami je cestni promet nemogoč, ker stoji voda pol metra visoko na cesti. Poštni avtobus danes tudi ni mogel čez Mostec in Dobovo na Bizeljsko, tem-več je moral skozí Bukovšek.

Dva znana ribiča sta se danes odpeljala s čol-nom lovit ribe med Brežicami in Krškim. Tedaj Sava še ni bila tako visoka. Ob 6 zvečer pa sta se komaj rešila pod mostom čez Krko ter ju je voda zanesla na njive proti Čateškim toplicam, kjer sta se rešila.

Ustavljen promet

Zagreb, 23. sept. c. Danes dopoldne ob 10.30 je reka Dobra prekinila železniški promet med Ogul-inom in Gomirjem. Voda je prodrla progo v dolžini 1500 m in je železniško ravnanstvo v Zagrebu iz-dalo komunikce, da je železniški promet mogel samo med Zagrebom in Ogulinom in od Gomirja dalje do Sušaka. Železniško ravnanstvo bo storilo vse, da bo promet jutri zopet omogočen.

Zaradi poplave je ustavljen potniški promet med postajama Mokronogom—Bistrico in Sent Jan-žem na Dolenjskem na progi: Trebnje na Dol.—Sent Janž na Dol., dalje med postajama Dobro-peljem in Kočevjem na progi: Grosuplje—Kočevje, in naposled med postajama Celjem in Zalcem na pro-gi Celje—Velenje.

Drava ...

V Mariboru so valovi odnesli most na otok

Na otoku je „interniranih“ mnogo ljudi

Maribor, 23. septembra.

Dva dni traja deževje, pa je Drava deroča in besneča kakor je še malokdo pomni. Raste od ure do ure ter je samo danes dvignila svoje de-roče valove za poldrug meter. Preplavila je že spodnje ležaje dele Pristana, odplavila cele kupe lesa v Dravski dolini, ob 11 pa je terjala svojo prvo veliko žrtev — porušila je lesen most, ki veže dravsko nabrežje z Mariborskim otokom ter je služil za dohod v kopališče. V jutranjih urah je začela valiti Drava naravnost ogromne množi-ne lesa vsake vrste: deske, gradbeni les, hlode. V mostne sohe se je pričelo hlo dovje zapletati in zastajati. Na lice mesta so pohiteli vodja grad-benega urada nadsvetnik inž. Černe, svetnik inž. Baran, ostalo tehnično osebje, takoj pa so prišli na poziv tudi mariborski požarniki in reševalci pod poveljstvom kapetana V. Vollerja. Med tem pa je voda še bolj narasla, da je zalila vso peš-pot ob Dravi do Koprive, gromadila je vedno nove sklade lesa, ki so mestoma med sohami tok čisto zajezili. Moštvo požarne brambe je z nadlo-veškimi napori skušalo vlečiti hlode in droge od mostnih soh, toda človeške roke niso bile kos vodnemu pritisku.

Ob 10 so se pričela reševalna dela, kmalu pa se je videlo, da bo vse zaman. Most se je pri-čel nagibati, v sredini je dobival vedno bolj ob-liko loka, tečno ob 11 in 14 minut pa je zabreščal, zaslišal se je tresk in kar naenkrat ga je vodovje dvignilo, ga odrgalo pri obeh bregovih ter ga odneslo. Nekaj časa je plul most v vsej svoji dol-žini povprek reke; mogočen in obenem strahovit je bil pogled na nenavaden splav. Most se je držal v celoti skupaj ter plaval tako skoro do Maribora. K sreči se je reševalno osebje še pravočasno umaknilo, ko se je pričel most nagibati. Smolo so pa imeli tisti, ki so zbežali na otok, ker so sedaj odrezani ter jih bodo šele s čolni prepeljali na breg.

V mestu se je nagloma razvedelo o katastrofi in vse je drlo na glavni most in dravsko nabrežje. Med tem so gasilci izpraznili dravsko brv, ki bi bila istotako v nevarnosti, če bi se plavajoči most

Savinja ...

V Celje butajo valovi voda

Celje, 23. sept. Katastrofa, ki je povzročila Savinja s svojimi pritoki v Celju in njegovi bližnji ter daljni okolici, je nepopisna. Zaenkrat se še ne da ugotoviti, koliko škode je povzročila današnja poplava, ker je mesto Celje kol majhen otok sredi širokega in prostranega morja. Poročila, posebno iz bližnje celjske okolice, ki je od mesta popolnoma odtrgana, so zelo redka ter jih sploh še ni mogoče kontrolirati. Ker je poškodovana savinjska proga, je bil promet s Savinjsko dolino že popoldne preki-njen. Vse celjske šole danes niso imele pouka in so vsa poslopja, razen meštanske šole, pod vodo ter niso niti otroci in tudi ne učne moči vsled na-raščajoče vode moge priti v šolo. Več otrok, ki je zamudilo zadnji savinjski vlak, je moralo ostati v Celju. Po popoldnevu je začela pritiskati voda tudi že prav v središču mesta, in sicer iz Aškerčeve ulice, izpod železniškega prelaza pri voglanjskem mostu in na drugi strani od pravoslavne cerkve. Zaradi vedno bolj narasčajoče vode je ob pol 14 popoldne porušilo kapucinski most, ki mu je zadala malo poprej smrtni udarec kopalna lopa, ki jo je prinesla razburkana Savinja s seboj. Ta udarec pa je most še vzdržal. Ko pa je voda prestopila most, ga je v sredi kmalu upognila, potegnila s seboj in šel je s Savinjo. Po poročilih, ki smo jih dobili, je bil ta most v najkrajšem času, že v kakih 20 minutah v Laškem. Tako je ves Breg, ki je bil do takrat še združen s Celjem, po porušitvi tega mosta odrezan od sveta. Železniška uprava pa je dovolila, da smejo prebivalci Brega hoditi domov čez železniški most. Kmalu za kapucinskim mostom je padla tudi malo nižje so nahajajoča Grenadirjeva brt, tako da je Ce-lje danes popolnoma odrezano, če izvajemo želez-niški most z doljnim mestom okraj Savinje.

Najhušje pa je v celjskih predmestjih, kjer je voda tako rekoč porušila vse. Posebno v kotu proti Stalni kleti, kjer se izliva Voglajna v Savinjo, je pogled naravnost strašen. Nimamo pa podatkov, ker je del mesta tukaj popolnoma odrezan od sveta, koliko škode je voda napravila. Voda je prodrla v Spodnji Hudnji še en nasip na drugi strani in je zaradi tega v nevarnosti ena hiša.

V akcijo so stopili tudi vojaki, ki stražijo želez-niški most. V hišici ob Savinji, v tako znanem »Ko-lera spitalu, je ostalo več ljudi, ko je bila hiša že v največji nevarnosti. Odnoslo je že del te hiše in batli se je, da vse skupaj odplavi Savinja. Toda po-žrtvovalec gasilec se je posrečilo izprazniti to hišo, tako da tukaj ni bilo človeških žrtev. Reševalci so iz te hiše spravili na varno devet oseb, junaški 20 letni šerak Karel pa je sam rešil iz te hiše tri osebe in iz Radečevega kozolca eno osebo. Vse to so storili s čolni v veliki nevarnosti sredi besneče Savinje. Tudi na nasprotnem bregu Savinje so rešili iz Zangerjevega skladišča tri osebe, ki so klicale na pomoč, gotove smrti.

Človeške žrtve

Govori se tudi o človeških žrtvah. Tako je ba-je voda odnesla pri hotelu Skoberne nekega moškega in iz hleva hotela Rebeček pri železniškem pre-lazu tudi nekega moškega. Vendar pa te vesti še

Krka ...

Voda vdira v hiše na bregovih reke

Novo mesto, 23. sept. Krka je odnesla oba mostova pri gradu Otočcu ter med Gomilo in Drago. Pri tem je voda odnesla 60 kokoši in 2 psa.

Novo mesto, 23. septembra.

Kakor vse druge reke v deželi, je narasla tudi Krka, ki je stopila že kakšnih 5 metrov nad normalo. V okolici Novega mesta so morali v-prazniti vse hiše, ki so nižje ob strugi. Prekinjena je zveza med Novim mestom in Toplicami, pa tudi z Žužemberkom, ker je voda zalila obe cesti. Voda silno ogroža na Dvoru most in žago ter je odnesla z žage ogromne količine lesa, približno kakšnih

30 vagonov. Najbolj prizadeta po povodnji je Ko-stanjevica, kjer voda vdira v vse nižje ležaje hiše. Iz mesta v okolico morajo meščani le s čolni, ker je voda stopila že na oba mosta. Iz drugih manj-ših krajev prihajajo poročila, da voda odnaša brvi in mostove.

V Novem mestu in v okolici vlada veliko vzne-mirjenje. Oblasti so sicer ukrenile vse potrebno za reševanje, alarmirani so tudi gasilci. Ljudje v nižje ležajih okoliških vasesh, v kolikor jih voda še ni dosegla, rešujejo svoje imetje v višje kraje, ker nič ne kaže, da bi voda padala, temveč na-sprotno grozi nevarnost, da celo še naraste.

Od Maribora do Zidanega mosta

Maribor, 23. sept.

Zadnji nalivi so tudi na Stajerskem povzro-žili ogromno škodo in velike poplave. V bližini Slov. Bistrice v okolici Poljčan so velikanski kom-pleksi polj in travnikov pod vodo. Ob vznožju po-družnične cerkve Sv. Ahacija pri Sv. Juriju ob Ščavnici so še samo hiše, ki se vidijo iznad ve-likanskega jezera in ljudje so neprestano na delu, da odstranijo zadnjo nevarnost, da bi sila vodovja ne vdrla v šloveska bivališča. Največja katastrofa pa je v Celju in okolici, potem pa v okolici Laškega. Zdravilišče Laško se nahaja pod vodo, pro-met na cesti iz Celja v Laško se ni mogel vršiti, ker je cesta na več mestih preplavljena. Savinja v svojem divjem šumenju odnaša na svoji površini ogromno množino hlo dov. Ob bregovih vidiš po-nekod razbite splave. Vodovje je v besnem na-valu podrl v ranih urah lesen most, ki veže Rimsko Toplice s Šmarjeto. Radi divjajočih hudo-urnikov so se pri Sv. Miklavžu nad Laškom spu-stili plazovi, ki so povzročili velikansko škodo. Cesta, ki vodi iz postajališča Rimske Toplice, Zi-dani most, kakor tudi cesta na nasprotni strani, sta na več mestih globoko pod vodo tako, da so tudi tukaj promet ne more vršiti. Njive, travniki, vse je pod vodo, na tisoče rok je na delu, da od-strani pretečo katastrofo. Povsod vidiš še samo drevesa, kako se upirajo divjemu vodnemu ele-mentu in pa kvishku moloče ograje mostov in brvi, ki bodo pač zdržale, dokler bo mogoče držati.

niso potrjene, ker je vsaka kontrola izključena. Pri-šlo je tudi poročilo, da sta v Petrovčah našli smrt v valovih Savinje dve osebi.

Proti večeru je začela voda v Celju nekoliko upadati, toda vse se boji nadaljnje nevarnosti, ker prihajajo zopet poročila iz Zgornje Savinje, da je pričelo ponovno deževati in tudi v Celju samem je začelo pršiti, ob času poročila pa že močno dežuje.

V slovenjegraškem okraju je ukinjen cestni pre-met med Velenjem in Dobljem ter je na cesti pol-drug meter vode. Iz St. Pavla pri Preboldu je prišlo poročilo, da je zaradi močnega deževja poplavlja voda Grajsko vas, katastrofalno občeino Kaplja vas, Dolnjo vas, Latkovo vas, Gornje in Spodnje Rože ter uničila vse poljske pridelke, obrežje Savinje pa pretrgala na dveh mestih v dolžini 200 metrov. Zalec, Dobrna in Gornja Loznica, kakor tudi Pe-trovčev, so pod vodo. Most v Kaszah čez Savinjo je odneslo že dopoldne, prodrla pa je tudi levski most in močan lesen most čez Savinjo v Letušu. Ukinjen je cestni promet na Dobro.

Tudi Voglajna je prestopila bregove proti St. Jurju. Ponoči pride iz Ptuj 50 pionirjev z 10 pontoni, ki bodo vršili reševalno službo.

Razburjenje in panika med prebivalstvom je velika, ker je v Celju mnogo ljudi, ki so prišli v teku dopoldneva v mesto in se niso mogli vrniti zaradi ukinjenega cestnega in železniškega prometa domov. Vse se boji strašne noči, ki pride nekoč.

✱

Krajevni obseg katastrofe

Podatki vremenskih poročil splošno pojasnju-jejo, kakšen krajevni obseg so zavzele v dravski banovini sedanje jesenske nevihte. Od tržiškega zaliva je prišel val, noseč nad naše kraje nesre-čo. Nad št. Vidom pri Cerknici so se oblaki silno zgostili. Tu je bil 20. t. m. po noči prelom oblak-ov. Posledica je bila strašna katastrofa v Cer-knici. Oblaki so se nato razdelili. Del je vzel smer proti Ribnici, drugi del pa proti Ljubljani. Deževno ozemlje se je razširilo po vsej Gorenjski do Jese-nic, po kamniški okolici, Gornjem gradu, Savinjs-ki dolini do celjske okolice in nekoliko naprej, dalje proti Sevnici in nato zaokroženo po Dolenjs-ki v ribniško in dobropoljsko ravan in dalje tj-a do Kulse, ki je tudi močno narasla. Pri Brodu ob Kulpi je voda dosegla ob 8 zjutraj 3.55 m nad normalo in še vedno silno narašča.

Severni kraji Stajerske so bili do sedaj obvaro-vani pred katastrofo. Zanimivo je, da je Maribor javil meteorološki postaji v Ljubljano, da je tam do davi padlo le 9 m/m dežja.

Od Brežice naprej čez Sotlo vlada drugače le-po vreme. V Zagrebu so včeraj zabeležili maksi-mum temperature +23 C. Bil je vroč jesenski dan. Še večjo, prav poletno vročino imajo nekateri juž-ni in vzhodni kraji. Tako je bilo včeraj v Bel-gradu +25 C, v Sarajevu 28 C, v Skoplju celo 29 C in v Splitu 24 C. V Gorskem kotaru so prav tako divjale nevihte.

Dunajska vremenska napoved: Milo vreme se bo še držalo. V severnih Alpah in na vzhod-nem robu se bo od časa do časa razjasnilo, ven-dar izboljšanje ne bo dolgo trajalo. V južnih Alpah oblačno, deževalo bo še naprej.

PASTILLES VICHY-ETAT

POMAGAJO PREBAVI

Navodila za občinske volitve

Kako se sestavljajo kandidatne liste

Prinašamo formular kandidatne liste in izjavo kandidata. Občina ima 18 odbor-
nikov, eno volišče in najmanj 20 predlagateljev.
Lista je sestavljena točno po volilnem imeniku.
Vsak kandidat in namestnik mora podpisati lastnoročno izjavo.
Predlagatelji so na listah lastnoročno podpisani.

Občina: Vrhnika
Srez: Ljubljanski
Kandidatna lista
za volitve občinskega odbora na dan 15. oktobra 1933.

Tek. št.	Rodbinsko in rojstno ime	Poklic	Bivališče	Hišna št.	Tek. št.	Rodbinsko in rojstno ime	Poklic	Bivališče	Hišna št.
kandidata					namestnika				
1.	Iskra Zmagoslav	izdelovalec	Vrhnika	7	1.	Plamen Gregor	mizar	Vrhnika	96
2.	Dr. Škarja J. Zlatoust	zdravnik	Vrhnika	9	2.	Oblak Franc	posestnik	Vrhnika	1
3.	Brencelj Jože	trgovec	Ligojna	11	3.	Dobrovolje Matija	posestnik	Bevke	4
4.	Grča Ignacij	posestnik	Verd	11	4.	Krašovec Jurij	delavec	Vrhnika	130
5.	Strela Anton	kovač	Stara Vrhnika	8	5.	Japelj Matevž	posestnik	Verd	2
6.	Nemanič Andrej	delavec	Vrhnika	4	6.	Javornik Vinko	krojač	Vrhnika	245
7.	Kulovec Franc	župnik	Vrhnika	99	7.	Benedik Anton	učitelj + p.	Vrhnika	60
8.	Cankar Ivan	delavec	Bevke	250	8.	Zajec Hrabroslav	kmet	Ligojna	24
9.	Turšič Leopold	posestnik	Verd	12	9.	Petelin Franc	hijistavinar	Bevke	3
10.	Ložar Jernej	zvitilničar	Vrhnika	13	10.	Maček Jaka	mesar	Stara Vrhnika	18
11.	Pečkaj Janez	posestnik	Stara Vrhnika	7	11.	Klobasa Ferdinand	dimnikar	Verd	62
12.	Veriga Janez	poselavca	Vrhnika	31	12.	Hren Luka	tapetnik	Verd	19
13.	Cegu Ignacij	posestnik	Bevke	6	13.	Jesih Anton	delavec	Vrhnika	213
14.	Poljšak Anton	posestnik	Ligojna	2	14.	Jež Martin	posestnik	Stara Vrhnika	81
15.	Sedej Janjo	šofer	Vrhnika	85	15.	Lesjak Franc	knjižničar	Ligojna	12
16.	Kocijan Boštjan	posestnik	Verd	17	16.	Levstik Vinko	posestnik	Bevke	16
17.	Fortuna Srečko	zidar	Vrhnika	95	17.	Arhar Matevž	delavec	Vrhnika	189
18.	Svederc Janez	posestnik	Ligojna	20	18.	Jezeršek Jurij	posestnik	Vrhnika	171
19.					19.				
20.					20.				
21.					21.				
22.					22.				
23.					23.				
24.					24.				
25.					25.				
26.					26.				
27.					27.				
28.					28.				
29.					29.				
30.					30.				
31.					31.				
32.					32.				
33.					33.				
34.					34.				
35.					35.				
36.					36.				

Predstavniki te kandidatne liste so:

Predstavniki: Vrtovec Andrej	Za volišče I. v os-	Predstavniki:	Za volišče III.
Namestniki: Svederc Martin	novni šoli.	Namestniki:	
Predstavniki:	Za volišče II.	Predstavniki:	Za volišče IV.
Namestniki:		Namestniki:	

Vrhnika, dne 28. septembra 1933.

Predlagatelji:

Tek. št.	Rodbinsko in rojstno ime ter bivališče	Tek. št.	Rodbinsko in rojstno ime ter bivališče	Tek. št.	Rodbinsko in rojstno ime ter bivališče
1.	Blisk Miha, Vrhnika 16	36.		71.	
2.	Urnik Anton, Ligojna 9	37.		72.	
3.	Plešelj Gašper, Verd 10	38.		73.	
4.	Grom Anton, Vrhnika 17	39.		74.	
5.	Debevec Ignacij, Vrhnika 33	40.		75.	
6.	Dolenec Franc, Vrhnika 11	41.		76.	
7.	Trbežar Stefan, Vrhnika 5	42.		77.	
8.	Grdadolnik Jože, Vrhnika 7	43.		78.	
9.	Jerina Franc, Vrhnika 8	44.		79.	
10.	Smrtnik Tomaž, Vrhnika 4	45.		80.	
11.	Kunstl Janez, Verd 12	46.		81.	
12.	Šemerl Jakob, Verd 5	47.		82.	
13.	Oblak Marko, Verd 112	48.		83.	
14.	Petkovšek Gašper, Verd 87	49.		84.	
15.	Pleško Ivan, Vrhnika 3	50.		85.	
16.	Krašovec Janez, Bevke 5	51.		86.	
17.	Mele Anton, Bevke 24	52.		87.	
18.	Štrubelj Ignacij, Bevke 2	53.		88.	
19.	Istenič Anton, Bevke 33	54.		89.	
20.	Jesenko Martin, Bevke 31	55.		90.	
21.	Jerebic Jože, Bevke 11	56.		91.	
22.	Klepec Franc, Ligojna 27	57.		92.	
23.	Gostiša Nace, Ligojna 14	58.		93.	
24.	Molk Franc, Ligojna 46	59.		94.	
25.	Prenek Vinko, Ligojna 89	60.		95.	
26.		61.		96.	
27.		62.		97.	
28.		63.		98.	
29.		64.		99.	
30.		65.		100.	
31.		66.		101.	
32.		67.		102.	
33.		68.		103.	
34.		69.		104.	
35.		70.		105.	

Občina Vrhnika Srez Ljubljanski

Izjava

Podpisani izjavljam, da pristanem na kandidaturo za mesto občinskega odbornika (namestnika) pri volitvah občinskega odbora občine

Vrhnika

na dan 15. oktobra 1933.

(Podpis kandidata)

Iskra Zmagoslav

V Vrhnika, dne 28. septembra 1933.

Občina Vrhnika Srez Ljubljanski

Izjava

Podpisani izjavljam, da pristanem na kandidaturo za mesto občinskega odbornika (namestnika) pri volitvah občinskega odbora občine

Vrhnika

na dan 15. oktobra 1933.

(Podpis kandidata)

Plamen Gregor

V Vrhnika, dne 28. septembra 1933.

Iskra Zmagoslav bo v slučaju zmage župan.
Vrtovec in Svederc zastopata listo Iskra na volišču.
Blisk in Grom izmed predlagateljev neseta kandidatno listo in izjave kandidatov in namestnikov na sodišče v potrditev. Po 48 urah se zopet zgleda pri sodišču, kjer dobota sklep, da je lista potrjena. Če bi proti pričakovanju sodišče listo zavrnilo, morata predložiti sodišču novo listo, enako sestavljeno in podpisano, toda brez napake. Kar je na formularju tiskano z ležimi črkami morajo predlagatelji in kandidati ter namestniki lastnoročno podpisati.

Načelna pojasnila

Pred vsakimi volitvami se pojavijo tudi taki agitatorji, ki hočejo z nedopustnimi sredstvi varati volivce in jih pritegniti na svojo stran. Proti takim je najboljšo orožje poznanje zakona. Poročajo nam, da nekateri taki agitatorji strašijo ljudi, češ, kaj pomaga, če boste izvoljeni, mi bomo skrbeli, da bodo novoizvoljeni odborniki zopet razrešeni. Naj hodijo taki volkovi v kakršnikoli ovčji obleki in naj govore s takega ali takega mesta prešerne besede: »Zakon gori, zakon dole, mi bomo naredili, vsem povejte, da govore prazne stvari.«
Poudarjamo, da novi občinski zakon v § 129 jasno pove, v kakšnem slučaju more ban razrešiti predsednika občine, člane uprave, poedine odbornike ali ves odbor. V prvi točki govori ta paragraf o razrešitvi, če kdo nima pogojev, ki se zahtevajo po tem zakonu. Toda to je samo po sebi razumljivo, kajti pogoji so posebej naštetih že v § 28, odnosno § 29. V drugem odstavku govori zakon o tem, da more ban razrešiti odbornike, ako svojih poslov ne vršijo v redu. Vroti tej odločbi bana je dopustna pritožba na upravno sodišče v roku 8 dni. Dokler ni odpust pravomočen, ostanejo na svojih položajih.

Iz tega je čisto jasno, da ne bo mogel nihče po mili volji razganjati po novem zakonu občinskih odborov. Kdor govori kaj drugega, dela proti zakonu, pa naj bo to kdorkoli in govori neresnične stvari, ki morejo javni upravi in konsolidaciji razmer le škodovati.
Z grožnjami je tako kot z vsakim strahom. Pomeni toliko, kolikor se kdo pusti ostrašiti. Trezen človek pa se praznih groženj ne bo ustrašil.

Zadnji dan za vlaganje kandidatnih list za obč. volitve je 6. oktober 1933!

Vprašanja in odgovori

Katera občina se navede na kandidatni listi, nova ali dosedanja? (M. K. M.) Na kandidatni listi se napiše na obeh krajih samo nova občina, in sicer v začetku kandidatne liste (na prvi strani levo zgoraj pod besede »Kandidatna lista«) in pri datumu na drugi strani (pred »Predlagatelj«). Ravno tako se navede na izjavi kandidatov levo zgoraj samo nova občina.
Ali so nameščenci in delavci tobačne tovarne v Ljubljani državni uslužbenci? Sedaj so se oblastva, kolikor smo mogli ugotoviti, soglasno postavila na stališče, da je vse tobačno uslužbenstvo in delavstvo smatrati za državno nameščenstvo, tako da more voliti le v Ljubljani in ne tam, kjer prebiva.
Uradniki OUZD v Ljubljani so tudi javni nameščenci po volilnem zakonu. Morejo voliti in voljeni biti samo na sedežu službenega bivališča.
Notarji se smatrajo za javne nameščence, pridobijo domovinsko pravico na sedežu svoje službe z dekretom in ne morejo kandidirati na prvih šestih mestih.

Lesni trgovec je lansko leto občini dobavil drva. Plačano še ni dobil. Ali je on dobavitelj, ali sme kandidirati? Po našem mnenju to ni dobavitelj, če je račun le zapadel v plačilo in ni spora o upravičenosti, utemeljenosti in višini računa. Vendar ne svetujemo, da kandidira, ker so razna oblastva v tem oziru različnih mnenj in bi njegova kandidatura lahko povzročila spor glede pravilnosti liste.
Porazdelitev mandatov. (I. M. S.) V smislu § 47 zakona o občinah dobi v vsakem slučaju najmočnejša kandidatna lista dve tretjini odbornikov. »Ostanelek odborniških mest se dodeli kandidatom tako-le: število glasov vsake ostale kandidatnih list, prav tako pa tudi število glasov najmočnejše kandidatne liste, če je dobila absolutno večino glasov, se deli z 1, 2, 3, in tako po vrsti, pa vzame z list, ki imajo največji količnik, po vrsti po en odbornik do potrebnega števila.« V našem slučaju dobi prva lista 331, druga 239 glasov. Prva dobi torej (če je 18 odbornikov) 12 odbornikov, ostalih 6 pa se porazdeli med obe listi na ta-le način:

311 : 1, 2, 3 = 331, 155, 103
239 : 1, 2, 3 = 239, 119, 79

Prva lista torej dobi še 3 odbornike in druga ostale 3. Če bi bilo odbornikov 24, ostane razmerje odbornikov v tem slučaju isto, t. j. prva dobi 18 + 3 = 21, druga 3.

V našem drugem slučaju z dvema listama po 280 in 270 bi bilo postopati tako-le: prva lista dobi 12 odbornikov, pri ostalih se zopet poišče na isti način kot zgoraj največjih 6 števil.

280 : 1, 2, 3 = 280, 140, 93
270 : 1, 2, 3 = 270, 135, 90

Prva lista torej dobi še 3 mandate in druga ostale 3.

Opozarjamo pa na to, da bi v slučaju, če so 3 liste, morala prva lista dobiti absolutno večino glasov, če hoče priti do tega, da od dveh tretjin preostalih mandatov še katerega dobi.

Opozarjamo v tej zadevi na naša pojasnila v tork, dne 19. sept. med vprašanji in odgovori.

Preklic podpisov. (J. B. v K. Sv. B.) Tudi na tako vprašanje je »Slovenec« že včeraj odgovoril. Nikjer ni rečeno, da bi ne smel kandidat podpisati dveh list in ravno tako namestnik. Če je torej kdo zapeljan podpisal drugo kandidatno listo kot namestnik odbornika, naj zahteva izročitev izjave in če tega ne doseže, naj takoj javi sodišču, da preklicuje svojo prvo izjavo.

Dr. R. v S. Pri nas so tudi pravniki mnenja, da bo razen kandidatnih list in izjav treba predložiti glede vseh kandidatov in namestnikov tudi potrdila, da so isti člani občine, da torej lahko kandidirajo, nadalje glede vseh tudi potrdila, da niso z občino v sporu, da niso občinski najemniki, sploh da ni glede njih nikakih ovir za kandidaturo iz §§ 27, 28 in 29 zakona o občinah. Končno bo treba predložiti tudi potrdilo, da prvih 6 odbornikov ni med seboj v sorodstvu odn. svaštvu in da ostali kandidati in namestniki niso v sorodstvu in svaštvu s prvimi 6 kandidati tako, kakor zakon omenja. Ali to naziranje drži?

Z izvirno kandidatno listo v dveh izvodih je treba predložiti še toliko list kolikor je volišč in pa lastnoročno podpisano izjavo vsakega kandidata in namestnika, da izvolitev na dotični listi sprejme. Kaj drugega vložiti ni treba, ker zakon ne zahteva. Sodišče ne more zavrnilo liste, če ste jo vložili po zakonu, brez priloge, ki jih v vprašanju navajate. Da imajo kandidati vse pogoje po zakonu, se more sodišče prepričati iz volilnega imenika in pa iz izjav predlagateljev. Listo namreč mora vložiti dva pismena predlagatelja. Ko ta dva listo vložita,

jih sodišče zaalili in njuni izjavi protokolirali. Pri tej priliki lahko sodišče dobi vse potrebne podatke, ki mu iz volivnega imenika niso razvidni. Zato pa morata biti predlagatelj o kandidatih dobro informirana, da bosta lahko dajala odgovor.

Vsekakor pa je jasno, da je za kandidature potreben smog pogoj iz § 27 in 29, ne pa tudi pogoj iz § 28 občinskega zakona. Slednji § govori namreč o tem, kdo more biti odbornik. O tem, kdo more biti odbornik, pa ne odloča sodišče, ampak ban v smislu § 129 zakona o občinah. Razlika je tedaj kvalifikacija za kandidata in kvalifikacija za odbornika.

Pri vsem tem pa moramo imeti pred očmi, da sodišče kandidato listo odobri ali jo zavrne. Proti njegovi odločbi ni pritožbe. Povsod je treba torej izpolniti kar najtežje vse, kar bo zahtevalo sodišče.

Zakupnik občinskega lova (P. S. v R.) Vprašujete, ali more kandidirati nekdo, ki je zakupnik občinskega lova. Najprej moramo ponovno ugotoviti, da razlogi iz § 28. zakona o občinah nikogar ne izključujejo od kandidature same na sebi, temveč le od odborniške funkcije. Kdor ima lov v zakup, brez nadaljnega lahko kandidira. Tiste, ki so kandidirali, pa po § 28 ne morejo biti odborniki, ban uradoma (cf § 129) razreši. Toda zakupnik lova tudi uradoma ne bo razrešen, ker zakup lova ni nikak razlog, da kdo ne bi mogel biti občinski odbornik. Občinski lov občina pa upravlja, ni pa njena last. Torej more zakupnik lova kandidirati in biti odbornik.

*

Za občinske volitve priporočamo: Tiskovine kandidatnih list, komad Din 1, izjava kandidata in namestnika, da pristane na kandidaturu pri volitvah občin. odbora komad 10 par. Dalje brošurice: »Za občinske volitve«, ki vsebuje sledeče zakone: Zakon o volilnih imenikih, Zakon o občinah, Uredba o sestavi kandidatnih list stane Din 5, po pošti Din 6. Velike važnosti je poznanje zakonov in uredb glede občin. volitev ne le za župana, odbornika ali občinske funkcionarje, zanimati mora vsakega volilca. Knjižica in tiskovine se naročajo v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Naročnikom svetujemo, da pošljejo naročnino za naročene tiskovine in brošurice kar v pisnu v poštini znamkah, ker je to najhitrejša in najcenejša pot.

IGNACIJ NAROB, TAPETNIK, GOSPOSVETSKA CESTA ŠTEV. 16 (PRI LEVU).

Vital Vodušek:

Nedeljske misli

Za 16 pobinkočno evangelij iz Luka 14, 1—11: Jezus ozdravi vodeničnega sobotni dan.

Zdi se mi, da bi se dalo nedeljo za nedeljo pisati o božji ljubezni in previdnosti. Vsaj eno misel — po evangelijih obeh zadnjih nedelj — bi rad poudaril še danes.

Sinoči sem govoril z delavcem — v okolici polrazsvetljenih hiš in temnih tovarniških dimnikov sem čutil nekaj strahno upornega in skrivnostno prozega — ki je bral zadnji nedeljski odstavek. Govorila sta o tem. Pa je dejal, da njegovo življenje vse drugače zveni... Ne pozna več pesmi o ljubezni in previdnosti. Vsak dan pričakuje, da ga eržejo na cesto. Nikdar še ni prišel iz revščine, sedaj ga tirajo v obup.

Spomnil sem se, da sem pred nekaj meseci bral Sinclairova »Pisma nekemu delavcu«. Devet-najst pisem, devetnajst poglavij. »Moj ljubi Jada! O položaju delavstva, o denarju, o politiki, krizi, korupciji, delniških družbah, oblasti, brezposelnosti itd. Do tam, ko na svetu ni več ne revnih ne bogatih.

Po svoji zamisli in stilu za delavskega človeka nedvomno prepričujoča knjiga. Čisto zanj gre. Ni tujeja ni, kar ne bi spadalo v njegovo življenje. Samo pesem njegove revščine. O veri in Bogu nima posebnega poglobila. Hvala Bogu. A tole sem takrat začutil: da bi se našel kdo, ki bi napisal tako knjigo za delavca! Čisto zanj, čisto za njegovo miselnost in življenje: o njegovem delu, trudu, bedi in — Bogu.

Samo nekaj stavek k poglavju o božji previdnosti.

»Moj ljubi Tone! Ti imaš čisto prav. Nekateri ljubijo Boga, Ti pa si lahko hudi nanj, če res hoče drugim dobro. Tebi pa bedo in krivico. Ti lahko domišli o njem. Ti ga celo moraš tajiti: zakaj takega krivicega Boga gotovo ni. A bodi prepričan: napačno Ti je moral neko pridigati o Njem in napačno ga poznati. Se dano ni vse Njegova volja, kar se danes okrog Tebe in s Teboj godi. Prav gotovo Troj Bog noče, da se mnogi kopljejo v bogastvo (koliko jih še vedno srečujemo vsak dan), Ti pa se potapljaš v bedi. Bog noče, da se upravni svetniki v onile vili redi od tvojih žuljev, da potem od Tvojega dela še Tvojim otrokom ničesar ne ostane. Tisoč takih krivic se godi, a Bog jih noče. On ljubi pravico bolj ko Ti. In posebno ljubi Tvoje sestrane, bolne otroke.

A glej: On ni krivice naredil (marsikdo Trojih sodrugov celo trdi, da nima ničesar na svetu opraviti). Pač pa je njegova volja, da svet, ki je sam krivico rodil, tudi sam krivico premaga. Morda bo v kakem trenutku s čudežem stopil v Tvoje življenje ali v življenje Tvojih sotrpinov, a vsakdanji kruh traja vendar Tvojega dela in truda in ne pozna čudežev.

Nekaj namreč moraš o Bogu vedeti: ves svet drži v rokah. Včasih ga je žalosten, včasih vesel. A čeprav nas čisto vzdržuje (res je, da brez njegove volje niti vrabec ne pade s strehe), vendar je njegov objem tako rahel, da ga večina od nas niti ne čuti. Zato kar hoče, da se na tem svetu naša volja in moč skokrat in skokrat uveljavita: v delu, v boju, v uporu, za pravico, za veselje, za otroke, za prihodnost, za pravo življenje...

Kdo Ti je oznanjal samo potrpjenje? On hoče, da se za pravico uredite borimo, da zanj tudi umiramo, dokler je na svetu ne priborimo. Kdo Ti je oznanjal samo ljubezen? Ljubezen bo naša potem več prostora, ko bomo pravico izbojevali...

Bog nas prav lahko drži, tako da se moremo in moramo razmahniti v življenje. A ko bomo vse storiili in po najtršem boju vse dosegli (Bog daj, da bi še midva dočakala tiste vesele dni!), bomo šele prav vedeli, kako zelo je treba Njegove ljubezni in previdnosti.

po zemlji bosta še vedno hodila žalost in smrt. Treba bo še vedno Nekoga, ki bo zadnje solze obrišal, ki bodo tekla kljub vsej pravici. Nekoga, ki bo obupane spremljal, ki se bodo izgubili kljub esej enakosti. Nekoga, ki bo uboge spremljal, ki bodo izgubili kljub vsej urejenosti. Morda bomo prav med temi tudi mi: takrat bomo šele videli, kako nas za vedno kot dober Oče v dobrih rokah drži.

Moj ljubi Tone! Vidiš, da se to poglavje konča čisto kakor v oni knjigi — tam, kjer ni več revnih še bogatih. A mi lahko dodamo še zadnjo besedo: tam, kjer najdemo vsi dobri ljudje srečo brez konca... Tega pa Sinclair ni napisal.

In tudi če bi, jaz mu ne bi verjel. Ker poznam Tebe in sebe in druge ljudi — in to naše ljubo življenje!

Gor čriez jizaro...

Odkritje spominske plošče koroškemu pevcu župniku Treiberju

Danes odkrijejo slovenski pevski zbori na Koroškem spominsko ploščo največjemu koroškemu pevcu, njemu, ki je prvi zapel: »Gor čriez jizaro, nmav čriez gmajnico«.

Slavnost odkritja Treiberjeve plošče se vrši v St. Jakobu v Rožu, kjer je Treiber pred 55 leti umrl kot župnik. Skromna, skoraj tiha bo ta proslava, kakor so — pod silo razmer — skromne vse take proslave na slovenskem Koroškem. A zato bo pa proslava toliko bolj prirčna, tako topla bo in domača, kakor to morejo biti le kulturne proslave naših koroških rojakov. V starodavni cerkvi sv. Jakoba nad Podgradom, ki se razgleduje po celem Rožu, bo danes ob pol 12 po ev. maši blagoslovljena črna mramornata plošča vzdignana nad Treiberjevim grobom; po nagovoru poslanca, župnika Starca pa bodo združeni obdravski pevski zbori pod vodstvom zborovodje Pavla Kernjaka iz Logevasi, zapeli našo najlepšo pesem ljubezni do slovenske matere in domotožja po tisti ogroženi zemlji ob Zili in Dravi, našo himno »Gor čriez jizaro, nmav čriez gmajnico«. — V zvezi s to proslavo se vrši danes popoldne v St. Jakobu slavnost 30-letnice izobraževalnega društva »Kot«, ki je bilo ves čas svojega obstoja brezdvomno najuglednejše prosvetno društvo na slovenskem Koroškem. Nam vsem je še

v spominu turneja »Miklovo Zale«, ki so jo priredili pred tremi leti članice in člani tega društva po slovenskih trgih in mestih. Njihova pot in njihovi nastopi na odrih v Mariboru, Celju, Ljubljani in na Jesenicah, so sličili nepretrganemu triumfu. Pevski zbor tega društva je gojil slovensko narodno pesem iz Roža tako dovršeno in s tako ljubeznijo, da upravičeno trdimo, da je v tem društvu živel duh nepozabnega koroškega slavčka Treiberja.

Pravkar bivajo med nami pevci slovenskega pevskega zbora iz Boroveli. Sinoči so priredili v Trzinu večer »slovenske koroške narodne pesmi«, danes jih bo ob pol 18 sprejemala Škofja Loka. Ob pol 12, ko bo padlo s Treiberjeve plošče ob šentjakobski cerkvi zagrinjalo, pa bo vokalni kvintet boroveljskega zbora zapel v ljubljanskem radiu v počastitev Treiberjevega spomina tri slovenske koroške narodne pesmi, med njimi tudi Treiberjevo »Gor čriez jizaro«.

Že nad pol stoletja spi Treiber med ovčicami, ki jih je pasel in ki jih je učil peti, a njegova pesem živi in se širi in je objela že ves jugoslovanski svet. A dokler bo živel ta njegova pesem, tako dolgo bo zbuvala v nas vest, da ne pozabimo naših, ki bijejo tisočletni boj ob Zili in Dravi...

Restavracija Grand hotela „Union“ Ljubljana Prenovljena!

Pod novim vodstvom, znamenita kuhinja, pristna vina, cene zmerne!

Se priporočata

J. in L. Mastnak, restavrater

Ljubljanske vesti:

Volitve v Delavsko zbornico

Sestanek nameščen

danes v nedeljo ob 10. uri v Rokodelskem domu.

Danes bo v Ljubljani sestanek slovenskih katoliških zasebnih in trgovskih nameščen in sicer ob 10. uri popoldne v dvorani Rokodelskega doma (Komenskega ulica, I. nadstropje). Vstop je dovoljen samo nameščenkam.

Ljubljančan — avstrijski minister

Gotovo bo zanimalo javnost, da izve kaj natančnejšega, odkod izvira po rodu novoimenovani avstrijski minister za delo Odo Neustaedter-Stürmer. Ta je namreč identičen z Odom, sinom dvornega svetnika pri bivši kranjski deželni vladi Ludvika markija Gozani, ki je v mnogih naših krajih gotovo še v spominu, in njegove soproge Sofije, rojene baronice Neustaedter-Stürmer. Odo Gozani se je rodil v Ljubljani leta 1885. Svoje rodbinsko ime po očetu Gozani je zamenjal za rodbinsko ime po materi, ki je izvirala iz prastare rodbine baronov Neustaedter-Stürmer. Novi avstrijski minister za delo je torej rojen Ljubljančan in izvira iz rodbine, ki je prišla pred dvema stoletjima iz Piemonta na Kranjsko in od tega časa dalje tukaj živel.

Slaščičarna Pellicon kava, čaj, čokolada. Najfinejše slaščice!

Kaj bo danes?

Drama: »Komedija zmešnjav«. Izven.

Opera: »Pri belem konjičku«. Opereta. Izven.

Znižane cene.

Kino St. Vid-Višmarje: ob 18 in 20 uri krasen film: »Prebujenec«, Vilma Banky in Ronald Colman.

Kino Kodeljevo: Ob 5 in 8 »Sladka brezskrbnost« in »Junak v areni«.

KAJ BO JUTRI?

Drama: »Sonata strahov«. Red A.

Opera: zaprta.

Kino Kodeljevo: Ob 8: »Sladka brezskrbnost« in »Junak v areni«.

Nočno službo imajo lekarne: danes: dr. Piccoli, Dunajska c. 6 in mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; jutri: mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Ustar, Sv. Petra c. 78 in mr. Hočevar, Celovška c. 34.

Prakt. zdravnica

Zobozdravnica

M. U. DR. ELZA SOSS

ordinira v Ljubljani

Kongresni trg - Vegova ulica 2/II
Od 8.—12. 14.—18.

35 članov »Društva hišnih posestnikov« je poslalo odboru sledeči dopis: Podpisani člani »Pravega društva hišnih posestnikov v Ljubljani« zahtevajo na podlagi § 10, predzadnji odstavek, društvenih pravil, da odbor skliče najkasneje do dne 15. oktobra izredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo o predsednikovem društvenem delu; 2. Eventualne volitve novega odbora; 3. Služajnosti. — Beležimo kot kronisti.

Umetniška šola »Probudac« v Ljubljani prične z vpisovanjem v vse oddelke dne 26. 27. in 28. septembra ob 18 do 19 v poslopju Tehniške srednje šole, pritličje, levo, soba 6. Dohod in odhod v poslopje iz Murnikove ulice čez dvorišče, javna risarska šola prične s poukom v nedeljo 1. oktobra ob 9. Za vse ostale oddelke pa prične pouk v ponedeljek 2. oktobra

Vnovi prosimo vse ljubljanske in okoliške nameščenke, da se današnjega sestanka polnoštevilno udeležijo. Dnevni red: Volitve v Delavsko zbornico in njih pomen za naše nameščenke. Poročata gg. Fran Kremžar, in Smersu Rudolf, uradnik OUZD. Pripeljite s seboj tudi svoje tovarišice.

Društvo združenih zasebnih in trgovskih nameščen Slovenije v Ljubljani.

Gospodom za jesen

nudi izvrstna oblačila, zlasti površnike, trenchcoate, raglane ter veliko izbiro blaga za obleke, kakor tudi že izgotovljene obleke in po meri najceneje

DRAGO SCHWAB

Aleksandrova cesta

ob 18. Vse podrobnosti so razvidne na razglasni deski v vestibulu Tehniške srednje šole.

© Gostilna »Pri Kaplanu« za vodo je zopet odprta. Vodi jo zopet sama gospa Ložarjeva, ki je poprej nad 20 let vodila gostilno, katera je slovela po okusni kuhinji, dobri pijači, nizkih cenah ter domači in prijetni postrežbi. Pri Kaplanu se zbira družba domačih ljudi na prijateljske pomenke. Tudi abonente na hrano sprejema po nizki ceni. Gostom iz mesta in dežele gostilno toplo priporočamo!

© Služkinje! Danes popoldne ob vsakem vremenu izlet na Rožnik. Ob 4 popoldne bodo pete litanje in blagoslov v Najsvetejšim, Vabimo, da se izleta udeležijo čim več članic. — Poselska zveza.

© Važno za vse starše srednješolcev. S 5. oktobrom bomo otvorili tečaje za posamezne učne predmete. Sprejemamo vse nižješolce po jako ugodni ceni. Informacije in vpis vsak dan od 9 do 10 dopoldne in 3 do 4 popoldne v pisarni Korepetitorija, Pražakova ulica 8/II. — Pripominjamo, da edino tu poučujejo sami profesorji in da naš zavod ni imel in nima z drugimi sličnimi zavodi nikakih zvez.

Lepe, moderne spomenike
poceni izdeluje
KUNOVAR FRANJO
kamnosekar in kiparsko podjetje
Ljubljana, Pokopališče Sv. Križ
Telefon št. 2787.

© Francoske tečaje zopet odvarja za odrasle s 1. oktobrom 1933 Francoski inštitut. Pouk bo v Ljubljani na moškem učiteljsku na Resljevi cesti in sicer: I. tečaj za začetnike ob ponedeljkih in četrčkih od 18 do 20, predava g. prof. Južnik. II. tečaj ob torkih in petkih od 19 do 20, predava g. prof. dr. Novak. III. a tečaj ob ponedeljkih od 19 do 20, predavatelj isti. V III. b tečaju predava francosko slovnico v francoskem jeziku odnosno vodi konverzациjo gospa J. Bele ob torkih in petkih od 19 do 20. Obiskovalci tečajev plačujejo mesečno 20 Din v naprej in sicer najkasneje do 8. vsakega meseca, ker se bo sicer za mudnikom nadaljnji obisk tečaja zabranil. Za to ukovino pa lahko obiskujejo več tečajev. Prijave sprejema od 25. septembra 1933 dalje vsak dan od 19 do 20 g. A. Dolenc, služitelj zgoraj omenjenega učiteljskega, kjer se dobe tudi potrebne poštne polonice. Tečaji trajajo 7 mesecev do konca aprila. Posebej še opozarjamo one, ki bi event. izstopili pred zaključkom tečajev, na pravočasno odjavo, da se s tem omogoči točna evidenca in prepreči nepotrebno terjanje ukovine. Končno pripominjamo, da se tečaji ne bodo vršili, ako se ne prijavi zadostno število obiskovalcev. Zato vabimo vse zainteresirane, da se pravočasno vpišejo.

© Oddaja dveh lokalov v carinarnici. Mestna občina ljubljanska razpisuje za sredo 27. septembra ob 11 dopoldne v sobi št. 11 v mestnem gospodarskem uradu ponovno ustno licitacijo za oddajo dveh lokalov v carinarnici: stanovanjski objekt ob Vilharjevi cesti. Lokala sta namenjena za specerijsko in delikatesno trgovino. Pismeni licitacijski pogoji se dobe v mestnem gospodarskem uradu soba št. 12.

Še en samoumor!

Glasilo čeških naseljencev v Daruvaru prinaša te dni vest o požaru tamkajšnje predilnice. Ob delo in zaslužek je neki nad 500 uslužbencev. Delavcev je več ranjenih, nekaj celo smrtno ponesrečenih. Lastnik podjetja pa, da si je vzel življenje.

List ne navaja vzroka požara, pač pa se razburja nad neorjantiranostjo in nad »balkansko« zastalostjo podjetnika, ki da baje tovarne in zaloge ni zavaroval proti požaru, nameščencev pa ne proti neizgodi in smrti. To se mu zdi samomor ne nad seboj, ampak samomor nad celo skupino. On da ima na vesti vse brezposelne, ranjene in še svoje ponesrečenih. To naj bi bil socialni samomor, naših dni najkrutejša zabloda!

Zares! Kaj naj je gospodar, ki je reditelj številne in nedoraste družine, pa mu nezavarovano domačijo uniči požar. Kaj drugega kot svojega doma in svoje družine samomorilec? Kaj naj je duševni delavec, od katerega dela je kakor od danes na jutri odvisna njegova družina, pa je sam in njegova družina nezavarovana za slučaj neizgode ali smrti: kaj drugega kakor svoje družine samomorilec?

Zares prežalostno! Koliko slovenskih domačij in koliko premožnega imetja uniči požar, pa so bile nezavarovane ali premalo zavarovane. Koliko neizgodi in smrti naših slovenskih družinskih glavarjev potegne za seboj zdravje, srečo in življenje njihovih družin, sinov in bčera, ker on neizgodo ali življenjsko ni bil zavarovan. Zakaj ni bil dom, zakaj ni bil glavar zavarovan? Morda kakor bi ne imeli slovenske zavarovalnice? Pa jo imamo? Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani vodi zavarovanja vseh panog v požaru, življenju, neizgodi in tako dalje po najnovejših kombinacijah. Ne odlašajmo dotlej, da nas nesreča že podere in je prepozno. Ne zaspajmo preveč le sebi in svoji sreči, ampak izročimo svoje osebno in stvarno zavarovanje pravočasno naši domači slovenski zavarovalnici. Zahtevajte ponudbe in prospekte ali oglasite se pri zastopniku »Vzajemne zavarovalnice, ki je v vsakem večjem kraju.

© Enakopraven boš z drugimi narodi, če boš občeval z njimi v mednarodnem nevtralnem jeziku. Vsak bo imel priliko poceni in hitro naučiti se mednarodnega jezika Esperanto v tečaju, ki ga bo otvoril Klub esperantistov v Ljubljani v četrtek 28. sept. t. l. ob 7 zvečer v Delavski zbornici (nasproti knjižnice).

Danes meni

zdravo, lepo in štedljivo LUTZ peč.

© Privatni učni tečaj. Dne 2. oktobra se bo pričel pouk nemščine za otroke do šolske dobe. Informacije dnevno ob 16 nasproti knjižnice v Delavski zbornici. — Sprejme se še tudi nekaj učenecv v pripravljajni tečaj šolske mladine.

© Nemška in francoska konverzacija in teorija se poučuje od preizkušene strani dnevno ali pa ob določenih dneh dopoldne ali popoldne pol drugo uro — bodisi ena ali dve osebi skupno — po želji tudi na domu. Cena poldrug uri za osebo 10 Din, za dve osebi vsaka po 10 Din. Naslov pove uredništvo »Slovenca«.

© Udruženje poštinih, telegrafskih in telefonskih zvanikov in služiteljev Pododbor v Ljubljani se iskreno zahvaljuje vsem, ki so s svojo naklonjenostjo pripomogli, da je naša humanitarna tombolska prireditel času primerno ugodno končala. Poleg javnih ustanov gre predvsem cenj. gg. trgovcem častna zahvala. — Odbor.

Cerkveni vestnik

Notranja kongregacija gosposideen pri č. uršulinkah v Ljubljani ima svoj redni mesečni sestanek v nedeljo, 24. septembra ob pol 3 popoldne. Pridite vse in točno! — Voditelj.

Dr. Alojz Zalokar

se je vrnil s študijskega potovanja in
zopet redno ordinira

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama

Začetek ob 20

Nedelja, 24. sept.: »Komedija zmešnjav«. Izven.
Ponedeljek, 25. sept.: »Sonata strahov«. Red A.
Torek, 26. sept.: Zaprto.
Sreda, 27. sept.: »Sv. Ivana«. premijera.

Opera

Začetek ob 20

Nedelja, 24. sept.: »Pri belem konjičku«. opereta. Izven. Znižane cene.
Ponedeljek, 25. sept.: Zaprto.
Torek, 26. septembra: Zaprto.
Sreda, 27. septembra: Luiza. Red Sreda.

Poizvedovanja

Psica, volčje pasme se je našla. Lastnik naj vpraša za naslov pri upravi »Slovenca«, Miklošičeva 5.

Zgubila se je v soboto krog 10 dopoldne pred Jugoslov. tiskarno podolgašta vrečica iz blaga, v kateri je bilo precej kovanega denarja. Najditelj se naproša, da jo vrne v upravi »Slovenca«.

Dame so najelegantnejše, ako si nabavijo
damske plašče

pri K. PUČNIK - Šelenburgova ulica št. 1
za gospode izgotovljeni trenchcoati, hubertusi, dežni jopiči in sportna oblačila vseh vrst. — Po meri obleke že od Din 600— dalje.

Moste pri Ljubljani

Koncert pevskega društva »Zvezdec«. Po dolgem odmoru se obeta Moščanom poseben užitek v »Ljudskem domu«. Preosnovano in z ženskimi zborom izpolnjenega agilno naše pevske društvo »Zvezdec« v Mostah priredi prihodnjo nedeljo, dne 1. oktobra t. l. pevski koncert in hkrati zabavni večer pri pogrnjenih mizah s prosto zabavo, družbeno z vsem, kar spada zraven med izbrano in spodobno družbo. Na to prireditve opozarjamo že danes ter pričakujemo, da bo dvorana v domu napolnjena do zadnjega kotlička. — Opozarjamo zlasti na bogat in pester spored koncertnih pevskih točk. Saj so zastopani naši priznani skladatelji kot: Klumovec, Kramar, Foerster, Premrl, Mav, Mirč, Jereb, Dev, Klemenčič, Schwab; tudi narodna pesem. — Za dobro postrežbo poskrbljeno. Vstopnina izredno nizka: samo 3 Din.

Za narodno kulturo:

Dar Mohorjeve družbe

Obisk v Mohorjevi tiskarni

Sleherno leto obdari naša stara kulturna ustanova, Mohorjeva družba, desetisoče in desetisoče članov velike slovenske družine z gospodarskimi, zdravstvenimi, zgodovinskimi, leposlovnimi in vobče poučnimi knjigami. Ze nad 80 let vrši to velepomembno nalogo. Leto za letom pošilja malone vsaki slovenski hiši po pet knjig, katere potem romajo od sosedu do sosedu, iz rok v roke. Staro in mlado se je ob dolgih zimskih večerih potapljalo v čtivo Mohorjevih knjig, bistrilo si ob tem razum, oplajalo duše in ljubilo, tako srčno ljubilo svoje ognjišče in grudo. Vsak Slovenec brez razlike svetovnega naziranja, ki odkrito spremlja poslanstvo MD, bo moral priznati, da je ni knjižne družbe v Sloveniji, ki bi tako globoko zaorala brazde v prosvetno njivo slovensko in tako na široko vzgojilo slovenskega naroda narodno, kulturno, versko itd., kakor prav ta stara glasnica slovenske misli. Moh. družba vzdržuje v družinski ljubezni tudi one naše brate, ki so se morali, radi pomanjkanja kruha ali česar koli izseliti v Ameriko, Francijo, Nemčijo ali po raztresenih mestih Hrvatske in Srbije. Obuja jim spomine na domače ognjišče, cerkev in rodno zemljo, ki bi jim rada dajala kruha, ko bi ga imela dovolj. Tudi danes, ko so se zbudile nov knjižne družbe, podobne na zunaj Mohorjevi, navznoter pa hodijo svoja pota, največkrat tuja slovenski katoliški miselnosti, se večina slovenskega naroda oklepa svoje stare prijateljice in tolažnice iz najhujših narodno-bojnih dni slovenske Mohorjeve družbe.

Te dni sem se malo popeljal v Mohorjevo tiskarno v Celje, da bi si ogledal, kaj pripravlja slovenski javnosti za prve novembrske dni. Ali dobimo one knjige, ki jih je lani kolektor napovedal, in kaj bo njihova glavna vsebina. Našel sem g. nadfaktorja, ki mi je vse knjige pokazal in povedal njih glavno vsebino.

Med rednimi knjigami dobimo pred vsem »Kolektor« z aktualnimi članki gospodarskega, tehničnega in sploh informativnega značaja za široko kmetijsko plast, v važnih dogodkih preteklega leta v Sloveniji in po široki zemlji. — »Jeliko« je napisal primarij dr. Fr. Debevec. Ena izmed najbolj splošnih slovenskih bolezni, ki nam na leto pobere do 4000 ljudi, je jelika, ki najde pot v najskritejšo hišo. Debevecova knjiga, ki ima 192 strani in okrog 100 ilustracij (tudi barvane), je prva te vrste sploh med Slovenci. Knjiga nas uči spoznavati to neusmiljeno morilko in varovati se njenih pogubonosnih klic. — Tretja knjiga »Naše morje«, pa ima posebno ta pomen, da spoznamo naše okno v široki svet, jadranski biser. Z boljšo železniško zvezo se bi tudi slovenska trgovina usmerila proti Jadranu. Prav je torej, da pregledamo zamotan zgodovino obale, za katero so se bili Bizantinci in Benečani, ta del je napisal prof. S. Kranjec; zanimajo nas tudi čudovito lepa otčja z gospodarskim, tujskim in prirodnoznanstvenim obelježjem, kar je orisal dr. V. Bohinjec. Umetnostne spomenike, ki so jih na dalmatinski obali pustili visoko kulturni narodi Rimljanov in Benečanov, pa je osvetlil dr.

K. Dobida. Uvod je napisal bivši ban dr. Ivo Tartaglia. Knjiga bo brez dvoma vzbudila splošno zadovoljstvo. — Namesto »Davkov«, ki so bili napovedani, bo izšla poleg redne povesti slovenskih večernic (Malešič: »Izobčenci«) še Dörflerjeva povest »Mutasti grehi«, ki jo je prevedel mojstrsko kakor lani »Krivični vinar« — Janez Pucelj. Prihajala so namreč pisma na uredništvo, da hočejo naročniki več povestnih knjig in s to knjigo jim bo ustrezno. Je pa to povest ovcarja, ki ga je strahotno preganjal zamočeni greh, dokler mu ni duhovni na smrtni postelji z nedopovedno muko odprl ust. Namesto posebne knjige »Davkov« pa bo prinesel »Kolektor« daljši članek o davkih, ki ga je napisal strokovnjak. — Večernice povest »Izobčenci« je zajel pisatelj Matija Malešič iz Bele Krajine. Socialna podoba ljudi, ki se po občinah, kamor so pristojni, potikajo brez usmiljenja in pravice. Le županova hčerka je imela srce in lajšala življenje tem bednežem. — Kot zadnja redna knjiga je »Življenje svetnikov«, kjer so opisani svetniki od 17. maja dalje. Brez dvoma je v dobi grobega materializma potrebno ogledalo ljudi, ki so duhovno živeli in bili — srečni.

Doplačilne knjige pa so: »Novi družabni red«, ki ga je napisal dr. Andrej Gosar. V tem delu skuša avtor »na osnovi papeških okrožnic zgraditi sodobnim prilikam vsestransko ustrežajoč socialni nazor do podrobnosti in potem na njem zasnovati praktični socialni program.« Uvod podaja kritiko današnjih poskusov socialne reforme, osnove pa govore o treh temeljih novega družabnega reda: etičnem, sociološkem ter gospodarskem. Knjiga daje tudi kritiko dosedanjega kršč. solidarizma ter obširno govori še o obrestih, razrednem boju in kompromisu, borbi in sporazumu, cenah, plačah itd. Knjigo bo rabil vsak socialni in prosvetni, pa tudi znanstveni delavec. — »Krekove zbrane spise« nadaljuje Iv. Dolenc. Obsegajo Krekovo delo v letih 1897—1900, ko je K. privrkal nastopil kot poslanec v dunajskem državnem zboru. Brez dvoma je hvalevredno, da bomo dobili v razmeroma kratkem času celotno podobo največjega slov. socialnega človeka! — »Kragulj« je roman hrvatskega Deželiča, kjer se je pisec poglubil v življenje prvih slovenskih blagovestnikov, sv. Cirila in Metoda, v takratno dvorsko življenje Carigrada in slovenskih prednikov. Roman izdaja DM največ zaradi tega, da pokaže svojim naročnikom in lepi obliki ona dva, ki sta prva pokazala našim prednikom luč svete vere. — »Njene službe«, povest Mare Husove, kjer nam odkriva borbo mlade izobraženke za obstanek. Da bi se pritožila do službe, ki ji po stanu pripada, se loti najhujšega dela in po tem dospe po velikem trpljenju do pravega poklica.

To je letošnji knjižni dar MD. Brez dvoma ima veliko vrednost za vse sloje slov. naroda. Toda na tem mestu javljamo, da so naročniki za nekaj tisočev padli, vendar pa je tiskarna tiskala ravno toliko knjig kot lani. Še zmeraj je čas, da si oni, ki so morda pozabili naročiti, naroče po isti ceni — 20 Din! Slovenci, segajte po knjigah svoje najstarejše založnice!

Kaj ALBUS terpentinovo milo vse žmore?

Sijajno belo opere perilo Vašega otroka, da je kakor novo, ter napravi posteljo Vašega miljenčka v bel in duhteč paradiz.

ALBUS terpentinovo milo učinkuje blago in pere brez vsakega kvara tudi najnežnejše tkanine.

ALBUS terpentinovo milo je idealno pralno sredstvo za vse dni in za vso perilo.

Bodi kjerkoli, ki ki povsodi

Osebnne spremembe

duhovnikov v ljubljanski škofiji

Umeščena sta bila: Anton Jerman, žup. upravitelj v Radovici, dne 18. septembra t. l. na to župnijo in Anton Ravnikar, kaplan-ekspozit na Grosupljem, dne 23. septembra t. l. na župnijo Šmarje pod Ljubljano. — Podeljeni sta bili župniji: Predvor Valentinu Sitarju, župniku v Zagorju ob Savi, in Rob Ignaciju Skobetu, žup. upravitelju istotam. — Imenovani so za župne upravitelje: Ivan Drešar, ekspozit v Košici, za Sv. Planino; Jožef Zalokar, kaplan na Vrhniki, za Rovte; Franc Kirar, kaplan v Cerknici, za Cerknico; Franc Starman, kaplan v Sodražici, za Sodražico; Andrej Savli, kaplan v Smledniku, za Smlednik in Janko Oražem, kaplan v Starem logu pri Kočevju, za Stari log; za ekspozita pa Anton Pipa, kaplan na Trati, za Košico. — Premeščeni so bili: Januz Jenko, žup. upravitelj v Robu, za kaplana v Žužemberku; Franc Cerkovnik, prefekt v zavodu sv. Stanislava v St. Vidu, za kaplana v Trbiču; dalje kot kaplani: Stanislav Skvarča iz Trbiča v Kočevju, Franc Fröhlich iz Škofljane pri Mokronogu na Vrhniki, Anton Dodič iz Boh. Srednje vasi v Škofiji pri Mokronogu, Viktorijan Demšar iz Koroške Bele v Srednjo vas, Franc Hiti iz Križev v Gorje, Feliks Gröar iz Cerkiljan pri Kranju v Križe, Viljem Pipp iz Bohinjske Bistrice v Cerklije pri Kranju, Mihel Burja iz Dobriča v Boh. Bistrico, Gregorij Mali iz Žužemberka na Vrhniki, Ciril Zajec iz Rovt v Boštanj in p. Henrik Damiš, O. F. M., iz Mošenj na Vič. — Nameščeni so bili: Jožef Gregorič in Ivan Preželj za prefekta v zavodu sv. Stanislava v St. Vidu; dalje kot kaplani: Jožef Cvelbar v Borovnici, Anton Duhovnik na Koroški Beli, Franc Jeglič na Trati, Jožef Kunstelj v Trebnjem, Franc Novak v Dobriču, Jožef Oblak v Stari cerkvi, Ignacij Strancar v Zireh, Filip Stular v Zagorju ob Savi; dalje p. Benvenut Winkler, O. F. M., v Mošnjah in p. Rafael Bogataj, O. M. Cap., v Škofji Loki.

Kolektor

Nedelja, 24. septembra: (16. pobinkoština nedelja). Marija Devica, rešiteljica ujetnikov. Ponedeljek, 25. septembra: Kamil in tovariši, mučenci.

KREMA
«LA TOJA»
ZA BRITJE

edinstvena na svetu, kajti le ona vsebuje učinkovite soli iz zdravilnih term otoka La Toja v Španiji

Ostale vesli

— Bogoslovci ljubljanskega semenišča pridejo v semenišče v soboto, 7. okt. popoldne. Inskripcija na univerzi traja od 25. septembra do 4. oktobra. Pri vpisu se plača: 1. za vpis 100 Din; 2. šolnina, ki se odmerja po davkih staršev, in 3. taksa za bolniško blagajno v znesku 30 Din. Vsi naj prinesejo s seboj davčno potrdilo o letnem neposrednem davku staršev, tisti, ki vstopijo nanovo, pa še dve sliki za indeks in legitimacijo. — Romarjem v Rim! V okrožnici je bilo pomotoma naročeno, naj vzamejo »Cecilijo« s seboj, namesto Premrove Cerkvene pesmarice. Kdor more, naj vzame to. — Romarski odbor K. A.

Od leta 1813
odličen
bel šifon

— Srečanje z divjimi lovei. Iz Kamnika nam pišejo: Lovski čuvaj na Kraljevem hribu v Bistriški dolini je te dni zasledil dva divja loveca, ki sta pod Planjavo streljala na gameze. Popoldne je opazil strele in z daljnogledom je izpred koč opazil dva nepoklicana loveca, ki sta se vračala v dolino. Šel jima je naproti, ker je bil prepričan, da bosta šla po lovski poti proti Mokrici. V zasedi ju je počakal in ko sta se mu približala na razdaljo kakih 6 do 8 korakov, je pomeril s puško in zaklical, naj se ustavita. Divja loveca sta videla, da je vsaka obramba nemogoča, zato sta urno odvrkla od sebe nahrbtnik in ju ucvrla po strmem bregu nizdol. Oba sta bila dobro maskirana, da ju ni bilo mogoče spoznati. Lovski čuvaj je našel v nahrbtnikih meso okusne divjačine in celo zalogo patronov. Divja loveca sta ustrelila lepega gameza in mladica, odrezala najboljšo koso in jih spravila v nahrbtnik, ostalo pa sta sbrila na varnem. Orožniki so divja loveca izsledili in jima odvzeli karabinke.

— Pri ljudeh, ki so pobiti, utrjeni, nesposobni za delo, povzročijo naravna »Franz-Josef« grenčica prosto kroženje krvi in zviša zmoglost za misli in delo. Vodilni kliniki dokazujejo, da je Franz-Josef voda odlične vrednosti kot sredstvo za odprtje črev pri duševnih delavcih, slaboživčnih in ženskah.

— Gospodinjstva šola »Mladika« v Ljubljani prične s poukom v ponedeljek 2. oktobra t. l. ob 8 zjutraj. Vpisovanje je dne 29. in 30. septembra vsakokrat od 9 dalje. Natančnejša pojasnila in prospekte daje upraviteljstvo šole.

— Pregled motornih vozil. Dne 27. septembra 1933 ob 8 se bo vršil v Škofji Loki na Glavnem trgu pregled vseh motornih vozil, ki služijo za obrtno prevažanje oseb (avtotaksi in avtobusi). Kdor ne bi pripeljal svojega motornega vozila, se mu bo prepovedalo obratovati z nepregledanimi vozili. Vršil se bo tudi pregled novih, še ne preizkušenih vozil. S seboj naj prinese vsak prometno knjižico. Istega dne

ob 10 se vrši pregled motornih vozil v Kranju na Glavnem trgu pred občinsko hišo in ob 14 v Lescah pred kolodvorom. Dne 28. sept. 1933 ob 8 do 15 in ob 15 do 17 se bo vršil pregled gori omenjenih vrst motornih vozil v Ljubljani, na dvorišču delavnice tv. Triumph-Avto, Celovška cesta 38. Na tem mestu se bo pregledovalo motorna vozila iz mesta Ljubljane in iz okraja ljubljanske okolice. Tudi motorna vozila iz drugih okrajev dravske banovine, ki bi tega dne prišla v Ljubljano, se bodo pregledala. — Motorna vozila, katera ne služijo javnemu prometu (obrotnemu prevažanju oseb) niso primorana priti k pregledu. Avtotaksi in avtobusi, ki se ne odzovejo pozivu in ne predstavijo pregledu, bodo takoj odstranjeni iz prometa.

— Pri poapnenju arterij v možganih in srcu dosežemo pri vsakdanji uporabi male množine »Franz-Josef« vode iztrebljenje črevesa brez hudega pritiska.

— Naša narodna šola in vzgoja se bo morala slejkoprej vzgledovati po Slomšku, ki je pred 100 leti stal najodločnejši na braniku slovenskega jezika in slovenske kulture sploh proti takratnemu germanofilskemu duhu in ki mu je bila najbolj na skrbi šola in vzgoja našega človeka v pravem narodnem duhu. Vzgojitelji in šolniki! Zajemajte iz naše narodne dediščine našega največjega pedagoga Slomška in — če se niste — naročite knjižico: »Slomšek naš duhovni vrtnar« (pisal Etbin Boje), ki jo dobite po skrajno nizki ceni 12 Din v Novi založbi! Dobi se pa tudi v nekaterih drugih večjih knjigarnah. Naj ne bo nobene šolske knjižnice, ki bi si ne oskrbela tudi to delo o največjem vzgojitelju-šolniku našim velikim škofu Slomšku!

SUKNO TEOKAROVIC

LJUBLJANA
GRADIŠČE 4 NASPLOTI DRANI

Vam nudi

možnost, da dosežete največjo eleganco z najmanjšimi izdatki

Pletilna volna — Odeje — Bereti

— Ljudskim odrom in društvom sporočamo, da imamo v izdaji krasno kmečko dramo iz povojnega časa: Vombergar: Vrnitev. Primerna je zlasti za božični čas. Cena izvoda 22 Din, za člane naše založbe 15 Din. — V kratkem izide v novi izdaji znana Vombergarjeva komedija »Vodac«, ki je preteklo sezono žela povsod toliko uspeha. Cena izvoda 28 Din, za člane naše založbe 20 Din. Pišite obenem po naše prospekte! Založba »Dramac«, Ljubljana, Tržaška cesta 10-1.

— Francé Stelč: Oris zgodovine umetnosti pri Slovencih. Razstave o naših cerkvah, slikah itd., kakor jih uspešno prirejamo leto za letom, so vendarle kratkotrajni dogodki. Dr. Fr. Stelč je v svoji bogato ilustrirani knjigi podal našo umetniško preteklost in sedanjost tako, da je zanesljiv in lahko umljiv kazipot vsakomur, ki ljubi, kar je našega in lepega. Knjiga je izšla pri Novi založbi in vnovič opozarjamo nanjo.

— Avtomobila zastoj ne dobiš, pač pa lahko zadeneš voz s konjem vred pri efektni loteriji v Ravnih pri Krškem. Razen tega se bodo v nedeljo 15. oktobra dobili še drugi krasni dobitki, na pr. razno blago za moške in ženske obleke, srebrna žepna ura, ura budilka, vreča

moke, plug, voz drv, sodček vina, trtna škroplilnica, prašič, puran, razno kmetijsko orodje itd. Bore 4 Din stane srečka. Dobiš jih pri župnih uradih leskovske dekanije in v raznih trgovinah v Krškem in drugod. Seveda se lahko tudi naročijo pri odboru samem. Kesal se boš, če zamudiš izredno priliko, a po toči zvoniti je prepovedano. Izid žrebanja se bo objavil v časopisih.

HUBERTUS PLAŠČE

od Din 160 — naprej

ter nepremojljive dežne plašče in pelerine od Din 100 — naprej za deklice in dečke pri

FR. LUKIČ - LJUBLJANA
STRITARJEVA ULICA

— Književne novosti zadnjih mesecev: Cankar. Zgodovina likovne umetnosti II. del 2. snopič, 80 Din; Spektorski, Zgodovina socialne filozofije, II. del, 40 Din, vezano 56 Din; Tolstoj, Vojna in mir, roman, II. del, 66 Din, vezano 82 Din; Antauer, Do stvarnega uka v 1. razredu osnovne šole, Din 100, vezano 125 Din, celo platno 140 Din; Keller, Skrivnostni studenec, roman, 16 Din, vezano 26 Din; Miklavčič, Kmetijsko gozdarstvo, 8 dinarjev; Sušec, Učbenik zakona o državnem računovodstvu (iz zbirke Zakoni in uredbe XXX. sn.) 8 Din; Za občinske volitve: Zakon o volilnih imenikih, Zakon o občinah, Uredba o sestavi kandidatnih list, 5 Din; Učni načrt za osnovne šole v kraljevini Jugoslaviji, 4 Din; Kongregacijski kolektarček, 8 Din; Debevec, Gledališki zapiski, vezano 36 Din; Javornik, Črni breg, povest 28 Din, vezano 40 Din. Vse te knjige se naročajo v Jugoslovanski knjigarni in Ljubljani.

— Telefonski imenik »Dravske banovine« (Tyrševa cesta 34) izide v dogovorjenem formatu in obliki začetkom oktobra. Vsebinska imenika: abecedni red, številni red, indeks za Ljubljano in Maribor, sloven. letovišča in zdravilišča in drugi prakt. podatki. Ta imenik torej doslej še ni izšel.

— Dne 8. oktobra bo Gregoričev fotoamaterski izlet v Slovenske gorice. Prijave v Drogeriji Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5.

— Novo otvorena elektromehanična delavnica »Unitas« ing. Manda, Selenburgova ulica 7. Tel. 2219. Izvršuje vsa popravila električnih strojev in aparatov solidno in poceni. Obrat v tovarni Ljubljanske komercialne družbe, Celovška cesta 90a. Telefon 2964.

— Pri zapeki, motnjah pri prebavi, gorečici v želodcu, krvnih navali, glavobolu, splošni slabosti vzemite jutraj na tešče kozarec »Franz-Josef« grenčice.

ZAHVALA.

Štejem si o prijetno dolžnost, da se tem potom najprisrčnejše zahvalim g. primariju dr. R. BLUMAUER-ju za izvršitev težke in odgoorne operacije v moji visoki starosti. Enako izrekom iskreno zahvalo g. dr. S. RAKOVCI za nasvet in pomoč pri tej res zelo tvegani operaciji.

Ljubljana, 24. sept. 1933.

Ana Marega Ljubljana.

Reklama naše industrije na vselejmu.

Med tvrdkami, ki seznajajo občinstvo potom reklame na svoje izdelke, prednjači v originalnosti svojih zamisli naša tukajšnja tovarna testenju »Pe-katelec«. Na gornji sliki vidimo 3 male kuharke, ki nosijo reklamne table po vselejmu in po mestu.

Maribor

□ **Odličan uspeh naše pevke.** Primačona našega gledališča gđ. Pavla Udovičeva je gostovala te dni v Zagrebu v opereti »Pri belem konjičku«. Zagrebška kritika je njeno gostovanje posebno simpatično pozdravila. Gđ. Udovičeva bo v tej sezoni stalno gostovala v Zagrebu.

□ **Smrt stare korenine.** Na Meljekem hribu je umrl v starosti 84 let posestnik Franjo Lukas. Pogreb blažega rajnega bo jutri ob 4 iz mrtvašnice na frančiškansko pokopališče. Naj počiva v miru, žalujniki naše sožalje.

□ **V gledališko ob drevi** ob 20 gledališko-prosvetni večer igralske skupine letra.

□ **Težno se elektrificira.** Težno dobi cestno električno razsvetljavo. Na nekaterih glavnih ulicah je sicer dosedaj že obstojala, stranske so pa bile še zavite v temo. Sedaj pa se bo tudi v stranskih ulicah tezenskega naselja uvedla cestna razsvetljava.

□ **Nova predilnica v pogonu.** V petek je pričela s poskusnim obratom nova velika predilnica tovarne Hutter in drug v Melju. Jutri pa prične predilnica z rednim obratovanjem. Kakor znano, bo pogon predilnice električen ter dobavi tok električne podjetje, ki si je tako pridobilo novega močnega odjemalca.

□ **Oskrba brezposelnih in onemoglih uslužbenk.** Vse služkinje, kuharice, postrežnice, brez izjeme so vabljene, da se udeležijo danes sestanka Poselske zveze, ki se vrši popoldne ob pol 5 v dvorani Zadrugne gospodarske banke (poleg frančiškanske cerkve).

□ **Slavčki iz Trbovelj nastopijo.** Mladinski pevski zbor »Trboveljskih slavčkov«, ki so želi na Češkem ogromne uspehe ter so pred lanskim peli v uniojski dvorani, pride v prihodnjem mesecu v Maribor. Koncert se vrši v soboto 7. oktobra zvečer za odrasle, v nedeljo 8. oktobra ob 11 v isti dvorani na koncert za osnovne, meščanske in nižje srednje šole. Program bo tokrat posebno pester.

— **Kdor se hoče ohraniti svežega in zdravega,** naj jemlje tedensko enkrat ali dvakrat pred zajutrekom kozarec naravne »Franz-Josef« grencice. Zdravniška poročila iz bolnišnic dokazujejo, da radi jemljejo »Franz-Josef« vodo posebno bolniki na želodcu, črevesu, jetrih, ledvicah in žolču, ker brez neprijetnih občutkov in posledic točno odvajajo.

□ **Plavajoči mrtvec.** Narastla in kalna Drava je nosila včeraj popoldne na površju valov mrtvo truplo. Okoli trideset na 10 so odkrili pasanti glavne mostu utopljenca, oblečenega v kopalne hlače. Truplo je moralo ležati v vodi že dalj časa, ker je bilo nabuhlo ter je plavalo čisto na površju. Še predno so zamogli pohiteti a čolnom za mrtvim plavcem, je deroč vodovje truplo odneslo, izvlekli so ga pa iz vode v Melju.

□ **Kruh in pečivo** pekarnice Cebokli je poznano najboljšo, preprosto se!

□ **Dr. med. Klara Kukovec** do nadaljnjega ne ordinira.

□ **K deložaciji invalidnega delavca** nam je dal hišni lastnik pojasnilo, da je imel stanovanje odpovedano že meseca maja.

□ **Živa baklja.** Pri Sv. Antonu nad Marenbergom se je vnela obleka 5letnemu sinku delavca Ivana Hartmana. Deček je pri živem telesu zgorel, ker je prišla pomoč prepozno.

□ **Občina razdelila podpore.** V petek zvečer se je sestel k seji mestni upravni odbor. Pečal se je o stanovanjskim vprašanji ter dodelil nekaterim prostolcem stanovanja v mestnih hišah. Razdelile so se na omenjeni seji tudi podpore revnim dijakom.

□ **Pod dežniki smo včeraj trgovali.** Pa je bilo kljub temu živahno, saj je bilo 15 slaničarjev, 25 vozov krompirja, mnogo voz čebule, zelja, kumarca in fižola, še več pa raznovrstnega sadja: bruske, jabolk, grozdja. 1500 komadov je bilo porutnine, ki jo je pa skoro po večini pripeljal na trg veletrgovci na ogromnem avtobusu. Cene so bile zmerne in nespremenjene, kupčija pa kljub dežju živahna.

□ **Po 7 mesecih obdukcija.** Meseca februarja letos je umrl 5letni sinek vinčarja Alojza Ferenc v Trčovi pri Mariboru. V poletju pa so se pojavile govorice, da je bila smrt posledice nasilnega dejanja. Radi tega je odredilo drž. pravdnikštvo ekshumacijo in obdukcijo, ki se je izvršila v petek. Truplo so odkopali, vendar pa niso mogli zdravniški ničesar konstatirati, ker je meso že segnilo, na kosteh pa ni bilo opaziti nobenih poškodb. V komisiji je bil dr. Jurečko, sodnik Miškot in zapisnikar Petrovič.

□ **Po letih mlad, po grehih star...** Pred tremi sodniki okrožnega senata se je zagovarjal včeraj brezposelni zasebni uradnik Dušan K. radi številnih tatvin in dveh vlomov, izvršenih v Mariboru tekom letošnjega poletja. Obtožnica mu je očitala žepno tatvino v neki gostilni v Studenih na škodo Gjurja Mavrina, tatvino denarja na škodo natakarike Marije Bračko, vlom v državno učiteljsko šolo, iz katere je odnesel dvojice gosli in več drugih predmetov. Dejanja je povečini tajil, obsodili so ga pa kljub temu na dve leti robije, 5 let častne izgube ter na pridržek po preostani kazni.

Rupret Planinc in tovariši Strahovalci Gorenjske

Ljubljana, 23. sept.

V ljubljanskih policijskih zaporih je končno na varnem Rupret Planinc, ki je precej dolgo časa s svojimi vlogi in tatvinami strahoval ves gorenjski kot od Radovljice navzgor. Morda nikdar ne bo končno znana vasa vrsta njegovih številnih vlovov in tatvin, saj se jih niti sam ne spominja. Ljubljanska policija, ki ga zdaj stalno azaljšuje — preiskavo vodi kriminalni nadzornik g. Macarol — je sicer izvalila iz njega že precej priznani, vendar še dolgo niso s temi priznanji pojasnjeni vsi vlogi, ki so bili letos čez poletje izvršeni v tem delu Gorenjske in pri večini katerih ima prete zraven nedvomno Planinc.

Jesenjski orožniki so že dolgo sumili, da je glavni krivec teh neprestano ponavljajočih se vlovov Rupret Planinc. Pošiljali so za njim tiralice, ga tudi sami iskali, toda kadar so mu bili že na sledu, je Planinc nenadoma izginil. Na opozorilo jesenjskih orožnikov je postala na Planinca pozornost tudi ljubljanska policija. V četrtek zjutraj se ji je res posrečilo, da ga je našla v nekem ljubljanskem hotelu, nakar se je moral Planinc preseliti seveda v manj prijetni policijski hotel. Sledilo je dolgo, naporno in mučno zasliševanje. Pri zasliševanju, ki še vedno traja, je Planinc pokazal nenavadno trmo in odpornost. S težavo izjavljajo iz Planinca priznanja enega vloga za drugim.

Najprej je priznal, da je vlomil v kopalniški bufet Andreja Čufarja na Jesenicah. Tam je v noči od 5. na 6. avgusta odnesel več jestvin in drugih predmetov v vrednosti 1270 Din. Ne prizna pa še vloga v trgovini Marije Sušnik na Lukmanovem trgu na Jesenicah, kjer je izginilo več jestvin in drugih predmetov v vrednosti 1530 Din. Isto noč, ko je vlomil v Čufarjev bufet, je vlomil tudi v Vilmanovo klet, tedaj pa je slučajno prišla v klet gostilničarka in ga zasačila. Planinc pa ni bil sam, temveč v družbi s svojim sokrivcem Ivanom Gromom. Oba sta pred gostilničarko naglo pobegnila. Medtem ko je orožništvo pozneje Planinca dolgo iskalo, je Gruma izsledilo in ga izročilo okrajnemu sodišču v Kranjski gori, kjer je še sedaj zaprt. Vendar pa je Grum imel še toliko časa poprej, da je pomagal Planincu pri raznih drugih vlogih.

Okoli 20. avgusta sta oba vlomilca, ki se jima je pridružil še neki tretji, vdrla v Matjanovo trgovino in gostilno na Blejski Dobravi ter eta tam pokradla mnogo blaga in denarja. Ta vlom Planinc tudi prizna.

V Klabusovo trgovino z železnino na Jesenicah je Planinc vlomil dvakrat, kakor sam prizna. Pri prvem vlogu si je nagrabil raznega orodja, zlasti škarij za rezanje železa, kar je pozneje potreboval pri vlogih, denarja pa je v rožni blagajni našel le nekaj malega. S tem plenom pa še ni bil zadovoljen ter se je iz Klabusove trgovine

napotil naravnost v mlekarino Antona Vilmana, kamor je tudi vlomil. Odnesel je dve kolesi sira, več masla in nekaj drugih stvari. Tudi ta vlom Planinc prizna.

Glavni in največji vlom pa je izvršil Planinc, ko je drugič vlomil v Klabusovo trgovino na Jesenicah. Vlomil je dne 16. t. m. v družbi s svojima tovarišema Gromom in z nekim Madriero. Bili so dobro opremljeni ter so imeli s seboj najbolj moderno vlomilsko orodje, tako »parkelj«, sveder na električni tok, škarje za rezanje železa in druge pripomočke. Škarje za rezanje železa je ukradel pri Klabusu pri prvem vlogu. »Parkelj« pa si je dal napraviti iz železa, ki ga je tudi pri Klabusu ukradel, pri nekem kovaču v bližini. Zlikovci so močno železno blagajno skoraj razcefrali. Pobrali so iz nje okoli 10.000 Din gotovine. Pa še niso bili zadovoljni. Še isti večer so vlomili v glavno zalogo tobaka na Jesenicah in odnesli okoli 2000 Din denarja in za približno 3000 Din tobačnih izdelkov.

V noči na 18. t. m. je Planinc, opogumljen po svojih dosedanjih vlomilskih uspehih in kar lakomen na tuje blago in denar, vlomil v Krekov dom na Jesenicah. Vlomil je najprej h krojaču, pri katerem je našel nekaj obleke. To obleko je imel pri aretaciji na sebi ter mu jo je policija odvzela ter zamenjala z jetniško. Potem je vlomil še k gostilničarju, kjer se je dobro najedel in napil.

Niti ubogim delavcem nista Planinc in Grum prizanesla. Tako sta večkrat vlomila v Gorjah, kjer so delavske kolibe in pokradla delavcem večkrat hrano.

Konec avgusta je Planinc vlomil na Vintgarju v barako nekega domačina z Blejske Dobrave, kjer je pokradel več jestvin. Nato eta se Planinc in Grum tudi napotila čez Možaklje in čez vse poljanske gorove ter sta v enem dnevu prišla v neko bohinjsko vas, za katero se Planinc ne more spomniti niti imena. Po poti sta na nekem varnem kraju skrila še zalogo tobaka. V vasi sami pa sta razžagala železni okvir na oknu vaškega konzuma ter nato temeljito oplenila konzum sam. Odnesla sta dva polna nahrbtnika raznega blaga. Celo na Kneipovo kavo nista pozabila. Vse to blago sta nazaj grede pustila prav tam, kjer tobak. Orožništvo je sedaj o skrivališču vlomilskega blaga že obveščeno.

Pri Planincu samem je ljubljanska policija našla okoli 4000 Din denarja. Našla pa je tudi mnogo zlatnine, ki jo je Planinc pridobil pri drugih, deloma še nepojasnjenih vlogih. Samo ta zlatnina je vredna okoli 7000 Din.

Na vsak način je Planinc eden najbolj nevarnih vlomilcev, kar jih je zadnje čase počel svoje zločine na deželi. Nadaljna policijska, zlasti pa sodna preiskava utegne spraviti še marsikatero greho Planinca in njegovih tovarišev na dan.

Volitve v Delavsko zbornico

Kakor je »Slovenec« že poročal, so volitve v Delavsko zbornico preložene na dan 22. okt.

Volivno gibanje je v polnem razmahu. Naše društvo se je udeleževalo volivnega dela mirno in etvarno ter se v ničemer ni pregrešilo proti pravilom dostojnosti in poštenosti. Pač pa smo te dni brali v nekem tedniku strupen napad na našo organizacijo. Izjavljamo, da bomo na ta napad odgovorili na drugem mestu, a etvarno in dostojno ter se ne bomo dali speljati na pot blatenja in polivanja z gnojnico, ker hočemo tudi v teh rečeh ostati zvesti načelom katoliške morale in človeške dostojnosti!

Ti in taki napadi od strani, s katero smo želeli skupnega dela v korist vsem nameščenecem, nam dokazujejo, da je naš nastop pravilen in potreben, če hočemo zatreti bolezenske kali, ki so doslej onemogočale zdrav razvoj krščanske strokovne organizacije nameščencev! Mi nismo zaključno omizje nekaterikov, ampak smo nosilci mladega katoliškega socialnega gibanja, ki naj dobi izraza pred vsem v strokovnih organizacijah. Kdor se nam bo pridružil, nam je dobro došel! Kdor noče za nas in naša načela, nam ostane stanovski tovariš! Celo tistim zaslepljenim, ki nas oblivajo z gnojnico, ne bomo vračali po gestu zob za zob, ampak si bomo prizadevali, da s svojimi dejanji dokazemo njihovo zmoto! V tem smislu hočemo delati, da se zmedeni pojmi razbistre, ker je le na jasnih načelih mogoče uspešno socialno delo za vse! — Društvo zasebnih in trgovskih nameščencev Slovenije v Ljubljani.

TAJNE VOLITVE

Volitve v Delavsko zbornico so tajne. Volilni odbor posameznih volišč bo na podlagi veljavnih legitimacij (krstni list, prijavi list,

davčna knjižica, poslovnji in drugi dokumenti) ugotovil identičnost došlih in če je volilec vpisan v volilnem imeniku. V poseben zapisnik se morejo vpisati priimek, ime in tekoča številka nosilca v volilnem imeniku.

Volilec dobi potrebna navodila za glasovanje in prazno kuverto ter glasovnico vsake kandidatne liste. Nato se napoti v zaprt prostor z navodilom, naj da v kuverto glasovnico, za katero želi glasovati, nepretirano, druge glasovnice pa pretrga.

Tajnost volitev je torej pri osebnem glasovanju popolnoma zagotovljena. Zato svetujemo vsem nameščencem in nameščenkam, tudi tistim, katerih obratovališče je nad 5 km oddaljeno od volišča in ki bi torej smeli glasovati pismeno, naj glasujejo osebno.

Kdor od navedenih nameščencev seveda ne bi mogel radi boleznii ali velike oddaljenosti osebno na volišče, naj pač glasuje pismeno. Pismeno morajo glasovati pa vsi tisti, ki delajo v krajih, kjer ni volišč.

Kdor glasuje osebno, naj zahteva glasovnico še ta teden, najzadnje do 1. oktobra. Zadoštuje dopisnica.

Od koga je treba zahtevati glasovnico? Tisti, ki delajo v krajih t. j. v zdravstvenih okrožjih Okrožnega urada, kjer za te volitve ni volišč, zahtevajo glasovnico od glavnega volivnega odbora za volitve v Delavsko zbornico v Ljubljani. Ta odbor bo poslal glasovnice, s katerimi je treba postopati po gornjih načelih, dati v kuverto in kuverto odposlati na glavni volilni odbor.

Tisti pa, ki delajo v okrožjih, kjer stanuje zdravnik Okrožnega urada, toda so oddaljeni od volišč nad 5 km — pa žele glasovati pismeno, naj zahtevajo glasovnico od krajevnega volivnega odbora v dotičnem kraju.

Ptuj

Tedensko službo ptujskih gasilcev od 24. septembra do 1. oktobra t. l. vrši prva deseterina drugega voda in sicer četovodja Ernest Daech in desetnik Ljudevit Kropf. Reševalno službo pa ima kot šofer reš. upravnik Ervin Damiš in desetnik Fric Mohač, od moštva Ferdo Menih in Konrad Somer.

Zlobna roka požiga domove. V četrtek 21. t. m. je na vse zgodaj — bila je 4. ura — začelo goreti pri posestniku Francu Osenjaku pri Sv. Lovrencu na Drav. polju. Le srečnemu slučajju je pripisati, da ni postala žrtev požara cela vas. Ko je bilo gospodarsko poslopje in hlevi v plamenih, je prišla taka ploha, da je lilo kakor iz škafa, valed česar se ogenj ni razširil na sosednja poslopja. Med tem so prihiti sosedje in pogasili ogenj. Živino so v zadnjem trenutku rešili in je le malo manjkalo, da ni prišel ob življenje domači hlapec, ki je spal v konj-kem hlevu, pač pa so zgorele 4 velike svinje. Zgorel je skedenj in hlevi, poljski pridelki in poljsko orodje. Škoda presega 20.000 Din in je kriča le deloma z zavarovalnino. Na kak način je nastal požar še ni ugotovljeno, vendar kažejo vsi znaki, da je bil podtaknjen.

Novi telefonski imenik

za Dravsko banovino je izšel s stanjem telefonskih naročnikov meseca septembra 1933. Tisk imenika je enoten brez vsakih oglasov in mastnih tiskov. — Dobi se po ceni Din 20 v trafiki Prešernova ulica nasproti Glavne pošte.

„DRAMA“ Vas vabi!

Ljudski odri, ljudski igravci in režiserji, šolski odri, ljubiteljski dramski predstavi! Prve dni oktobra izide v založbi Drama

1. številka revije Drama

ki bo vsebovala razmotrivanje o dramski umetnosti, o ljudskih odrh in njih pomenu, zraven pa poročila o raznih predstavah in igrab itd., predvsem pa

poljuden strokovni pouk

o režiji, mimiki, maskiranju, sceneriji, oder-ski razsvetljavi itd., izpod peres naših najboljših gledaliških strokovnjakov.

Založba Drama izda tekom leta za svo je naročnike odre, ljudske igravce in ljubitelje umetnosti

4 drame — igre

in sicer: Goldoni: Sluga dveh gospodov (komedija) / Auzengruber: Slaba vest (komedija) / Joža Vombberger: Zlato tele (komedija) / Jože Kranjc: Katakombe (drama) / Odrj dobivajo 10 števk revije in 12 knjig za 260 Din ali mesečno desetkrat po 30 Din Naročniki revije plačajo za 10 števk 50 Din ali mesečno desetkrat po 6 Din. Naročniki revije in 4 knjig letno 100 Din ali mesečno desetkrat po 12 Din. Naročniki odri so za 3 leta oproščeni vseh tanijem. Knjige bodo v navadni prodaji znatno dražje. Naročniki imajo posebne popuste v narodnem gledališču! Iz vrst naročnikov bo založba izbirala igravce in igravke za slovenski film. Pišite po pojasnila. Pošljite nam svoj naslov, da Vam pošljemo na ogled prvo številko.

Založba Drama, Ljubljana, Tržaška c. 10/1

Kamnik

Koncert Glasbene Matice ljubljanske v Kamniku. Danes popoldne ob 16 bo v dekanjski cerkvi v Kamniku cerkveni koncert z naslednjim sporedom: 1. Böhm Jurij: Preludij in fuga v C-duru za orgle. 2. Govor o Jakobu Petelinu-Gallusu. 3. Gallus: Pater noster, Ave Maria, Media vitae, Ecce quomodo moritur Justus. Četverglasni zbori. 4. Pachelbel: Toccata v C-duru za orgle. 5. Gallus: Ubi Plauto? Laus et perennia gloria. Osmeglasna mešana zbor. 6. Frescobaldi: Preludij in fuga v G-molu za orgle. 7. Gallus: Inpetum inimicorum. Alleluia. Cantate Domino! Dvanajsteglasna mešana zbor. Skladbe na orglah izvaja prof. Matija Tomc. Govor govori Mihael Jenko, Gallusove zbor poje zbor Glasbene Matice pod vodstvom ravnatelja Poliča Mirka. Vstopnice se dobe tekom popoldneva v trgovini Slatnar in trafiki Bremšak. Od 15 pa pred vhom v dekanjsko cerkev. Začetek točno ob 16, konec ob četrt na 18, tako da je mogoč odhod z vlakom ob 18. Na koncert opozarjamo vse prijatelje zborovega petja in cerkvene glasbe sploh.

Sneberje-Zadobrova

Obveščamo vse okoliške zbornice in društva ter one, ki se nameravajo udeležiti blagoslovitve in otvoritve »Pevskega doma, obveščamo, da se pri-prireditve v slučaju slabega vremena preloži na nedeljo, 1. oktobra z istim sporedom.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Nedelja, 24. septembra: 8.15 Poročila 8.30 Gimnastika (Marjan Dobovšek) 9.00 Versko predavanje (dr. Gvido Rant) 9.30 Orgelski koncert, izvaja Blaž Arnič 10.00 Higijensko predavanje: Življenjska moč naroda (predava dr. Petrič) 10.30 Pevski koncert gđne Zupanove in g. Gostiča s sprem-ljevanjem radio-ork., 11.30 Volk. koncert kor. Slo-venecv iz Borovelj, vmes spomin. govor o župniku skladatelju Treiberju. 12.00 Čas, poročila, plošče 16.00 Kmetijska ura (g. Jamnik) 16.30 Koncert pevskega zbor »Cankar« 17.30 Plošče 20.00 Schubertova ura: Samospevi gospe Sivčeve, Radio orkester 21.30 Čas, poročila 21.45 Valčekova ura (plošče) 22.30 Radio-jazz.

PREDSVEM

TRIO IRON-CIVI!

Prva lada
vsega
selektivna
a reprodukcija bo
odlična!

Ponedeljek, 25. sept. 12.15 Plošče, 12.45 Poročila, 18.00 Gospodinska ura: O pranju (ga. Vika Kraigher), 18.30 O naših stročnicah (prof. Franc Pengov), 19.00 Plošče, 19.30 Potovanje po Evropi in tujski promet (prof. O. Šest), 20.00 Večer ruske glasbe: Tamburaški orkester, samospevi ge. Assejeve in ge. Popove, Radio-orkester, 22.00 Čas, poročila, 22.20 Ruska glasba (plošče).

Drugi programi

Ponedeljek, 25. septembra:

Belgrad: 20.30 Tosca, opera, Puccini (na ploš-šah). — Zagreb: 20.30 Beethovnova simfonije, 21.30 Radio orkester. — Dunaj: 18.55 Tannhäuser, opera, Wagner. — Budimpešta: 20.15 Godalni kvartet. — London: 19.30 Dijaške pesmi, 20.00 Koncert simf. orkestra in solistov. — Milan: 21.15 Komorna glasba, 22.15 Orkestralni koncert. — Rim: 17.15 Vokalni in instrumentalni koncert, 20.45 Laha glasba. — Varšava: 17.15 Koncert solistov, 20.00 Gioconda, opera, Poncielli.

Izšla je Izšla je

in se dobiva

v Jugoslovanski knjigarni, Prodajalni Ničman, v vseh drugih knjigarnah in boljših trgovinah

Družinska Pratika za leto 1934

z zelo bogato vsebino in krasnimi slikami, ki so same vredne nabavne cene

Din 5—

za izvod, po pošti 50 par več.

ČITATELJEM ZA NEDELJO

Slovenci iz Francije pri Jezusovem plašču

Prvo slovensko romanje iz Francije v Trier k Jezusovi tuniki

Preteklo nedeljo, 10. septembra, je mesto Trier — nemški Rim, kakor ga s ponosom nazivljajo Nemci — na veličasten način zaključilo 7 tednov trajajoče romanje k izpostavljeni tuniki Jezusovi. Ogromen je bil promet v teh 7 tednih. Zaključne številke nazorno govore. Skupno število romarjev znaša 2.300.000! Posebnih vlakov z najmanj 800 do 1000 romarji je bilo 1100. Od teh 126 iz inozemstva: 62 iz Lorene, 49 (!) iz male Luxemburške, ostali iz Belgije, Holandije, Švice. Poleg vlakovnega je bil razumljivo velikanski promet z avtobusi, kolesi itd.

Iz Francije v Nemčijo

Tudi tukajšnjim Slovincem romarska žilica ni dala miru. 45 se nas je zbralo, za največji avtobus. Najugodnejše bi seveda bilo s posebnimi vlaki skupno z domačini — tako bi se na cenen način udeležilo neprimerno več Slovincem tega romanja — a je žal politika določila tako, da inozemci ne morejo biti deležni voznih olajšav, predvsem skupnega vizuma. Tako smo se v zadnjem trenutku odločili za avto. Pa spaka, spet je posegla vmes politika, oziroma gospodarska konkurenca, bolje: nevoščljivost, — sarska oblast je vsem lorenškim (francoskim) romarskim avtobusom prepovedala prehod preko sarskega ozemlja! Avtopodjetje pa, ki jim je v teh tednih šlo v bogato klasje, so našla izhod. Izbrali so sicer precej daljšo, zato pa zanimivejšo pot: ob francosko-sarski meji v Luxemburško, kjer pelje cesta ves čas, do Trierja, po prelepi pokrajini ob reki Mosel. Veselili smo se te vožnje, ker smo poleg romanja hoteli imeti lep in zanimiv izlet (kakor n. pr. lani na verdunske bojne poljane). Pa nam skazi tudi to veselje šoferska nerodnost, ki ni pravočasno poskrbela za dovoljenje za prehod skozi Luxemburško.

Tako smo morali v kotu, kjer se stikajo Nemčija, Luxemburg in Francija, namesto skozi Luxemburško ob Moseli, naravnost v Nemčijo in to

skozi zakolne in nesnažne vasi,

kjer je v dobesednem pomenu vse nastlano z gnojem. Povsod gnoj: pred hišami, pred vrati, pod okni, na cesti, kjer se poleg vsega spreha še celo krdo lenih in z gnojno oblitih vinj in puišov, ki se niso najmanj zmenili za hupanje avtobusa, da smo se le s težavo prerili skozi to neduhovito ozračje. Podobne so vse lorenške vasi. Dvorišča zadaj za hišo, kjer je prostor tudi za gnojščice, eploh ne poznajo. Prostor pred hišo, pred vrati, pod okni, ob cesti jim je vse obenem: gnojščice, dvorišče, shramba za poljsko orodje. Tu vidiš poleg kupov gnoja celo vrsto vozov s čudnimi, visokimi lojternicami in v zrak štrlečimi ojnici, da te nehoti spreleti občutek na vislice, razne poljske stroje itd. in to vedno pod milim nebom, v vročini kakor v deževju. Kar enoglasno smo vzdikali:

O, slovenska vas, kako si lepa in snažna

pa čeprav skromna in uboga! — Razpoloženje se je prijetno zboljšalo, ko smo privozili v območje Mosela, na cesti, po kateri bi se imeli že prej voziti. Moseljski vinogradi! To je res prelepa slika. Kar obsežajo oči, samo zelenje vzorno urejene vinske trte. Nikjer pa ni videti značilnosti naših dolinskih vinoknih goric; ne opornih zidov, čeprav leže vinogradi deloma v strmih pobočjih nad Moselo, ne prijaznih zidanic.

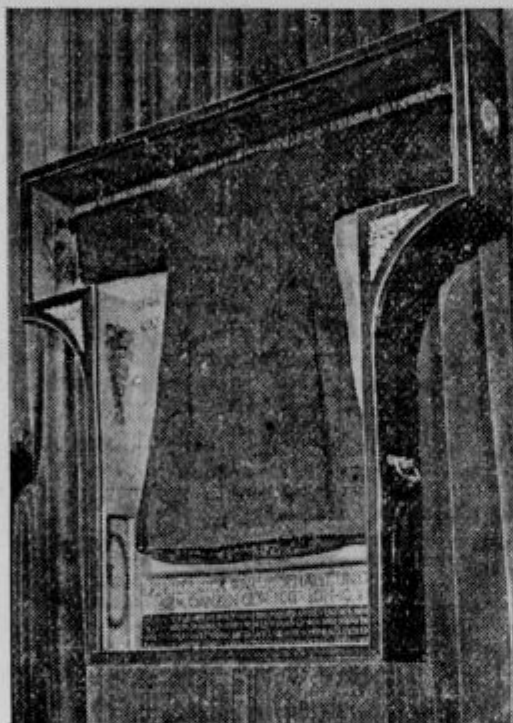
V Trieru

Po sedemurni vožnji je končno zablestel pred nami naš romarski cilj — Trier. Leži v ravnini ob Moseli, v objemu prijaznih, nam tako domačih gričev. Trdijo, da ima med nemškimi mesti eno najlepših leg. Tudi je takoj prvi vtis nekam, rekli bi, podezelsko domač, pa vendar šteje (s predmestij) 77.000 prebivalcev. Bo približno ljubljani podobno, samo manj moderno hoče biti. Zato pa se ponša s slavno zgodovino in s ponosnim starorimskim imenom: Augusta Treverorum! Prav prvi početki mesta so zaviti v temo. Vendar že Julij Cisar pri osvojitvi Galije leta 58 pred Kr. omenja močno ljudstvo Treveri. Višek razvoja je mesto doseglo v prvih stoletjih po Kr., kot rezidenca rimskih cesarjev. Odtod tudi ponosni naziv »drugi Rim«. Dru-

gi Rim pa tudi zato, ker so kakor rimska tudi ta tla namočena z mučeniško krvjo!

Četr pred 1 popoldne je, ko zavozimo na trg, odločen za avtobuse. Skoraj teži se in utrujeni (ob pol 5 zjutraj smo že nestrpno čakali v Merlebachu na voz), smo vendar imeli eno samo veliko skrb: kdaj pridemo na vrsto? Sobota popoldne je že, drugi dan nedelja, moramo biti pravočasno nazaj, že radi slovenske službe božje! Pa vemo, da je težko priti na vrsto. Če bi morali čakati 5, 7 ur, kakor mnogi drugi ali, kakor se je zgodilo, da so sobotni romarji prišli na vrsto šele v ponedeljek zjutraj? Ob 1 popoldne gre iz določene cerkve procesija »für Einzelpilger«, za one, ki ne prihajajo s posebnimi vlaki. Torej četr ure imamo časa, hitimo na vse pretege! Med potjo že srečamo procesijo. »Ste namenjeni z nami, hitite?«, nam zakliče vodeči duhovnik. V vsej naglici hitimo: treba najprej romarskih znakov in knjižic, brez katerih ni vstopa, potem pa malo spominkov za drage domače: roženčencev in podobno, da jih damo blagosloviti (z dotiko s sv. oblačilom Jezusovim). Ni časa, da bi izbirali ali gledali na ceno (je draga!) — hitimo, hitimo! K sreči ni daleč do stolne cerkve. Pa že je skoraj prepozno. Samo na naše prigovarjanje, da smo tuji, Slovinci in pa na posredovanje prijaznega duhovnika, ki nam je med potjo zaklical: hitite! se nam odpro vrata. Vstopimo — na velik, z lesenim plotom ograjen trg pred stolno cerkvijo.

Srednji del stolne cerkve je rimskega izvora. Na štirih mogočnih stebrih je slonel strop. Ostanek enega teh stebrov leži pred desnim vhom cerkve. V 5. stol. so Franki razrušili mesto in cerkev. Obnovljeno, pa po Normanah zopet razrušeno, je cerkev končno obnovil nadškof Poppo v letih 1016 do 1047.

Sveti plašč v cerkvi v Trierju 1933.

Jezusova tunika

Pridružimo se romarjem, ki jih je poln trg pred cerkvijo. Pa ni nikakega prerivanja, ves prostor je po vrh razdeljen v neštete vijuge, gor, nazaj, gor, nazaj. Že mislimo, da smo pri vrodu, pa moramo zopet nazaj, odkoder smo prišli, naprej in zopet nazaj! In vendar je kar slovesno prijetno, čeprav na odkrite glave vrh vsega pripeka še opoldansko poletno solnce z vso močjo. Visoko gori s pročelja cerkve narekujejo zvočniki zdaj romarske molitve (invokacije), zdaj pesmi, ki jih spremlja godba na pihala. — Kar pozabili smo na utrujenost. Zadnja vijuga in — voh! Ni časa, da bi si ogledovali preprosto — veličastno cerkev, obloženo s črnelim marmorjem; vseh oči so uprte nad glav-

še dobim. Na to so mu še nekaj odgovorili, potem pa smo začeli govoriti o drugih rečeh. Zvečer je še parkrat prišel k nam, nato ga pa ni bilo več.

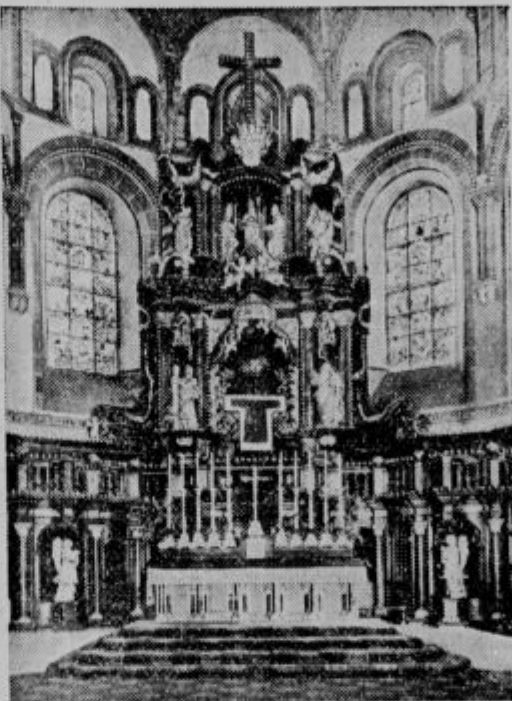
Čez nekaj časa sem ga videl zopet v prodajni masli, kjer sem si hotel kupiti večerjo. Tam je stal za pultom kot prodajalec. Spočetka je bil zaradi najinega svidenja nekam v zadregi, a se je kmalu oddahnil in rekel: »Ne čudi se, da me vidiš na tako skromnem mestu. Pa saj je to samo prehodno. Sprejel sem to službo, ker se mi — odkrito povedano — ni nudila nobena boljša prilika. Ta čas, je nadaljeval, medtem ko je rezal lično kocko sira, »ta čas pa povsod nastavljam mreže in čakam, kdaj bo prišla kaka mastna ščuka.« Med tem je prišlo v prodajalno majhno dekletce in zahtevalo za eno petdesetico prav dobrega masla, za drugo pa manj dobrega. On pa se ni brigal za dekletce in je zopet začel: »Sedaj imam v mislih podjetje, glede katerega ti o nje-govem bistvu in namenu ne smem še ničesar zaupati. Izhaja od neke družbe, ki razpolaga z velikimi denarnimi sredstvi, in ni nemožne, da vodstvo vsega tega jaz ne...« Tedaj pa so se v ozadju prodajalne odprla vrata, skozi katera se je pokazala zastavna ženska rdečega obraza, ki je hkrati izražal strogost. Takrat se je moj prijatelj iz šolskih časov zdrnil, naglo skril svoje počete s kocko sira v predal, se z otožnim pogledom ozrl proti meni ter mene kakor deklico molče odslovil.

Ko je potem napočilo poletje, sem ga zopet srečal v nekem javnem vrtu. Toda ni bil tam gost, marveč natak. Držeč v eni roki več kozarcev za pivo, v drugi pa pol ducata krožnikov mi je stopil nasproti, se mi široko nasmajal, da je pokazal svoje bele zobe, in rekel: »Ali moram pač zabavno izgledati kot natak? Toda to je samo prehodno. Stvar je takale: biti med maslom in si-

ni oltar, kjer je, po celi cerkvi vidna, izpostavljena tunika Jezusova — kakor pove legenda in romarska pesem, s cela, nesivana —, ki jo je nosil Jezus v svojem trpljenju. — Nehote se vsakomur na skrivnem porajajo dvomi.

Ali je to mogoče? Je zgodovinsko verodostojno?

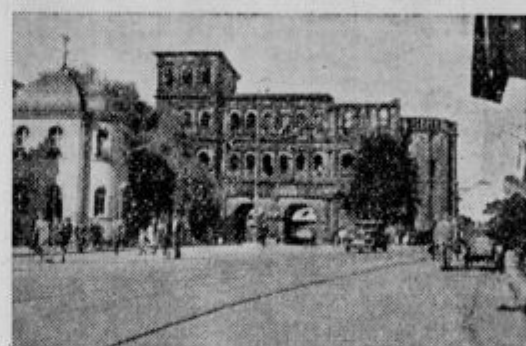
Kakor že omenjeno, je bil Trier v prvih stoletjih po Kr. rezidenca rimskih cesarjev, med njimi Konstantina Velikega, katerega mati sv. Helena je bila po mnenju zgodovinarjev krščena v Trierju.

Sveti plašč na oltarju.

Tako je zelo verjetno, da je sv. Helena mestu, ki ji je bilo nad vse drago, podarila del dragocenih sv. relikvij, ki jih je bila prinesla iz sv. dežele. (Najdenje sv. križ!) To potrjuje tudi ustno izročilo prvih stoletij in srednjega veka. Iz 9. stoletja pa tudi pisano poročilo, da se nahaja v Trierju od sv. Helene darovana skrinja svetinj. Pisano poročilo iz leta 1105 pa že jasno govori o sv. tuniki. — Dokler ni utemeljenih protidokazov — tako pravijo — ni mogoče po pameti dvomiti o pristnosti relikvijske. Verska resnica seveda kljub temu ni! Leta 1196 je bila tunika z veliko svečanostjo prvič izpostavljena v javno čaščenje, nato pa šele leta 1512 na željo cesarja Maksimilijana I. Pozneje se je morala radi nemirnih časov večkrat seliti, leta 1810 pa je zopet prišla v Trier. Po tem času je bila izpostavljena leta 1844, zadnjič pa leta 1891, ko je bilo okrog 2 milijona romarjev, malo manj ko letos v letu 1933. Tako o priliki zadnjih kakor tudi letošnjega romanja, so se zgodila številna izvanredna ozdravljenja. Letos so bili organizirani posebni bolniški vlaki. V koliko so ali se bodo mogla ta ozdravljenja znanstveno ugotoviti, mi ni znano. Zanimiva je tudi izjava prošule Terezije Neumann, ki je tudi priromala v Trier. Bila je baje zelo ginja in srečna, da je mogla neposredno videti sv. relikvijske tuniko in partikulo sv. križa, o katerih je notranji glas pričal, da so pristne.

Izmed visokih osebnosti so počastile relikvijske tudi belgijska kraljica kot preprosta romarica,

Cesarska palača: Kopaljšče.

španski c'ekralj Alfonz, bavarska princeznja s spremetvom, monakovski kardinal Faulhaber in nadškof Antivariški (?) Nikola Pobrečić (Dobro-čič?), primas erbski.

Bližamo se glavnemu oltarju. Mimogrede si ogledujemo relikvijske v steklenih omarah: ostanke sv. Barbare, glavo sv. Helene itd. — Po trije v vrsti stopamo po marmornih etopnicah visoko nad glavni oltar v neposredno bližino (1 m) tunike. Minuta ali manj in že moramo mimo in po drugi strani dol. Premalo, da bi se mogel zbrati in kritično ogledati brez dvoma redko znamenitosti! — Ob straneh častna straža v slikovitih črnelih uniformah, po dva duhovnika, ki jemljeta od romarjev spominke, da jih dotikata tunike, eden na steklo omare, drugi skoz malo okence oblike same. Tunika je motno rjavo-rdeče barve. Častitljiva starost se ji pozna na bežen pogled.

Pa že etopamo mimo, navzdol in — zunaj smo. Glavno znamenitost, cilj romanja, smo videli!

Tebejska legija

Moramo hiteti naprej k drugi znamenitosti Trierja, v cerkev sv. Pavlina, ki hrani sv. ostanke najznamenitejših Trierskih mučnikov iz leta 286. po Kr., izza vlade cesarja Dioklecijana. V tem letu je nastal v Galiji upor. Nad upornike je bila poslana tebejska legija, ki pa je po večini sestajala iz kristjanov. Med potjo v Švico so se ti vojaki branili pobijati nedolžne kristjane. Za kazen so bili sami decimirani. Manjši oddelki, ki so bili poslani naprej, so bili ob potu ob Renu na enak način uničeni. Ostanke krščanske tebejske legije je čakala mučeniška smrt v Trierju. Na Marsovem polju, pred današnjo cerkvijo sv. Pavlina, je bilo poklanih zadnjih 600 kristjanov-vojakov tebejske legije, 4. oktobra 286. leta. Naslednji dan, 5. oktobra, so umrli mučeniške smrti mestni župan s 7 svetovalci, najstrašnejši pa je bil naslednji 6. oktober, ko je bil pomoren velik del mestnega prebivalstva; šte-vilo ni znano. V naslednjem 4. stoletju je bila na mestu teh morij sezidana cerkev, v kateri so bili zbrani ostanke trierskih mučnikov. Cerkev je bila v teku stoletij večkrat porušena, grobnica mučnikov pa je ohranjena do danes v cerkvi sv. Pavlina, ki stoji na istem mestu ko prvotna. Današnja cerkev slovi kot najljubkejša rokoko cerkev ob Renu. Notranost preseneča s snežno belino sten in slo-pov brez vsakih ornamentalnih okraskov. Strop pa je poslikan s čudovito lepimi freskami iz življenja sv. Pavlina, mučeniška smrt trierskih kristjanov, zmaga katoliške Cerkev, zlasti pa zmagaevlje Kri-

»Porta nigra« (Črna vrata).

ža, čudovita posebnost te zadnje je slika Kristusa na križu. Vedno je Kristus obrnjen proti tebi — ne samo z obrazom in očmi, ampak s celim telesom! — pa bodi zadaj pri vrodu, na straneh ali spredaj pred oltarjem. Celu umetniki strokovnjaki se čudijo tej edinstveni umetnini.

Gremo, da vidimo še na zunaj najznačilnejšo posebnost Trierja. Je to Porta nigra (Črna vrata) mestna vrata in utrdba iz leta 280 po Kr. V 11. stoletju je nadškof Poppo to mogočeno etavbo porabil za samostan in cerkev sv. Simeona. Tako je ta stavba najlepše ohranjena.

Zanimanje naših romarjev pojema radi utrujenosti. Tudi je že pozno popoldne, treba bo nazaj. Še prej pa poskrbeti utehe želodcem in grlu. Naša restavracija je kar v avtu, ki nas je pripeljal. Bolj vneti in denarni iščejo tolažbe po bližnjih gostilnah. — Mnogo kaj bi bilo vredno še ogleda, pa za vse ni časa. Samo četvorica najamemo taksi, da v naglici obiščemo še znamenito baziliko sv. Matije, ki hrani poleg groba (glavo) sv. Matije tudi eno največjih partikul sv. križa. — Mimogrede vidimo zelo dobro ohranjene razvaline cesarskih kopaljš in cesarske palače. Potem pa na razvaline amphi-teatra, ki je bil med največjimi v zapadnem rimskem cesarstvu, s 30.000 sedeži. Ohranjena je arena z nekaj kleti za zveri, podzemne kleti, kjer je bila vodovodna naprava, da so poljubno napolnili areno z vodo, nadalje del trdnjavi podobnega vhoda. Amphiteater je služil tudi za obrambo meščanov.

Ob 7 zvečer pa smo odrinili. Enoglasno smo zahtevali, da nas pelje skozi Luksenburško, ker tistih »svinjskih« vasi, kakor so jih zjutraj krstili, ne maramo že naprej gledati niti ponoči. Obveljala je naša. Zal je bil že mrak, da nismo mogli uživati lepe poti. Še mala nevspečnost nas je čakala na luksenburško-francoski meji. Cariniki so menda z levo nogo vstali, tako sitni so bili. Celu uro smo stali čredi noči na cesti in vsak je moral posamezno v pretekavo. Zadnji na vrsti se je zato duhovito in elegantno masčeval. Na vprašanje ima li kaj cigareta (za te je bilo najbolj strogo), je hudomušnež z vso vljudnostjo ponudil cariniku zadnjo cigareto: Izvolite prosim, gospod, najfinšeje nemške cigarete!

Ob 2 po polnoči smo bili končno zopet »doma«, utrujeni, pa s prijetno zavestjo, da smo bili najbrž prvi Slovinci v večji skupini očitvidci zgodovinskih znamenitosti »nemškega Rima«.

Najnovejši modeli dvokoles, otroških in igračnih vozil, prevoznih tričic-lijev, motorjev in šivalnih strojev. Velika izbira. — Najnižje cene. — Ceniki franko.

Tribune F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozilčkov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 191

INSERIRAJTE V »SLOVENCU«

J. Trojan:

Od prehoda do prehoda

Nekega večera, ko nas je sedelo v družbi kakih šest ali sedem, je vstopil in prišel k nam mladenič, ki smo ga poznali še iz časov, ko smo hodili skupaj v ljudsko šolo. Ker se je srečno prebijaal skozi vse razrede, ne da bi pravzaprav kaj delal, smo ga imeli tedaj kot za kakšno morsko čudo. Razumel se je na požarno brambo, znal je pisati z glavnikom in prav kmalu tudi že kaditi. Da, pripovedovali so o njem, da je zlagal celo pesmi. Ko smo zadostili šolski dolžnosti, smo več-asi slišali, da se je poizkusil v tej ali oni službi, toda v nobeni ni mogel dolgo vztrajati.

On pa je stopil med nas, in ko smo se pozdravili, smo ga vprašali, kaj pravzaprav v glavnem mestu počne. »Tu si nameravam — je odvrnil — ustvariti svojo srečo. Na kmetih ni nič. Tam Slovci tiči kakor kakšna lilijina čebula v slabi zemlji; požene sicer mnogo listov, a nikdar ne vzcvete.« — »S čim boš pa tu najprej začel?« ga je nekdo vprašal. Odvrnil je: »Ne vem še. Najprej hočem malo pogledati okrog sebe. Bereš liste, kjer iščejo ljudi; prideš med ljudi in ti kmalu zapazijo, kakšen mož si; — skratka, prepričan sem, da se bo zame v kratkem kaj našlo.« Jaz pa sem rekel: »Ne predstavljaš si tega tako lahko! Kdor hoče kaj doseči, si mora veliko prizadevati, in kdor ni tak, ga prekucnejo in pride drugim pod nože.« »Delo.« je zaklical, »delo, to se razume, je glavna stvar! Toda med delom in delom in delom je razlika. Kdor ima glavo na pravem koncu, dela kot stroj in hitro ter brez velikega napora opravi tisto, s čimer se zabitež ukvarja vse leto. Razen tega pa nosim jaz v sebi za celo vrečo misli in načrtov. Počakajte štirinajst dni in tedaj vam bom lahko rekel: Vidite, to sem jaz! To imam in ono

MLADI SLOVENE

Jesenska

Ze roko v slovo nam podaja
zlato poletni čas.
Z vso pisano srečo odhaja
daleč, daleč od nas.

Mnogo rož, ptičkov in žarkov
solnčnih s seboj bo vzel,
čez zapuščeno poljano
piš bo jesenski zavel...

In ko se mrzec pritisne,
k sebi nas sobica topa
zvabi in ded na kolena:
»Hopla, konjiček naš, hopla!«

Tišji, vse tišji postaja
gajev samotnih vzdih —
kakor da smrt z belo koso
hodi skrivnostno po njih.

Piskrovez Tonček

Piskrovez Tonček je bil znan po vsem Dolenjskem. Bil je vedno židane volje in imenitno je znal vezati piskre. Pisker, katerega je povezal on, je bil še enkrat bolj trden ko prej in gospodinja ga je morala trikrat zagnati ob tla, preden se je razbil.

Imel pa je piskrovez Tonček eno slabo lastnost: dinarčkov ni mogel trpeti v žepu. Kakor hitro je povezal vse lonce v vasi, je zasluženi denar nesel v krmo, kjer je ostal toliko časa, dokler je bilo kaj okroglega v žepu. Na up mu pa krmar ni dal niti pol kozarčka, čeprav je bil piskrovez pošten mož.

Nekega dne je Tonček posebno mnogo loncev povezal in precej drobiža nabral. In si ga je zvečer spet privoščil merico preveč in mu je bila ta merica v veliko napotje. V njegovi glavi se je namreč vse postavilo narobe in piskrovez Tonček je začel junaško razbijati stole in metati kozarce in steklenice ob zid. In mu to še ni bilo dovolj. Zgrabil je navrh še očeta krmarja in ga vrgel skozi vrata tako nemilo, da je tarna in tulil na ves glas — oče krmar namreč, ne piskrovez. In je nazadnje hotel še veliko peč, ki je stala v kotu, prestaviti na sredo sobe, pa so mu to preprečili orožniki, ki so prihiteli na poziv očeta krmarja ter vročkrvnega razgrajča odvedli v luknjo.

In je ostal v luknji nekaj tednov, žalostna mu majka! In ko je prišel iz luknje, je bil ves potr in zagrenjen, obraz pa je imel tako poraščen, da ga lastna mati ne bi mogla več poznati. A kar je najhujše: v žepu ni imel prebitve pare in niti koščka železne žice, da bi hitro kakšen lonec povezal in zaslužil nekaj dinarjev za brivca. Pa je imel naš vrli piskrovez glavo na pravem mestu in si je znal pomagati iz hude te stiske. Stopil je do vaškega čevljarja in ga prosil, naj mu posodi klobučko drete, katero mu v par dneh vrne, ali pa mu prinese zanjo denar.

Čevljar mu je dal dreto in Tonček jo je jadrno odkuril v bližnjo vas na delo. Ker je bil tako kosmat po obrazu, gospodinja niso več poznale svojega starega znanca Tončka, zato se je brez skrbi lotil vezanja piskrov — z dreto. Na videz ni med dreto in železno žico nobene razlike in preden so vrle gospodnje prišle prevariti na sled, je bil Tonček že daleč izven vasi.

Z zaslužkom se je lepo obril in ostrigel, si nakupil žice in se spet napotil v ono vas. Že pri prvi hiši ga je veselo pozdravila gospodinja in mu hitro nanosila loncev na kup. Tonček jo je nedolžno vprašal, kdo jih je povezal prej in ona mu je odgovorila, da jih je povezal neki tuji postopač — s čevljarsko dreto, brcnila ga kokija! Ko je tako povezane piskre pristavila k ognju, je dreto zgorela in jed je šla po ognjišču.

»Mati,« je dejal Tonček, »zakaj pa dajete piskre v roke neznanim ljudem! Prav vam je Boste vsaj drugič vedeli, da jih znam edino! Jez povežati tako, da držijo za vse večne čase. Pisker, ki ga povežem jaz, je tako trden, da greste lahko s senenim vozom čezenj, pa se ne bo vozu nič naredilo!«

In je Tonček nato obiskal vse hiše, kjer je prej vezal lonce z dreto in povsod je dobil delo in denarce. S časom so gospodnje sicer vse izvedele, ker so ga spoznale, da si je Tonček privoščil ono potegavščino v hudi stiski, so mu vse odpustile — in Tonček še danes veže lonce po Dolenjskem, če ni že umrl.

Novopečeni šolarček

Zdaj hodi Stanko slednji dan s svojim nahrbtnikom v prvi razred mestne šole. Sam hodi in ne rabi spremljevalca, kot jih imajo nekatere kislice, ki jih mora spremljati služkinja ali mamica. Stanko bi se gotovo temu uprl. Ne prenesel bi tega njegove moški ponos. Saj je že velik in korajžen fant.

Vsako opoldne po kosilu mora dati očku nekoliko računa o svojem šolanju. Na vprašanje, kaj je bilo v šoli novega, pove na primer tole: »Gospod učitelj je že pokazal, kje bodo stali oni, ki se kaj progredišjo. Prav zadaj v kotu.«

Ta migljaj je bil kar sumljiv.

»Ali je morda tudi tebi obljubil gospod učitelj ta nečastni prostor?« vpraša nenadoma očka.

»O, tega pa še ne! Naš gospod učitelj je fin« človek. Pa prosim, očka, o šoli me nikar preveč ne izprašuj, dajmo se rajši pogovarjati kaj bolj zanimivega...«

Kar sumljivo se je zdelo to očku. Zato je sklenil, da ob prvi priliki govori z gospodom učiteljem.

Par dni nato se je razvil po večerji zopet takle razgovor:

»Slišiš, očka,« začne Stanko, »kako pa bi bilo tole: Gospod učitelj obljubi nekomu, da bo drugi dan zaprt. Drugi dan je pa ta učitelj nenadoma prestavljen. Kaj misliš, ali bo novemu gospodu učitelju povedal, da zapre tistega šolarja, ali pa bo morda pozabil na to?«

»Oho, Stanko, zdaj si pa gotovo nekaj naradil, ker ti kaj takega roji po glavi.«

»O, jaz nič. To kar tako vprašam. Kaj misliš, ali bo res novi gospod učitelj zaprl tistega šolarja?«

»Tega pa ne vem. Vprašam o priliki tvojega gospoda učitelja,« pravi oče.

Dva dni nato res sreča oče Stankovega učitelja.

Pomenila sta se o fantu in njegovih muhah. Gospod učitelj se sicer ni preveč pritožil, le pripomnil je, da dobiva dečko šolske »muhe«. Med odmorom strelja soščolce s papirnati krogljicami in je res že dobil rahel opomin, da ostane enkrat malo po šoli.

Ko je očka omenil doma ta razgovor, je bušnila Stanku vsa kri v glavo. Kar poslušati ni mogel tega razgovora. Če bi ne bilo češpljevih cmokov na mizi, bi jo bil prav gotovo popihal iz sobe. Tako je pa ostal, zaradi cmokov namreč.

Konec.

Lastovke, potujite srečno!

Lastovke so v trumi zbrale
se okrog zvonika,
glasno v zboru začebljale
in prosile Rešenika:

»Čuvaj nas na težki poti,
reši vseh sovražnikov
in moči nam vlij v peroti,
da dosežemo nov krov!«

Potlej s krili so povzpele
se nad našo lepo vas,
glasno so še to zapele:
»Težko zapustimo vas!

Varuj Bog nas vsega zlega,
dokler bomo kje drugje;
oni zarod ne podlega,
kjer si sestre dom grade...«

Striček Matiček telovadi

Konec:

V hipu, ko se je striček Matiček lotil trefje proste vaje in se postavil na eno nogo, drugo pa sunkovito potisnil nazaj, je stopila v sobo njegova vrta ženica z zajtrkom v rokah — in nesreča je bila tu. Noga blagega strička Matička je z vso silo udarila ob pladenj...

...in zažvenketalo je in se vsulo po tleh: skodelica s kavo in mlekom, krožnik z mlečnimi žemljicami, mehko kuhan jajček in še kaj. Ubogi striček Matiček se je kar za glavo prijel, ko je videl to strašno razdejano pred seboj. Silno mu je bilo žal okusnega zajtrka. Njegovo vrlo ženo pa je nesreča še huje potrla: milo je začela plakati in grenke solze pretakati. Stričku Matičku se je na vso moč zasmilila in možato se je zarotil:

»Nikoli več ne pojdem k zdravniku zaradi predebellega trebuha! Njegove proste vaje za shujšanje so zanič!«

In je ostal mož-beseda do danes, ko je njegov trebušček že tolikšen kakor sod.

Nekaj drugih rešitev:

Marija Smerdu, učenka II. razr. gimnazije v Ljubljani:

V tem hipu pa je — ojoj nesreče! — z vso svojo težo telebnil na tla in sicer ravno na piskar, katerega je močno poškodoval, sam pa si je zlomil nogo. Drugi dan je striček namreč, da bi telovadil, klavirno ležal v postelji. Zdravnik pa mu je obvezoval zlomljeno nogo. Striček si je dobro zapomnil »proste vaje za shujšanje« in jih povsem opustil...

Marija Zapotnik, učenka (?) razr. v Ljubljani:

V tem hipu pa je tako neusmiljeno padel na nos in na svoj sodečkasti trebuh, da je eksplodiral. Kuža pa se je tako prestrašil, da je oglušel in da te niti takrat ne sliši, ko mu prijazno zakliče: »Kuža, na — klobaso!«

Tonček Breznik, učenec V. razr. v Ljubljani:

V tem hipu je stopil v sobo ljuti gospod stražnik z nekim pisanim. In je nesreča teta, da je noga, ki jo je striček Matiček iztegnil nazaj, »pobohala« ravno policajev nos. Policaj se je zgrabil za nos in zaklical: »Na pomoč, na pomoč — striček Matiček me hoče ubiti!« In je pritekel še drug policaj, uklenil prestrašenemu stričku Matičku roke ter ga kakor razbojnika odgnal s seboj. In ni ubogemu stričku Matičku, ki je tako usmiljenega in blagega srca, da niti muhe ne bi mogel ubiti, prav nič pomagalo, ko se je zaklinjal in rotil, da ni ljutega gospoda policaja nalašč sunil z nogo v nos, nego da je bil to samo nesrečen slučaj. Zaprl so ga v luknjo in tam sedi še danes

in se jezi nad zdravnikom, ki mu je predpisal takšne nevarne proste vaje za shujšanje...

Minka Trobič, učenka IV. r. v Celju:

V tem hipu se je psiček, ki je bil prepričan, da se striček Matiček boče z njim igrati, zakadil vanj. Izpodnesel mu je nogo, na kateri je stal — in striček Matiček se je prekopnil čez glavo ter se močno potolkel. To je bil edini »uspeh« prostih vaj za shujšanje, kajti striček Matiček jim je pokazal figico in poslej še bolj negoval svoj okrogli trebušček...

STRIČKOV KOTIČEK

552. Dragi Kotičkov striček! — Ze tri pisemca sem Ti pisal, pa mi še na nobenega nisi odgovoril. Le kaj to pomeni? Ali si tako pozabljiv, ka-li, ali pa tako raztresen, da koš neštokrat zamenjaš s kotičkom? Če boš tako raztresen in pozabljiv, boš nekoč še svoj kotiček kje pozabil in boš moral potem oznaniti v časopisu:

Haló!

Pozabil sem neke svoj kotiček.
Kdor ga najde, naj mi ga vrne.
Za nagrado dobi vrli poštenjak
tri suhe krljke!

Prav verjetno je, da se ti ta nezgoda nekega dne res pripeti in bi potem zavlada po vsej mili domovini gromozanska žalost, kajti mi si Slovenec brez Tvojega kotička niti misliti ne moremo. Če se to moje pismo v raztresenosti in pozabljivosti vrže v koš namesto v kotiček, bom hud nate, da bo jo!

Lepo Te pozdravlja — Tonček Medved, učenec IV. razr. v Mariboru.

Dragi Tonček! — Moja pozabljivost je res tolikšna, da se upam z vsemi onimi profesorji, o katerih kroži po svetu milijon vsakojakih smešnih prigod, spoprijeti v ljuti borbi za prvenstvo sveta. Niti malo me ne skrbi, da jih ne bi junaško potolkel od prvega do zadnjega ter odnesel rekord v pozabljivosti in raztresenosti — če ne bi bil celo tako daleč pozabljiv, da bi pozabil priti na tekmovalje... Torej kar pozabljivosti tiče, mi ne delaš nobene krivice in se mi še močno imenitno zdi, da je vendar nekoč v mojem kotičku to reš sprožil. Kajti imam zdaj prekrasno priliko, svojo pozabljivost in raztresenost ovekoveti za vse večne čase (žalostno, kajne, da moram to storiti sam!) ter postati slaven in znamenit, kakor so slavniti in znameniti profesorji z dežniki. Če hočeš, Ti postrežem s kopico dokazov, da sta moja pozabljivost in raztresenost res nenadkriljivi. Evo jih!

Knjiga, pipa in postelja

Sem nedavno pozno v noč pri mizi sedel, vlekel dim iz prelube svoje pipe in zraven čital neko tako zanimivo povest, da sem postal nazadnje strašno utrujen in zaspan. Vrgel sem knjigo v kot, široko zazdehal in oblastno zakričal nad seboj: »Alo, zdaj pa spat!«

In veš, kaj sem v ljuti raztresenosti storil? Namesto sebe sem položil v posteljo — pipo ter jo skrbno odel, sebe pa sem posadil tja, kamor navadno položim pipo — na vrh omare.

Kako se je moja vrta gospodinja, ki še vedno v vsakojake vraže veruje, zjutraj začudila in prestrašila, ko me je prišla buditi, si lahko misliš. »Križana gora,« je obupno zakrillila z rokami in izbulila oči, »križana gora, Kotičkov striček se je v pipo spremenil!«

Deklica, šopek in klobasa

Nekega dne sem se, zatopljen v globoke misli, sprehajal po hodniku Jugoslovanske tiskarne in sanjari: »Holaj, kako imenitno bi bilo, če ne bi bil ubog Kotičkov striček, nego bi bil — postavim — kakšen mogočen turški sultan in bi imel cekinov ko točel! In sem o tem sanjari toliko časa, da sem nazadnje res pozabil, kaj sem. Popolnoma sem se življal v vlogo turškega sultana ter začel svečano deliti povelja nevidnim služabnikom okoli sebe:

»Hej, ti, prvi — nesi tale mošnjček rudarskim otrokom v Trbovlje! Hej, ti, drugi — nesi tale mošnjček rudarskim otrokom v Zagorje! Hej, ti, tretji pa nesi mošnjček rudarskim otrokom v Hrastnik!«

Tedaj je pridrobnela po hodniku majhna deklica, ki je imela v eni roki lep šopek, v drugi pa še lepšo klobaso.

»Mož, ali veste,« me je zaupno pobarala, »ali veste, kje ima Kotičkov striček svoj kotiček?«

»Nič ne vem,« sem malce nejevoljen, da me moti sredi tako važnega opravila, kakor je vladanje, zamahnil z roko in ukazal četrtemu nevidnemu služabniku zraven sebe:

»Hej, ti — četrti mošnjček pa izroči tej deklici!«

Deklica me je osuplo pogledala in nekaj časa ni vedela ne kaj ne kako bi. Potem pa mi je — tebi nič meni nič — stisnila šopek in klobaso v roko in zažvenetala:

»Dajte to Kotičkovemu stričku in mu recite, da ga ljubko pozdravljam!«

»Bom!« sem ji milostno obljubil in hotel ukazati nevidnemu služabniku kraj sebe, naj ji da še en mošnjček cekinov, — ona pa je medtem že oddrobnela po stopnicah navzdol...

Takoj za njo je pristorkljal po stopnicah star, čestitljiv berač z dolgo sivo brado. In mi je planilo v spomin: »Aha, takole brado ima Kotičkov striček — on je! In sem mu dostojanstveno pohitel naproti, mu pomolil šopek in klobaso pod nos ter dejal:

»Tole ti poklanja neka deklica in te ljubko pozdravlja — z bogom!«

Berač je zazijal, me debelo pogledal, potem pa pohlepno zgrabil šopek in klobaso, se mladostno obrnil in jo tako ročno in prožno ubral po stopnicah, da se je kar kadilo...

Speča noga

Nekoč sem pri pisanju tako nerodno sedel, da mi je noga zaspala. In sem v prečudni raztresenosti odkrval po drugi nogi, ki je bila budna, k postelji, položil spečo nogo na vzglavje in jo odet tako, da je samo čevlji gledal izza odeje. Z drugo nogo pa sem stal zraven postelje na tleh ter speči nogi zapel milo usnavanko:

»Spi, spi, srček moj!«

In ko se je noga spet zbudila, sem jo hotel vzeti kakor očka svojega otroka v naročje in jo pestovati. Šele tedaj sem spoznal svojo ljuto zmo-to. Udaril sem se s pestjo ob čelo in zarežal: »Oho, jaz bedak! In sem bil res.

Novi čevlji, rokavice in še kaj

Se mi lanišo zimo kupil lepe nove čevlje in rokavice in veselo odvižal proti domu, da se

Francka Zupančič, učenka V. razr. v Mariboru:

Takrat je pomolil skozi vrata svojo glavo star, slep berač in zatarnal: »Dajte, dajte vbo-gajme, tako sem lačen!« Ko je začutil stričkovo nogo pred svojim obrazom, je bil prepričan, da mu nekdo moli veliko gnjat naproti, in zgrabil je nogo — ter s stričkom vred telebnil na tla. Blagemu stričku Matičku se je ubogi berač zasmilil in namesto, da bi ga ozmerjal, ga je bogato obdaril. Prostim vajam za shujšanje pa je dal slovo...

Nagradi sta bili prisojeni Tončku Brezniku, ki dobi knjigo »Najdenček Jokec« in Mariji Zapotnik, ki dobi knjigo »Ptiček z dvema ključnoma«.

preoblečen. V raztresenosti pa sem si čevlje namesto na nogo nataknil — na roke, rokavice pa — na nogo. Hotel oditi na sprehod, in sem se debelo uro čudil in ves nesrečen ugibal, kako to, da naenkrat ne znam več hoditi. Kakor hitro sem se postavil na »noge«, sem že telebnil po tleh... Šele vrta gospodinja, ki je medtem stopila v sobo, me je rešila iz mučnega položaja ter me postavila spet — na prave noge.

Dežnik in brzojavka.

In se mi je nekoč pripetilo nekaj še bolj čudnega. V največji plohi sem odpotoval daleč od doma in dežnik — kakopak — pozabil vzeti s seboj. Šele čez tri dni, ko sem bil že do kože premočen, sem se spomnil, da dežuje. Na vso sapo sem jo ucvrl na bližnji poštni urad in odposlal tole brzojavko:

Kotičkovemu stričku, Ljubljana!
Pozabil sem dežnik — nemudoma ga pošlji za mano!

In sem bil gromozansko užaljen in jezen, da mi malomarni Kotičkov striček dežnika nikakor ne bo poslal in sem se zarotil, da ga pošteno ozmerjam, ko se vrnem domov...

553. Dragi Kotičkov striček! — Dostikrat slišim, da na svetu vse narobe. Morda je res. Glej, striček Kotičkov, na našem vrtu (v Škofljici) je pravkar odevetela hruska. Ali ni to narobe? Hotela sem Ti poslati cvetočo vejico, a sem predego odlašala in se je osula. Pošiljam pa Ti »četrtoček«, ki so zrasli na višnji. Naj Ti dobro teknejo!

Pa še o Muhci, to je namreč naša krotka verica, bi Ti kakšno povedala. Pa ima naš Mukec toliko lepih ali vsaj mikavnih lastnosti in navad, da bi bilo treba preveč pisati, ko bi hotela vse naštet. Pridi ga pogledat, gotovo ga boš potem želel vzeti s seboj.

Pozdravljam Tvoj koš in mu priporočam svoje pisemce v dobrohoten sprejem. Saj odprta noč in dan so koša vrata, ali ne ljubi striček?

Udano se Ti priporoča Jelka Kožuh, di-jakinja III. razr. v Ljubljani.

Draga Jelka! — Da je na svetu vse narobe, je nekoliko pretirano rečeno, da je pa narobe mnogokaj, podpišem z obema rokama tudi jaz. Vzemimo en sam primer! — Tisti, ki so lačni, nimajo ne kruha ne denarja, tisti pa, ki so siti — imajo kruha in denarja dovolj, prečudno je urejeno to, ali ne? Vsekakor je to močno narobe in je močno narobe še marsikaj, kar moraš lepo zase obdržati, če Ti je življenje ljubo in tužna ti majka in zlata prostost... Tudi moje pero mora dostikrat previdno stisniti jeziček za zobe in reči: zapik!

Za prekrasne četrtočke se Ti pristočno zahvaljujem, vendar bi pa vdrugič želel, da mi jih v resnici pošlješ in ne samo na papirju omeniš... In še »dober tek« si zraven napisala. To se prav tako smešno in čudno sliši, kakor če bi kdo lačenemu beraču dal naslikano piško in mu pri-jazno dejal: »Na, najej se, siromak!«

Prelepe Tvoje pozdrave sem košu nemudoma izročil in je bil vrli pismoljub tako ginjen, da je dejal: »Tole punčko je treba še prav posebej počastiti! In sva se menila dve uri in napravila natančen načrt za veliko to svečanost. Okraši sem koš z zastavico in postavil pred njega slavolok z napisom: »Dobrodošlica! In sem nato Tvoje pisemce med veličastnim sviranjem godbe (orgle in glavnika) in navdušenim vzklikanjem množice (ni nas bilo dosti manj ko 3000 — brez ničel), slovesno vrgel skozi slavolok v odprta koševa vrata — še prej pa sem ga seveda prepisal, kajti bi Te sicer zdaj v kotičku ne bilo...

Lepo Te pozdravlja — Kotičkov striček.

ZA BISTRE GLAVE

Zlogovnica.

Pre — kar — ko — ne — dov — ca — sen — nov — tič — lji — bol — je — šer — nik — bo — ja — me — cau — spo — nik.

Sestavite iz teh zlogov šest besedi, ki pome-nijo:

1. Letni čas.
2. Poslopje v Ljubljani.
3. Sad.
4. Mesto na Gorenjskem.
5. Spomenik v Ljubljani.
6. Največji slovenski pisatelj.

Ena od pravih rešitev bo izžrebana za nagrado.

Rešitve pošljite najkasneje do četrčka, 28. t. m. na naslov: Kotičkov striček, uredništvo »Slovenec« v Ljubljani.

Dobro zna razunati

»Slišiš, Janko,« reče teta, »če ti dam deset sladkorčkov, da si jih s Francekom bratovsko razdelita, koliko jih dobi on?«

Janko malo pomislil in reče: »Dva.«

»Ampak Janko,« ga nejevoljno zavrne teta.

»Ali ne znaš računati?«

»Seveda znam, pa ša kako — ampak Francek še ne zna!«

DELA VSKI VESTNIK

Zakaj v Rusiji ni brezposelnosti?

Približno ena četrtnina vseh delavcev na svetu je danes brezposelnih. Največ brezposelnih imajo seveda industrijske države in sicer Združene države Sev. Amerike 14, Nemčija 6, Anglija 2,9 milijonov. Te tri države imajo torej dve tretjini vseh brezposelnih na svetu. A tudi v drugih državah je precej problem brezposelnosti. Italija jih ima 1.225.000, Avstrija 401.000, Francija 368.000, Češkoslovaška 300.000, Poljska 266.000, Belgija 207.000 in tako dalje. V nasprotju s temi že skoraj astronomskimi številkami pa je sovjetska Rusija brez brezposelnih. Razlika je očitna. Na eni strani milijoni ljudi, ki ne morejo najti dela, na drugi strani pa ogromna dežela, ki se razteza na dva kontinenta in ki ima 165 milijonov ljudi, pa vseeno ne pozna brezposelnosti.

Kakšni so vzroki in kje je krivda, da je v kapitalističnih državah velika brezposelnost v Rusiji pa ne. Vzroki brezposelnosti so številni in v glavnem pa poznamo dva, in sicer gospodarsko krizo in napredek tehnike. Za periodične gospodarske krize so vedeli že v starem veku in sveto pismo nam govori o sedmih suhih in sedmih debelih letih. Ekonomisti so hoteli že matematično ugotoviti, da se krize ponavljajo vsaki sedem let. Tudi napredek tehnike je od nekdaj povzročal brezposelnost. Tako je bilo z izumom pare, kot pogonske sile, tako z benzinom, kakor tudi z uvedbo elektrike prizadelet trenutno mnogo delovnih moči. Osnovni vzrok brezposelnosti pa je, da se od časa do časa poruši ravnotežje med ponudbo in povprašanjem.

Zakaj pa ni brezposelnosti v sovjetski Rusiji, morda tam preprečuje brezposelnost prisilno delo. Kakšen pomen pa ima prisilno delo? V Rusiji so prisilno delo v začetku vpeljali v prvi vrsti kot sredstvo proti buržuaziji, ki se je odtegnila javnemu in drugemu delu. Splošno pomanjkanje pa je sovjetje prisililo, da so vpeljali prisilno delo za vse prebivalstvo. Z

Obenem se je začelo nabirati ljudi za kolhoze, katerim je prav tako primanjkovalo delavcev. Da bi se lažje dobili dovolj potrebnih delavcev so odpravili sovjetji tudi brezposelne podpore, da s tem prisilijo ljudi, da sami iščejo delo. Na prisilno delo pošiljajo tam ljudi tudi vsled kazni.

Glavni vzrok, da je nastalo v Rusiji pomanjkanje delavcev je v napredku industrializacije, ki bi se morala izvršiti po načrtu petletke. Po tem načrtu naj bi postala Rusija najbolj industrializirana država na svetu. V ta namen so se zgradile ogromne tvornice, elektrarne in sovjetska proizvodnja je rastla in se dvigala. Tako se je l. 1931 porabilo električnega toka za nad deset milijard kilovatnih ur, dočim leta 1913 le 1.945 milijonov kilovatnih ur. Avtomobilov so izdelali v Rusiji v l. 1931 nad 20.000, v letu 1913 le deset, traktorjev skoraj 40.000, pred vojno nobenega. Ker se je kmetijsko gospodarsko kolektiviziralo je to še povečalo pomanjkanje delavcev. Tako je bilo v odstotkih zaposleno prebivalstvo:

	v sovjetskih gospodarstvih	kolhozih	zasebnih gospodarstvih
1930	8,3	33,3	58,4
1931	16,3	46,8	36,7
1932	20,0	61,5	18,5

Kljub temu velikemu napredku industrije, pa je sovjetska Rusija danes še vedno agrarna država. Od njenih 165 milijonov prebivalcev jih živi še vedno 130 milijonov na deželi in v mestih pa samo 20,9 odstotkov prebivalstva. — Industrializacija na eni ter kolektivizacija vasi na drugi strani sta preprečili brezposelnost v Rusiji, a mnogo je pripomoglo tudi brisanje brezposelnih podpor. Sovjetska Rusija danes nima brezposelnih. Ali pa jih tudi ne bo imela?

Vse kaže, da tudi komunistični sistem ne more preprečiti brezposelnosti, kakor je ta v

ŽENA IN DOM

Dajati je slaje ko jemati

Dete pride na svet golo, brez vsega, kar potrebuje za svojo ohrano. Za vse je odvisno in vse mora dobiti od roditeljev ali njihovih namestnikov.

A ne le tisti, ki so nasproti otroku po dolžnostih obvezani, marveč tudi bližnji in daljni sorodniki ter sploh odrasli se vedno čutijo nagnjene, da otroka obdarujejo: majhen je, nebojčen, prikupljiv in njegova neprikrita radost nad darom nam je samim v veselje. Tako se otrok navadi, da vedno le jemlje in da od vsakega pričakuje, da mu kaj dobrega da, kaj prijetnega nakloni. V tem ga podžiga še prirojena sebičnost in polagoma začne ceniti ljudi in celo lastne roditelje po tem, kolikor mu dajo, kolikor od njih prejema otipljivih dobrin. Ako so potem še starši tako kratkovidni in plitki odnosno tako sebični, da otroka v tem naravnost ali vsaj z zgledom se potrjujejo, potem se razvije otrok v samopašnega sebičnega, ki bo težko več kdaj mislil na kaj drugega kakor na lastno korist, na zadovoljitev lastnih potreb in želja in bo v ta namen izkoriščal vsakogar, s komer bo prišel v zvezo ali stik. To so pozneje sebični možje in žene, sebični stanovski tovariši, sebični delodajalci, sebični politiki in državniki, kratka ljudje, ki vedno kršijo socialne dolžnosti in otežujejo uresničenje pravičnega družabnega reda in splošnega mira.

Roditelji in družba so dolžni, da dajo otroku, vsakemu novemu človeku, vse, kar potrebuje za zdrav duševni in telesni razvoj, za doseganje nadnaravnega večnega in npravnih ali vsaj npravnopopornih zemskih ciljev. Toda vsak otrok, vsak človek ima pa zato nemudoma obveze nasproti staršem in družbi: vračati mora dobre, ki jih prejema, z dobrim vedenjem, pokorščino, vnetim učenjem in prizadevanjem, da postane kdaj koristen član družbe, zvest sin svojega naroda in

domovine, po katerih je deležen posebnih in splošnočloveških blagodat. Kakor hitro je otrok za to sposoben, se mora pa tudi z delom oddolževati za prejete dobrote staršem, sorodnikom, sosedom, vsakemu bližnjiku. Nauči naj se na vse zgodaj plemenite, nesebične uslužnosti po geslu: Kar želiš, da bi drugi tebi storili, stori tudi ti drugim.

A ne samo povrača naj otrok, kar je dobrega in lepega prejel od kogarkoli, marveč vcepilajmo mu od najranejših mladosti hrepenenje po dobrih delih, po tem, da sam deli dobrote, da sam druge osrečuje, kakor že po svojih razmerah in možnostih ve in more. Bodimo prepričani, da zagotovo svojim otrokom, ki jih tako vzgajamo, neprimerno več resnične sreče v življenju, kakor jo more kdaj okusiti sebičen. Saj je resnica, da sebičen nima nikdar dovolj, da ga neprestano muči zavist, a tudi ljudje ga kmalu prepoznajo in se mu izogibljejo. Dajati je slaje ko jemati! To je geslo za pravega kristjana in pravega gentlemana.

Roditeljem večkrat kali spoznanje slepa ljubezen do lastnih otrok. Samo nanje mislijo, samo zanje grabijo: njihovim otrokom naj nikdar ničesar ne manjka, njihovim otrokom naj se vedno dobro godi. Kako je drugim, jim ni mar. Take družine nikakor ne izpolnjujejo svoje etično-socialne naloge: da so žarišča socialne pravičnosti, da vzgajajo rodove za lepšo bodočnost, ko bodo posamezni narodi in vse človeštvo ena sama velika družina.

Da je to utopija, da tega nikdar ne bo? Naša vera nam je porok, da pride doba, ko bo »en hlev in en pastir«. Sicer pa: ali moramo stremeti za tem in uravnati v to smer vse naše dejanje in nehanje ali pa se bodo narodi raztepli v črede divjih zveri in se medsebojno uničili.

I. delavsko konzumno društvo v Ljubljani

obstoji od leta 1895 in ima 37 prodajalen. Kdor išče cenen in soliden nabavni vir, naj pristopi k zadrugi.

mobilizacijo delavcev se je ustvarila tedaj armada. Ti ukrepi pa niso dali zaželenega rezultata, ker so istočasno sovjeti po vaseh plenili žito v korist države. Kmet je na te plenitve namreč odgovoril s pasivnim odporom in nastala je lakota. V tem hipu je Lenin proklamiral novo ekonomsko politiko in s tem kompromisom rešil situacijo. Dolžnost prisilnega dela je vsled nove gospodarske politike prenehala. Kmetstvo prebivalstvo se je v tem času začelo naseljevati v mestih in posledica tega je bila, da je bila ponudba dela večja, ko pa dejanska potreba. Brezposelnost se je začela tudi v Rusiji. Pozneje so se razmere zopet spremenile in vsled petletke je nastalo začetkom leta 1929 zopet pomanjkanje delavcev. Zopet se začena uvajati obvezno delo in industrijskemu delavstvu je odvzeta svoboda gibanja.

sovjetski Rusiji že dejansko obstojala. V letih pred petletko se je brezposelnost stalno večala. Po uradnih podatkih sovjetskih borz dela je bilo brezposelnih v Rusiji: l. 1924-5 848.000, l. 1925-6 1.017.000, l. 1926-7 1.353.000. Kasneje je petletka in z njo zvezana industrializacija brezposelnost odpravila: Toda brez pomoči tujega kapitala, ki je dobavljal ne samo stroje temveč tudi inženirje bi to industrializacija že davno prenehala in s tem bi se začela tudi brezposelnost. Tudi sovjetski sistem ne obvaruje pred brezposelnostjo, tudi pod vladno kolektivizma je brezposelnost mogoča. Samo trenutno je, da je Rusija brez brezposelnega delavstva in to stanje je za Rusijo prav tako le konjunktorno, kakor je v kapitalističnih državah brezposelnost posledica narobe konjunkturalne ali krize.

lavci in nameščenci so podvrženi zavarovanju brez oziroma na višino zaslužka.

Podpore v bolezenskem zavarovanju so na pram zakon iz l. 1920 zelo znižane. Podporna doba po prejšnjem zakonu je znašala 26 tednov in po tri letnem članstvu 39 tednov z možnostjo podaljšanja do enega leta, dočim je po novem zakonu zmožna najdaljša podporna doba samo za 26 tednov. Zavarovani član ima pravico na zdravniško pomoč, zdravila, sredstva za lečenje in za ortopedične pripomočke. Pri tem bo pa zavarovane plačal sam del honorarja za zdravniško pomoč, in sicer v višini, ki se določa s posebno naredbo ministrstva. Hranarina po prejšnjem zakonu je znašala 60% zavarovane mezd, a po novem samo 50%. Izplačuje se samo članu, ki je bil zavarovan najmanj 4 tedne pred obolenjem. Hranarina se za prve 2 dni v spošnem ne izplačuje, temveč šele 4 dan po obolenju. Po starem zakonu so dobivale porodnice skozi 8 tednov denarne podpore v višini 10% zav. mezd, novi zakon znižuje to podporo za polovico t. j. na 50% zavarovane mezd. Za slučaj poroda dobivajo sedaj zavarovane članice zdravniško in babsko pomoč, denarno podporo skozi 8 tednov, od katerih najmanj 6 tednov po porodu in premijo za dojenje v denarju ali v naturi za 12 tednov po izčrpanju porodniških podpor.

Družinsko zavarovanje po novem zakonu obsega samo za ženo in otroke ne pa tudi za druge svoje zavarovane članke. Žena in otroci, če niso star nad 16 let prejemajo lahko v enem koledarskem letu 13 tednov zdravniško pomoč in lečenje.

Poljedelski delavci dokler še ne pridejo v sistem bolezenskega zavarovanja, uživajo posebno skrb v slučaju bolezni na račun gospodarja, ki je dolžan, da plača zdravljenje za 90% in da nudi pomoč tudi ženami in otrokom starih nad 13 let za najmanj 90%. V slučaju delovne nesposobnosti mora prejemati poljedelski delavec od svojega gospodarja polovico plače in vse dohodke, ki mu jih je dajal gospodar prej v naravi.

Nova mladina

Pred nami leži septembska številka »Kresa«, glasilo kmečko-delavske slovenske mladine. Po obsegu je ta številka skromna, razveselila pa se mora človek nad duhom, ki veje iz nje, iz posameznih člankov. Pri naši pravi slovenski mladini opazimo danes prečudno življenje, dočim se ji je včasih morali po pravici očitalo, da je vse preveč zunanja, da ljubi uniforme in parade, opazamo danes globoko pojmovanje življenja, silno zanimanje za socialna vprašanja in praktično delovanje za obnovo današnjega družabnega reda. Iz septembske številke naj omenimo članka »Človek v svojem poklicu« (Frano Tominc) in »Za nov družabni red« (Smersu Rudolf). Oba članka kažeta resno pojmovanje življenja in pa voljo z vsemi silami boriti se proti socialnemu zlu in ustvariti nov red, kjer bo vladala socialna blaginja.

Ob popolnem pomanjkanju zdrave delavske literature »Kres« vsem tople priporočamo, posebno na naši delavski mladini.

Da ljubezen ne bo bolezen

Te dni mi je prišel v roke rokopis: ljubezenska zgodba samske žene v »nevarnih letih« — obupna zgodba nepoželjene, ki ne zna najti utehe v sebi, v poklicu in se hoče na gonosko vrtiti le okrog tuje, moške ose. Tako pada iz zablode v zablodo — ne v blato — in se obupno smeji.

Ko se premišlujem o tej ženski ljubezni-bolezni, naletim na članek Elizabete Busse-Wilsonove: »Dekliška vzgoja in žensko zvanje« in v njem čitam odlomek, ki se mi zdi kakor odgovor na zgornji problem. Pisateljica pravi:

»Žensko gibanje je ravno zgolj na gonosko in ne morda po kdove kako globokem prevdanku, ko je v svojem vzgojnem programu postavilo zahtevo, da naj se deklice najprej vzgajajo tako, kakor da ne bi bile žene; čedneje in prostodušneje je poslej postalo krogi njih: ta stvarnost je zdravo učinkovala. Vzgoja za »matere« — to starejše se vedo — na koncu koncev marsikdaj ni drugega, kakor boj za moža, prizadevanje za privlačnost. Tako se znova ustvarja z erotiko nasičeno ozračje, ki ga je bilo staro žensko gibanje srečno premagalo.

Ravno kot nevesta in soproga je postala danes žena dokaj bolj znošna. Za moža ni nič strašnejšega kakor žena, ki samo ljubi, ki v prvi vrsti ljubi in ima svoje središče v drugem človeku, ne v sebi sami. »Če žena ljubi, ljubi nepretrgoma, mož ima pa v tem še marsikaj opraviti,« pravi Jean Paul. Ravno to: biti trajno ljubljena, pomenja za drugi del veliko breme. So žene, ki duševno izpirajo kri, se obešajo nate in se te oklepajo kakor z verigami; to tira tistega, ki ima svoje delo in svoje središče v sebi samem, v obup, posebno, če so postale vezi po zakonu nerazdružljive. Ženski poklic izven družine je pač pereče vprašanje zaradi materinstva. Možu pa je dozdevno pravo olajšanje, če žena ne išče svojega življenja in sveta zgolj v občestvu z njim.

Samo s tem, da se je ženski del odvrnil od

svojega »prapoklica«, so se izpodmaknili tla vsem tistim zloglasnim Strindbergovim motivom. Tako je sposobnost, da postaviš svoje življenje samo nase, neodvisno od druge, kar ravno zahteva in pospešuje moderna dekliska vzgoja, na koncu koncev tudi najboljša ars amandi, jamstvo za trajno srečo v ljubezni.

K temu samo še to: Za krščansko ženo so v prvi vrsti merodajni drugi motivi in drugi pripomočki, vendar utegne spoznanje dejstev, ki jih odkrivajo zgornje vrstice, marsikaki ženi odpreti oči in jo obvarovati bridkih razočaranj.

Cedilo za sadne sokove

Precejanje sadnih sokov brez primerne priprave je jako zamudno in neprilичno. Na sliki vidimo zelo praktično pripravo, ki jo moremo pritriliti domala na vsako posodo. V obroč zgornj obesimo primerno tkanino — prtiček, brisalico, organidin in podobno — zlijemo v nastalo vrečko sadne brozgo in pustimo, da se samo odteče.

Pomagaj si sama

Dasi smo se ženske navadile prijeti domačega za vsako delo, če si je treba zaslužiti vsakdanji kruh, pa v svojem lastnem domu marsikdaj odlagamo kako delo po tedne in mesece, češ, to je možko delo, to naj opravijo možki. Ti pa ali nimajo časa ali volje ali jim manjka ročnosti za taka dela — skratka, žebelj ostane nepribit, kuhinjski stolec gugav, sekira napol sneta itd. Zaradi takih malenkosti je v dnevnem obratu nekaj motečega, pomanjkljivega, izguba časa, nered, včasih neposredna ali vsaj posredna škoda. Vsako okvaro je treba nemudoma popraviti in najboljšje je, če si zna gospodinja tudi v takih »moških« poslih sama pomagati. Cesar sama ne more ali ne zna, naj prosí domače moške. A to ne takrat, kadar imajo ravno kak drug opravek ali pri jedi ali eredi odpočitka. Tudi naj ne reko kar tjavendan, da bi bilo treba to ali ono napraviti, marveč naj imajo vse potrebno pripravljeno in o pravem trenutku naj reko: »Daj, prosim, stori mi to-le... tu imaš kladivo, žreblje... v trenutku opraviš.« Težko, da bi bil kak možki tako len ali nepostrežljiv, da ne bi hotel ustreči, če pa vendarle je, potem se pač obrni do kakega brezposelnega ali hišnika ali pa poklicnega obrtnika, račun pa predloži možu. Vsak očitek ali opomin bi bil tu odveč — račun že sam opominja.

Konec sezone se bliža! Radi tega **10 do 20% popusta** vsemu letnemu blagu v **Trpinovem bazarju** Maribor, Vetrinjska 15.

MODNE NOVOSTI

Gladek jesenski plašč z visoko stoječim kožuvovinskim ovratnikom, ki pokriva vsa ramena in vega spredaj skoraj do nosa.

Francoski minister resident v Bagdadu polaga na grob prvega iraškega kralja Feisala cvetje s trakovi.

Roosevelt in katoličani

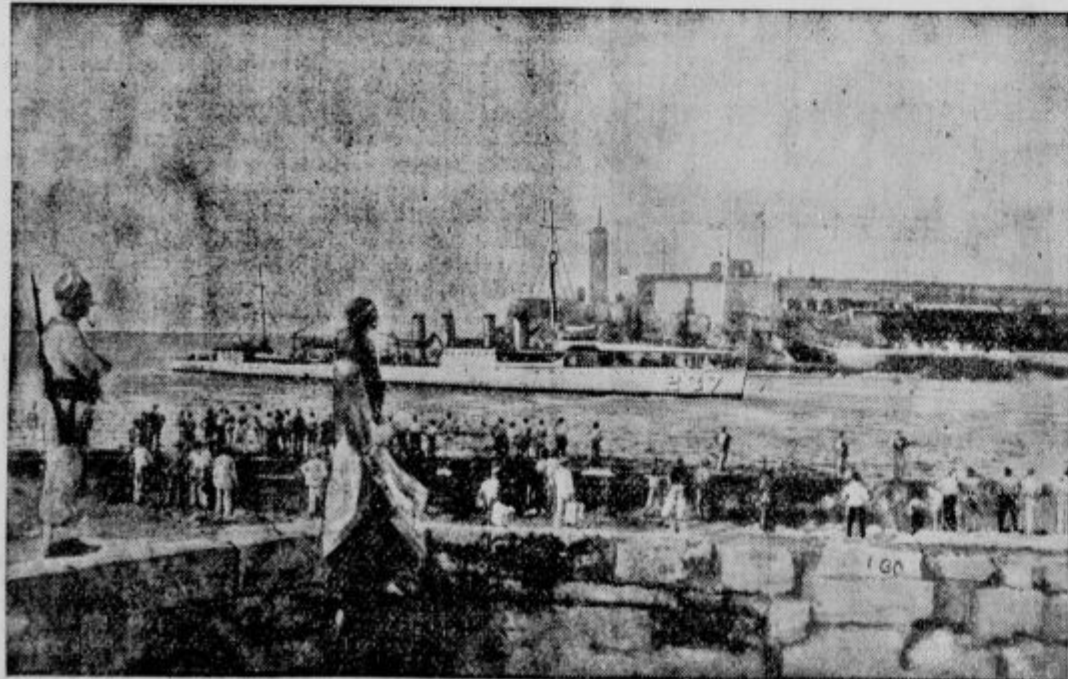
Ameriški katoličani so nad ugodnimi uspehi Rooseveltove gospodarske politike prijetno presenečeni in postajajo iz nezaupnih opazovalcev njegovi iskreni pristaši. To pa tembolj, ker se predsednik Roosevelt očitno prizadeva, da bi popravil marsikatero nepravilnost svojega prednika nasproti katoličanom. Kakor znano, so igrali katoličani že ob njegovi izvolitvi veliko vlogo. Manjšer njegovih volivnih bojev, M. Farley, je celo katoličan. Za zasluge ga je predsednik imenoval za upravnika poštne ministarstva. Tudi v justično ministertvo je bil imenovan katolik, ki je pa še pred nastopom službe umrl. Frank Murphy, isto tako katoličan in bivši župan mesta Detroit, je postal generalni guverner na Filipinih. To izredno važno mesto so doslej vedno zavzemali protestanti, dasi je filipinsko prebivalstvo skoraj izključno katoliško. Tudi novi guverner v Porto Rico je katolik. — Znano je, da je Roosevelt že ob raznih prilikah izrazil svoje občudovanje za katoliško cerkev in papeža. V svojih socialnih volivnih govorih se je često skliceval na enciklike Pija XI. Ko ga je katoliška univerza v Washingtonu odlikovala z naslovom častnega doktorja, je izrekel Roosevelt papežu in ameriškim škofom največje priznanje.

Obnavljanje starega Rima. Mussolini z vsemi sredstvi pospešuje odkrivanje in obnavljanje starorimskih zgradb, ob katerih naj se v nemata ponos in volja fašistične Italije za cilje nekdanjega imperija.

Kilometerske dolžine v našem telesu

Za zdravje je nega kože izredne važnosti, ako pomislimo, da dihamo razen s pljučami tudi s kožo. Četrtno dihanja opravi koža, ki ima milijarde majhnih luknjic, katere imenujemo znojnice. Ako bi izrezali iz kože srednje velike postave nit v debelosti kožne staniče, tedaj bi dobili približno dolžino 40 km. In ker se vrše v vsaki stanici življenjski procesi, tedaj si lahko predstavljamo, kako važna je njena funkcija. Nega kože koristi tudi živcem. Ako bi zložili vse živčne nitke našega telesa, bi dobili pri srednje velikem človeku celo dolžino 80 km.

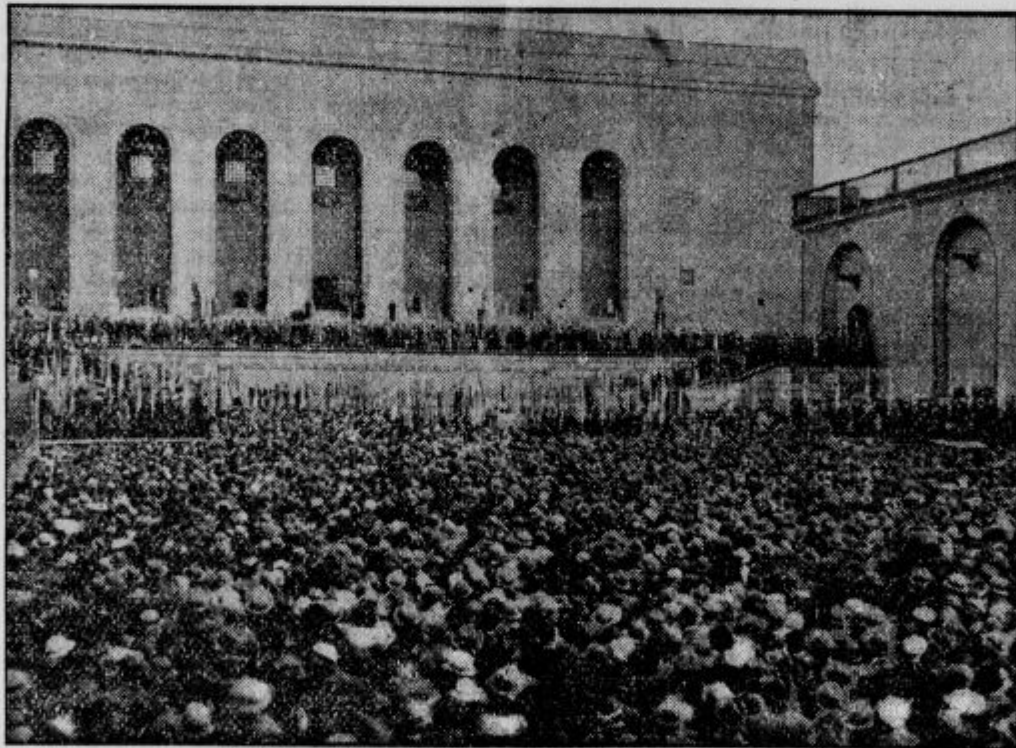
Ameriška vojna ladja v havanskem pristanišču. Večji oddelek voj. brodovja je vsidran zunaj luke.

Novi japonski zunanji minister Koki Hirota, doslej poslanik v Moskvi, in njegova družina.

Tudi v Spaniji so začeli čistiti

Novi generalni guverner v Kataloniji, Selves, je takoj po nastopu službe ukrenil stroge odredbe v varstvo javne pravosti in varnosti v Barceloni. Že prvi teden so kaznovali enajst gostilničarjev, artistov in gostilničarskih nameščencev, ki delujejo po nočnih lokalih, z globami 100 do 500 peset. Vsi nočni lokali, koncertne kavarne in podobni obrati so prejeli okrožnico, da se bo v bodoče za vse kršitve javne pravosti, bodisi z besedami, dejanji, kretnjami ali napisi na mestu uporabila najvišja kazen.

Tudi Švedi se branijo komunistične nevarnosti. Slika kaže prizor s protikomunističnega zborovanja v Göteborgu, katerega se je udeležilo 30.000 ljudi.

»Raztresenih ljudi je veliko na svetu, a taka raztresenost, kakor jo je pokazal blaginjski Kradovič, nak, kaj takega pa še ne!«
»I, kaj pa je vendar storil?«
»Pobegnil je, pa pozabil vzeti blaginjo s seboj!«

V ognju med nebom in morjem

Strojnik na 2500 tonskem parniku »Porthcawl« hodi z oljnim vrčem okrog stroja in maže, vestno, brez naglice. Zdajci ga podraži v nosu vonj po tlečem ognju. Ali naj bi se bil kako užgal tovor? Trava esparto je vsekakor kakor slama; nagomiljena je po vseh skladiščih pod krovom in na njem. Če je začela ta goreti, velikemu parniku ni rešitve.

Lina v krovu se sunkoma odpre. Mornarski vajenec plane doli: »Pojdite brž gori,« hlipa zasopljeno, »gori, ves tovor je v plamenih!« Naglo pograbijo strojnik svojo obleko in drugo drobnjav ter plane na krov. Zares! Iz velike line za tovorjenje so se valili črni oblaki dima, vmes pa so švigali ognjeni zubliji. V določeni razdalji sta stala gasilca in brizgala v ogenj vodo. Toda uspeha njunega dela ni bilo opaziti.

Ko je bil kapitan kot prvi opazil, kako se je iz podkrova skozi lino začel viti dim, je takoj odhitel v skladišni prostor. Komaj se je še rešil nazaj na krov. V malo minutah so bila vsa skladišča v ognju. Takoj je kapitan pozval vso posadko k črpalkam. Klici SOS so zavalovili na vse strani. Treba je bilo izpremeniti smer. Na obvladovanje ognja ni bilo več misliti.

V svoji kabini je sedel sredi neznozne vročine radiotelegrafist ob svojem Morsejevem aparatu in neprestano tipkal:

Ob 2.21: »SOS, SOS! Ogenj se neprestano širi!«

Ob 2.30: »Porthcawl« krmari z vso paro proti Yarmouthu!

Ob 3.20: »Ogenj se širi dalje. Prostori moštva so v plamenih. Skušamo spraviti ladjo do obale pri Yarmouthu, da tam nasede!«

Potem so Morsejeva znamenja utihnili. Tudi radiopostaja so zajeli ognjeni valovi. Vročina je postajala neznozna. Še se je bohotil ogenj

samo pod krovom. Toda tovor na krovu se je mogel vsak hip užgati. Vse je delalo z mrzlično naglavo. Že so žarele deske pod nogami gasečega moštva. Podplati so se izpreminjali v oglje. Treba je bilo bežati s krova na poveljniški most, Komaj je bilo moštvo gori, ko je prrsil plamen tudi v zalogah na krovu.

Kapitan je pozval moštvo, naj spusti rešilne čolne in zapusti ladjo. Sam je hotel tvegati pozizkus, da parnik skrmari do Yarmoutha. Toda nihče se ni hotel pokoriti. Vsi so hoteli do zadnjega vztrajati ob strani svojega kapitana. Od rilca do zadnjega konca je pokrivalo parnik ognjeno morje. Treba je bilo obdržati most vsaj še eno uro; potem bi dosegli obalo in omogočili vsaj rešitev parnikovega ogródja. Vse sajasto in znojno je moštvo delalo ob črpalkah. Zmerom bliže je prihajal plamen. Zdaj — zdaj je ogenj zajel tudi most. Grozljivo je prasketalo in pokalo. Pekoč čad je šilil v oči in slepil. Zdajci se je most zagugal iz naslednji trenutek zrušil.

Toda še so bili imeli čas za rešitev na edini ozki prostor, kamor še ni bil segel ogenj. Le z največjim naporom je bilo mogoče uiti poginu. Toda dalje ni bilo več mogoče vztrajati v tem peklju, če so hoteli sploh še dospeti do čolnov. Tedaj — mogočen sunek! Vse si je oddihnilo. Parnik se je ustavil. Nasedel je!

Naglo so spustili čolne. Kot zadnji je zapustil zaupano mu ladjo kapitan. Od obale so že hiteli na pomoč rešilni čolni in sprejeli brodolomce.

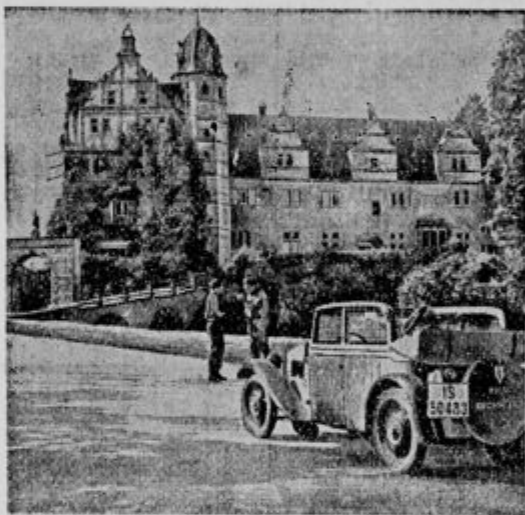
Z yarmouthskih gričev je na tisoče ljudi opazovalo junaško borbo mož z ognjenim elementom med nebom in morjem. Sprejeli so hrabre pomorščake z nepopisnim navdušenjem. Pred ladjedelnico pa je še vso noč gorel parnik kakor orjaška baklja.

V vsemirski raketi ne bi dolgo živeli

V zadnjem desetletju se je mnogo razpravljalo o vsemirski raketi, v kateri bi se dal človek sprožiti in vreči na ta ali oni planet. Predvsem se je govorilo o našem mesecu, ki je oddaljen od zemlje komaj 400.000 km, kar znaša desetkratno dolžino ekvatorja. Razpravljalo se je tudi o začetni brzini take rakete in prišlo do zaključka, da je zadeva izvedljiva in bo mogel živ človek na mesec; seveda šele v daljni bodočnosti. Tako so izpregovorili tehniki. Pa je stvar vendarle nemogoča. Privlačna sila zemlje bi delovala na vsemirsko raketo vedno manj in človek bi postajal stalno lažji. Na neki točki svoje vsemirske poti bi ne tehtal niti en kilogram. In bilo bi kmalu po njem. Kajti srce in pravilno utripanje srca potrebuje odpor štirih kilogramov, kolikor znaša teža naše krvi. Pri stalnem manjšanju odpora bi začelo srce hitreje biti in bi gotovo prej odnehalo, kakor bi dosegel človek tretjino poti na mesec.

Riba, ki na svoj plen strelja

Angleški profesor dr. H. Smith je opazoval v siamskih vodah neko zanimivo ribo, ki svoj plen ustrelji z vodeno kroglo. Ta »ostrostrelec« ima podolgovato ploščato čeljust in v notranjosti čeljusti udolbino, kjer leži vodena krogla. Kakor hitro uzre riba svoj plen, pomoli glavo iz vode in izstrelji s skrčenjem čeljustnih mišic vodeno kroglo. Tako lovi žuželke, katere sestrelji z veliko preciznostjo z obrežnih rastlin. Vendar pa pravijo, da riba ni tako koristna kakor bi se zdela, kajti včasih si privoči tudi manjše martinčke. Njena krogla doseže razdaljo 1,2 m.

Državno posestvo Ohlsen, kjer ima svoj stan Hitlerjev organizacijski štab.

Nenavadna smrtna nesreča

V Trnavi je avto povozil mačko posestnika Jožefa Fehérja. Da bi mačko rešil muk, je hotel kmet žival ubiti. V hipu pa, ko je dvignil gorjačo, mu je mačka skočila na rame in se mu s tako silo zagrizla v meso, da so jo morali najprej ubiti, predno so jo mogli odtrgati z moža. Fehér ni šel k zdravniku, nastopilo je zastrupljenje krvi in mož je umrl.

Kateri sport je najbolj nevaren

Na osrednjem uradu za telesne vaje v Berlinu so ugotovili, da je najnevarnejši sport amučanje. Nato sledijo vrsti boksanje, telovadba na orodju, potem nogomet, planinarstvo in skoraj nazadnje veslaški, jadralni in plavalški sport. Kolesarstva in motociklizma gornja statistika sploh ne navaja, ker ju menda ne šteje med sport.

Tako se polagajo jeklene ceste.

20.000 let stare risbe

Pred kratkim se je v Altamiri udril stranski del slavne podzemne jame. V glavnem prostoru te jame se nahajajo nad 20.000 let stare risbe v kamenu, ki pričajo o umetniškem čutu prazgodovinskega človeka. K sreči je ostal glavni prostor nepoškodovan. Da bi se pa ta spomenik človeštva še nadalje ohranil, je odredil prof. H. Obermaier, kateremu je poverjeno varstvo jame, da podpre strop s posebno plastjo cementsa.

Pisano obleko v mračno ozračje

Sovjetom se zdi, da se nosi rusko ljudstvo preveč enolično in mračno. To ne napravlja dobrega vtisa. Zdaj se je v Leningradu vršil kongres, na katerem so razpravljali, kako bi se dala uvesti veselejša, pestrejša obleka. Sovjetom to ne bo delalo težav: v državne zaloge pisanih tkanin, v javnost pa primeren odlok in običajno izšolano propagando, pa pojde.

21.600 steklenic piva zlili v vodo

V New Yorku so bili odklonili 21.600 steklenic holandskega piva. Ko so pripeljali pivo nazaj v Amsterdam, so ga vsega zlili v reko Mozo. Pivo je bilo namreč za holandski okus veliko prešibko. Šest delavcev je delalo ves dan, da je izpraznilo steklenice. Seveda pri tem ni manjkalo gledalcev. A če so komu ponudili pivo, ga je ogorčeno odklonil.

Katoliško časopisje v Italiji

Bolognski katoliški dnevnik »L'Avenire d'Italia« je postal službeno glasilo Katoliške akcije ter se preselil v Rim. Odkar je bil ukinjen »Corriere d'Italia«, Rim ni imel katoliškega dnevnika, kajti »Osservatore Romano« je službeni list sv. Stolice. »L'Avenire« bo še dalje urejeval dr. Ramon Manzini.

„SLOVENEČEV“ SVETOVALEC

Naš domači zdravnik

C. A. — Li šola in bolezn? Začetek šole vam vsako leto greni življenje, ker vam začnejo iznova bolehati otroci, ki so se komaj malo popravili med počitnicami. Najprej primere kdo iz svoje šole kakšen nahod, ki se razpase tudi na druge, temu se vnamejo pri tem še oči, drugemu zleze nahod v ušesa, tretjemu pa v grlo in sapnik. Komaj mine ta zabava, ki traja navadno dva meseca in še čez, se nalezijo kdo izmed vaših otrok vnetja v goltu (ali angine), ki preide redno in po vrsti na druge, ta dobi otekle žleze na vratu, onega trže po udihi. Tako mine prvega pol leta. Med tem izgubljajo otroci drug za drugim tek, na spomlad so vsi suhi in blede zeleni, po trebuhu jih kolje zavoljo zaprtosti, glava jih boli, da se ne morejo več učiti, in proti koncu leta, ko se treba najbolj potruditi, so živčno izčrpani. Ali se da kaj spremeniti v obliki večnih skrbi in sitnosti? — Vsega ne, pač pa dosti. Poglavja o velikih kužnih boleznih ne načentate, hvala Bogu, menda vas niso še zalede. Glede manjših, ki jih omenjate, je zadeva taka, da so tisti nalezljivi nahodi in goltina vnetja prečestokrat še bolj sitna in nadležna v svojih posledicah. Zavoljo nahoda ali vnetja v goltu se nihče ne vznemirja in ne pazi, zato se take »malenkosti« v obče zanemarjajo, to je ne odpravljajo v prvem početku in tako postajajo trajne in povzročajo bližnje in splošne bolezenske zaplete. Kakor treba na obleki ali perilu krpati in zašiti majhne luknjice, velja tako pravilo za zdravje: malenkostne bolezni treba zdraviti ali vsaj telesa ne motiti pri samozdravljenju! Kdor ima vročico, opada v posteljo, kjer naj ostane še en dan dalje, kakor traja vročica, potem naj miruje še en dan doma, predno odide po poslih. Bolnega človeka treba zdraviti ali vsaj v miru pustiti, da se ozdravi, zdravega pa utrjevati! Utrjen človek se ne nalezijo tako lahko kužne bolezni kakor slabotni ali pomehkužen. To velja pred vsem za najbolj razširjeno in nevarno kužno bolezen — jetiko. — Nadaljnji vzrok bolehanju šolskih otrok ni toliko šola, ki ni brez zdravstvenih nevarnosti, kolikor napačni dnevni red izven šole. Vsak otrok vestaj redno tako zgodaj, da ima dovolj časa za ureditev svoje zunanosti in notranjosti! Temeljito naj se očisti in izprazni, novni naj, kar se je naučil dan poprej, v miru naj zajtrkuje! Po obedu naj se dovolj razgiblje na prostem. Pred večerjo naj se pripravi za šolo, po večerji, ki naj bo zgodaj, naj se ne muči z učenjem, bere naj kaj vedrilnega ali se drugače zabava; najkasneje ob 9 naj bo dvanajsetletni otrok že v postelji, mlajši še prej! Spalnica bodi ne samo zračna, ampak tudi zračena po noči! Otroci s takšnim dnevnim redom in priprosto hrano ne bo ob tek, ne bo zaprt, ne bo slabotni, ne bo poznal glavobola, ne bo vedel, kaj so živi, še manj, kaj je živčna izčrpanost. Tudi materam bo potekalo šolsko leto mirno in znošno!

L. C. — 7 Liter črne kave, s »knajpoma« mešana, na dan? Če to škoduje krvi, vprašujete? Ne vem, kakšna je tista črba, ki jo pijete, t. j. koliko kofeina vsebuje, tudi ne poznam vas, oz. vašega

splošnega in živčnega stanja, zato se vzdržujem vsake sodbje; menim pa, če ne čutite kave že zdaj, da jo začutite kasneje, če niste morda narejeni iz takšnega testa, kakor tisti stari Turek iz Carigrada, ki baje srebrje kavo na debelo že 147 let (pa ne tiste, ki varuje srce, kakor stoji pisano in našlikano na reklamah, ampak turško).

K. M. — L. Napačna lega maternice sama vam dela, kakor povzamem iz vašega obupnega pisma, manj težav, kakor misel, da ne morete tako lahko priti do operacije, ki se vam zdi tako potrebna. Poskusite vendar najprej doma ali v bližini, prav v tej dobi po porodu se da maternica zlahka spraviti v pravno lego, in če ne bi hotela ostati v pravni legi, se ji da oporo s primernim obročkom. To pomoč vam da vsak zdravnik. Če bi to ne držalo ali če bi se ponavljale močne krvavitve, napotite se z otrokom vred v žensko bolnišnico, kjer bo zadeva brž urejena.

K. R. — B. Šumenje v ušesih po dolgotrajnem in ponavljajočem se vnetju srednjega ušesa je kaj pogostna nadleža. Držite se zdravnik, ki vam je vendar vnetje pregal, počasi se vama posreči, da omilita tudi to neveselost. To dosežete tem lažje, če se napravite gluhega, t. j. da namenoma puščate v nemar tisto šumenje. Časih poskusi tudi, da si dobro zamažite šumeče uho s kosmičem čistega bombaža.

Isti. Skrivljena »nosna stena« naj se zdravna z operacijo? Videli sem že nekaj »nosnih sten« pri živih in mrtvih, a redkokdaj katero zares ravno. Skrivljena stena naj se zdravna, če zares ovira ali moti dihanje, sicer je operacija odveč. Glede nevarnosti in drugih neprijetnosti je takšna operacija vobče že resnejša kakor n. pr. kilna operacija.

F. M. — T. Knjiga in zdravlilo iz Berlina, da si zdravite kronično vnetje grla? Siromak! Pojdite v katero večjo bolnišnico, kjer imajo poseben oddelek za zdravljenje pljučnih bolezni in grla, tam vam povedo, kako se treba zdraviti doma in z domačimi zdravili, ko vam morda poskusijo še kako posebej spraviti v red bolno grlo. Dobrih čajev zoper jetiko imamo v domovini dovolj, preslica in planinski mah bi bila menda za vas primerna, pijte vsakega izjemoma po tri tedne dvakrat na dan. Ne zabite ribjega olja, dvakrat na dan polno žlico. Vživajte čim več rastlinskih in sicer presne hrane, obilo maslobo in sladkornin, ogibajte se soli. Naravne kisline (vinski ali sadni kis, kisel mleko, limonov sok, kisel zelje, kisel repa) niso škodljive, če jih rabite po pameti.

A. T. — V. Morska bolezen (slabosti z bruhanjem) vas muči na ladji, železnici in celo avtobusu? Je nekaj sredstev, ki mire uporni »želodec« (prav za prav razdražljivo središče v osrednjem živčevju); naj vam zapiše katero vaš bližnji zdravnik. Poskusite tudi z noslanjem tobaka, nekaterim ljudem prežene krepko kihanje »želodec« slabosti in bruhanje.

Drugi — potrpite, vsi pridete na vrsto, namreč vsi tisti, ki ste naročniki ali kupovalci »Slovenca« ali njihovi svojci, kar se izkaže z glavo zadnje nedeljske številke, po možnosti tudi dijaki, obrtniki in trgovski vajenci.

Kmetijski nasveti

Kmetovalčeva opravila v prihodnjih 14 dneh

Poljedelstvo. Nastopil je čas za spravljanje koroze. Letos je sicer nekoliko pozno dozorela, ponekod je še zelena, vendar obeta bogat pridelek. Nikar pa ne trgati še zelenih listov in gornjega dela debla, češ, da koroza bolje dozori, kajti s tem samo škodujemo stroku in zrnu. Že na njivi obremo stroke za semensko korožo, ker se po razvoju cele rastline laže presodijo dobre lastnosti rastline. Stroke za seme je jemati od rastlin, ki so najbolj dozorele in ki imajo največ in najlepših strokov. Ponekod je še krompir izkopati, večinoma je pa že zunaj. — Setev ozimnice: pšenice, rži, ječmena je v najboljšem razmahu. Čim pozneje sejemo, tem gosteje sejemo, ker se pozna setev pred zimo manj obraste nego zgodnja. Pred setvijo ne pozabimo semena pšenice razkužiti proti smetnjačosti z modro galico, bodisi s kakim drugim sredstvom. — Kdor vozi sedaj hlevski gnoj na njivo, naj ga takoj raztrosi in podorje, kajti drugače so izgube na rednih enovih, zlasti dušiku neizogibne.

Travnštvo. Po košnji otave je trava že toliko dorasla, da je primerna za jesensko pašo. Pustiti je torej živino na pašo, da se začne mehke trave in nastiti, pri čemer si prihranimo suho krmo za zimo; pregibanje na prostem ji pa tudi zelo koristi, da se okrepri in navzije svežega zraka za čas, ko bo primorana stati v zatohlem hlevu. Če je trava bujna, jo še vedno lahko pokosimo brez škode za travnike. Če je ne moremo pokositi, oziroma posušiti, jo okisamo v jamah, kar je okisana krma zelo tečna in zdrava, zlasti proti korozi zime, ko zmanjka pese in repe. — Če so gnojnice jame polne, lahko sedaj zvozimo gnojnice na pokosene travnike, ker se tedaj trava še pred zimo okrepri.

Živinoreja. Živini privoščimo jesensko pašo v polni meri in čim bolj dolgo. Ob mlilih jesenskih dneh nam kaže puščati živali na travniško pašo že samo radi gibanja in dobrega zraka. Žal pa se je bati, da bo letoš jesen mokra in hladna. Če so travniki radi dežja premokri, ne goni živine na pašo. Ko bo ob mrzlem jesenskem jutru krila travnice slana, naj ostane živina v hlevu toliko časa, dokler ne izgine slana. Kdor tega ne upošteva, mu lahko povzroči slano drisko pri živalih, breje živali lahko zvržejo itd. Nevarna za živali je ob jesenski paši tudi mlada detelja ali bujno rastoča pašna na dobro zagojenih in urejenih travnikih. Zato se zlasti v takih slučajih in na sploh priporoča, da dobijo živali vselej vsaj nekoliko sene, prej ko gredo na pašo. Tudi ne napajaj živine po pasenju, zlasti ne, če si jo pasel po detelji, da se ne pojavi nevarno napenjanje. Bolje je vedno bolezen preprečiti nego lečiti. Ko vidiš, da jesenska pašna poseba, začni polagoma pripravljati živino na hlevsko, suho krmiljenje. Čimbolj počasi se izvrši prehod od zelene do suhega krmiljenja, tem lažje in bolj se živina privadi na zimsko suho krmiljenje, tem manjše bodo tudi izgube na teži in mleku. — **Napovedi za sedaj načrti za zimsko krmiljenje živali.**

Preglej in prečni vse zaloge sene in drugih krmil ter po teh uredi vse zimsko krmiljenje tako, da bo kolikor mogoče enakomerno skozi celo zimo. — Krmil in oskrbuje primerno vse breje živali — čim bolj se gibljejo na prostem, tem lažja bo ekotitev. Za plemo rabi le najboljše živali, ki so zdrave in se odlikujejo po svojih gospodarskih lastnostih. — Kokoši se misajo, krmil jih pravilno in dobro. Odber mlade piske in peteline za nadaljnjo rejto; izločene spitaj in odprodaj. Tudi race odberi za nadaljnjo rejto in prodaj izločene. Goski začni pitati. Purani naj hodijo pridno na pašo.

Čebele. Letos je bila ajda večidel zelo lepa, tudi dišala je, medila pa ponekod prav alabo. Burja, ki je pihala med cvetenjem, je preprečila medenje. Kaže, da bo pridelek manj, kakor smo pričakovali. Medne zaloge naj vsak čebelar v posameznih družinah strogo prečeni. Kar pri A.-Z. panju manjka do 12 kg. je treba dokrmiti, kar je preko te številke, se lahko izloči. Posebno naj pazijo oni čebelarji, ki so jim čebele v gnezdo zanesle kaj prida hojčevega medu. Vsaj 3—4 sate iz srede gnezda morajo izprazniti in iztočeno količino dokrmiti s sladkorjem. Pozimi se bo prepozno držati za glavo in tarnati, ko bodo čebele grizne. Sedaj je čas, da damo družinam pravo zimsko hrano. Ta pa je ali ajdovec ali sladkor ali cvetlični med. Društvena čebelarna v Ljubljani prodaja sladkor za pitanje čebel po 7 Din/kg. Pozorite se!

Kdor ima kaj točiji, naj se pripravi. Medišča lahko brez skrbi gladko iztočimo, v plodiščih je pa treba presoditi (najbolj točno se to izvrši svedo s tehniko) količino medu. Kar je preko 12 kg. se iztoči. Pri točenju ajdovca je treba podvojeno pazljivosti. Točilo naj stoji v zaprtem prostoru, ki je ločeno od čebelnjaka. Tam naj se izvršujejo vsa opravila z medom. Iz čebelnjaka in nazaj se nosijo le medeni ozir. iztočeni sate, kar naj se izvrši tako, da se ometani sate takoj odneso, iztočeno sate pa tako prama, da se takoj vložijo v izpraznjena medišča. Čebelnjak naj bo zaprt, izletnice v redu, da žival lahko izletava, ne more pa v čebelnja. Le na ta način bo delo sigurno izvesti brez velike muke do konca in se ne bo povzročalo ropanje. Svarimo pred razstavljanjem iztočenega sate okrog čebelnjaka.

Po točenju pustimo družine, da se umire. Sele potem bomo opravili, kar je še potrebno.

Sadjarstvo. Pred uporabo sadno klet dobro osnaži, atene in strop prebeli z apnenim beležem. Lese in druge dele, ki pridejo v dotik s sadjem, operi z vročo vodo. Ko pride sadje v klet, jo v začetku dobro zrači, posebno v jutranjih in večernih urah. Presuši kleti niso primerne za shranjevanje sadja, prav tako ne prevlažne kleti. Da se v presuhih kletih zrak nazvame potrebne vlažje, je dobro, da raztrosiš po tleh v kleti vlažno žagovino; preoblikno vlaglo v kleti pa zmanjšaš s tem, da na primernem mestu v kleti postaviš živo apno ali pa še bolje klorovo apno. Kar se tiče zrelosti in obiranja sadja, upoštevajte nasvete v »Slovencu« z dne 10. t. m.

Vinarstvo. Letošnja jesen in sploh celo leto je bilo zelo neugodno za razvoj vinske trte in grozdja. Hladne noči in razmeroma hladni dnevi v tem mesecu ne vplivajo ugodno na zorenje grozdja. Vseled tega pričakujemo v jeseni precej kisel vinski pridelek. Vendar ne smemo prezgodaj obupati, saj zori grozdje še v oktobru in pridobiva ob ugodnem vremenu na sladkorju. Upoštevajte navedeno, nikar ne začnite s trgatvijo prezgodaj, sicer bo deli pridelek takega prenapljenega početja še za začetno salate neprimeren. Počakajte letos s trgatvijo do možne skrajnosti.

Pred trgatvijo moramo vse stare zaloge vina pretočiti v čisto posodo. Prazno posodo pa postavimo na primerno mesto v kleti, da bo delo pri stiskanju šlo gladko od rok. Posoda, v katero pride most, mora biti čista; tudi navidezno čisto posodo operimo s čisto vodo. Novo posodo je treba pred uporabo dobro izlužiti z vročo vodo in sodo ali pa z vodno paro ter nato sodo dobro ovinit. V novo posodo ni priporočljivo dati prvo leto most iz boljše grozdja. Malovredne obroke na brentah, škafih, kadeh, lajah in sodih zamenjajmo z bolj šimi. Stiskalnice preglejmo in vse pomanjkljivo ali slabo nadomestimo ali popravimo. Železni deli stiskalnice ali kake posode ali orodja, ki pridejo začasno v dotik z grozdom ali mostom, je treba parkrat poskeniniti (namazati z emal-lakom). Pred trgatvijo si moramo priskrbeti dobro pasmo kvasnih glavic, da nam most naglo in dobro povre. Most potrebuje za dobro vrenje primerno toploto v kleti, zato nikar ne pustimo kletna okna čez noč odprta. Klet zračimo le v slučaju lepega in toplega vremena. Pred samo trgatvijo je dobro in priporočljivo klet močno zažveplati. Pri zgorenju žvepla se razvija plin — žveplov dvokis — ta onemogoča razvoj glavic, ki so mostu in vinu škodljive.

Zdravo grozdje je čimprej zmleti in stisniti ter most pretočiti v čiste sode. Sode napolnimo z mostom tako, da ostane vsaj ena desetina vsebine sode prazna. Nato zapremo sodo s kipele vohu. Most iz gnilega grozdja moramo takoj po stiskanju razlužiti. Razlužimo pa most, če ga močno zažveplamo, tako da sežemo na 100 litrov mosta vsaj en abstrat trk žvepla. Žveplov dvokis uniči v 24 do 48 urah škodljive in koristne glivice, ki so v mostu. Po preteku omenjenega časa se za-

Sleparski agent s slikami. M. V. H. Pogodili ste se z nekim potnikom trdke iz Zagreba za povečanje slike. V prisotnosti šestih sodelavcev — prič, ste se z agentom pogodili za ceno 130 Din in sicer ste takoj plačali 20 Din, a ostanek 110 Din, bi morali plačati v treh obrokih po prejemu slike. Naročnik ste potniku podpisali, ne da bi jo prebrali, ker ste mislili, da je tako napisano kot je bilo dogovorjeno. Po odhodu potnika ste šele prebrali naročnikovo in zapazili, da je potnik napisal, da imate plačati sliko takoj ob prejemu. Trdka pa je celo večkrat terjala plačilo vnaprej in ker nato niste poslali denarja, vas je po svojem odvniku terjala za znesek 130 Din in advokatske stroške 50 Din. Sli ste k odvniku in mu povedali, da imate šest prič, da je bil usten dogovor drugačen kot potrjeno pismeno naročilo. Nato vam je trdka poslala fotografijo, ne vašo, ampak tujo, ki ste jo vi vrnili. Sedaj niste dobili niti povečane slike, niti vam trdka ni vrnila vaše slike niti od vas poslanih 20 Din. Vprašate, kaj storiti.

— To vam naj bo šola za bodoče, da potnikom tujih, nepoznatih trdk takoj pokažete vrata. Vi imate pravico, da tožite trdko na izpolnitve pogodbe, kakor je bila dogovorjena in ji zato določite primeren rok. Po preteku tega roka pa imate pravico, da tožite trdko na povračilo zneska 20 Din in na povračilo slike. Če bo ostal vaš opomin brezuspešen, vam svetujemo, da si preskrbite ubožno sprčoval in da na uradni dan daste pri domačem sodišču tožbo na zapisnik in bo sodišče tožbo poslalo v Zagreb pristojnemu sodišču, ki bo vam za razpravo postavilo zastopnika revnih, tako da vam ne bo treba iti osebno v Zagreb na razpravo.

Zavarovanje. A. T. Vaš svak je bil zavarovan pred vojno pri podružnični nemške zavarovalnice »Viktorija« v Trstu na doživljeje za 6000 K. Premije je redno plačeval do svoje smrti leta 1920. Sedaj je sin pokojnega svaka zahteval od zavarovalnice v Berlinu izplačilo zavarovalnine po ožetu. Zavarovalnica je odgovorila, da ne more izplačati, ker je avstrijski denar propadel. Vprašate, kako bi prišel vaš nekak od zavarovalnice. — Ker je bilo zavarovanje sklenjeno pri zavarovalnici v Trstu, torej na sedanjem ozemlju Italije, pridejo v poštev določbe posebne konvencije med Italijo in Nemčijo. Vaš slučaj ni edini, zato vam svetujemo, da si po znanosti v Trstu preskrbite besedilo konvencije, ali pa da stvar izročite pravnemu zastopniku. Med našo državo in Nemčijo doslej še ni bila sklenjena nobena konvencija, ki bi določila način in višino izplačevanja na našem ozemlju pred vojno sklenjenih zavarovanj.

Zastarela odškodnina. E. R. D. Leta 1922 ste v prepiru nekoga z nožem poškodovali. Bali ste se kazni in ste se zavezali, da mu boste kot odškodnino za poškodbo izplačali 5000 Din. Kljub temu se je ta stvar zvedela, orožniki so vas prijavili in ste bili od okrajnega sodišča obsojeni radi lahke telesne poškodbe na kazni in da poškodovanemu plačate 120 Din, kar ste tudi storili. Sedaj vas poškodovani terja, da mu plačate pismeno obljubljeno odškodnino 5000 Din. 10 let vas ni nič terjal, ker niste ničesar imeli, sedaj se pa prevzeli domačijo. Vprašate, če ste po tolikih letih res dolžni plačati odškodnino 5000 Din, ker ste bili sojeni le na plačilo odškodnine 120 Din.

— Poškodovanec je imel pravico, da vas tekom treh let toži na plačilo odškodnine. Ker tega ni storil, je ta odškodninski zahtevak zastarel. Le če bi vi poškodovancu prizadejali težko telesno poškodbo, tako da bi bili sojeni radi hudodelstva, potem bi tak odškodninski zahtevak zastarel v 30 letih od dneva nastanka škode.

Parcela S. S. Zunanji trga nameravate zgraditi uto iz desek, v kateri bi se poleti tudi dalo stanovati. Ali občina lahko nasprotuje postavitvi take uto? — Za gradnjo utoe, kakor za vsako zgradbo si morate izposlovati stavbno dovoljenje občine. Iz javnih ozirov sme občina tudi odkloniti stavbno dovoljenje. V našem slučaju pa po našem mnenju ne bo razlogov ugovarjati postavitvi lesene hišice.

Zidanje ob meji T. T. Sosed namerava nadzidati hišo, ki stoji ob vašem vrtu, oddaljeno poldrug meter od meje. Vprašate, v koliko mu lahko branite zgraditev oken in vrat v steni ob vašem vrtu. — Ako proti nadzidavi iz javnih ozirov (nevarnost požara i. t. d.) ni ugovarjati, ne boste mogli zabraniti zgraditve oken in vrat, ker s tem se prav nič ne posega v vašo last-

Priporočamo Vam
naboljše šivalne strole
in kolesa

Adler -
GRITZNER

Svilearski
pletilni
stroji

DUBIED

Zaloga v Kranju:
Trgovina Levitnik

Jos. Petelinc, Ljubljana

Telef. št. 2913

Brezplačen pouk v vezenju. Večletno izustvo.

žveplani most očisti. Tako razsluzen most pretočimo v drugo, čisto posodo in dolijemo na vsakih 100 litrov razsluzenega mosta 5 do 10 litrov kipečega mosta iz zdravega grozdja. Na ta način pripravimo tudi iz gnilega grozdja prav dobro vino.

Vrtinarstvo. Smo že v jeseni in vrt nam da obilo dela s spravljanjem zelenjave, čebule, semena, deloma tudi rastlin. Večina semenskih rastlin je sedaj dozorela. Treba skrbno spraviti seme, pri čemer odbiramo vedno le najboljše rastline in plodove, popolnoma dozorele, od katerih dobimo najdebelejše seme; to zlasti pri bučah in kumarah. Seme je najbolje spraviti v vrečice od žakeljine, ki jih pobesimo pod streho na zračnem prostoru, da se seme dobro osuši in je varno pred miši in podganami. — Sejemo še lahko zimsko špinačo in salato ter motovilce. Edivijo povežemo ali pokrijemo z vrečami, da se začne beliti. Kjer imamo preveč fižola, ki bo težko dozorel, ga lahko zelenega osušimo na peči ali v njej in na ta način shranimo za zimo. Zadnji čas je za presajanje cvetlic-trajnic, ki nam krasijo vrt. Posadimo tudi dveletne cvetlice na mesto za prihodnje leto: mačehe, marjetice, potočnice, nagelne in druge. Cvetlice, ki jih mislimo presaditi, presadimo v lonce. Prazne gredece prekoplamo, jih pognojimo s kompostom in na nje posadimo tulipane in druge cvetlice.

Pravni nasveti

ninsko pravico. Bojazen, da se boste morali v bodočnosti pripraviti ali celo tožariti s strankami, ki bi iz sosedove hiše utegnile metati odpadke na vaš vrt, pri dovolitvi zgradbe ne prihaja v poštev. Saj boste mogli vsak tak slučaj zabraniti in zahtevati odškodnino za storjeno škodo. Tudi ne morete sosedu zabraniti hoditi po njegovem lastnem avtu pred hišo in eventualno odnašati odpadke iz nje. Seveda pa pri tem ne sme stopati na vaš svet.

Plačilo stroškov kljub dobili pravdi. A. B. Prejeli ste plačilno povelje, katero vam nalaga, da plačate stroške svojega advokata, čeprav vam je prej on zatrjeval, da bo plačal stroške nasprotnik, ki je vse pravde izgubil. Nasprotnik je tako zadolžen, da izkupiček za prodano posestevost niti ni zadostoval za pokritje vknjiženih terjatev. Vprašate, če ste dolžni plačati stroške svojega advokata. — Dolžni ste plačati svojega advokata, ki ste ga v najeli. Lahko boste pa zahtevali povračilo stroškov, ki ste jih plačali advokatu, od nasprotnika, če bo in kadar bo kaj imel. Zato vam proti plačilnemu povelju ne kaže podajati supora.

Vknjižba na novo hišo radi neplačanih davilavskih zavarovalnih prispevkov. J. M. M. — Gradbena trdka vam je zgradila hišo in ste ji poravnali vse obveznosti v smislu pogodbe. Trdka pa ni poravnala prispevkov za Okrožni urad za zavarovanje delavcev, ki je potem vas tiral za plačilo teh prispevkov. Plačati niste mogli, naker se je OUZD vknjižil na vašo hišo brez vaše vednosti in pristanka. Ali je to mogoče in dopustno? — Po zakonu o zavarovanju delavcev jamči za zavarovalne prispevke pri gradbenih obratih solidarno s podjetnikom gradnje naročitelj gradnje, na čigar račun se hiša gradi. Ker se prispevki od stavbne trdke najbrž niso mogli iztirjati, je Okrožni urad za zavarovanje delavcev v smislu zakona zahteval lito od vas in, ker niste plačali, je na temelju pravomočnega plačilnega naloga zaprosil pri sodišču za vknjižbo zastavne pravice za svojo terjatev. Ker je plačilni nalog javna izvršna listina, je moralo sodišče vknjižbo dovoliti brez vašega pristanka, kakor n. pr. na podlagi pravomočne sodbje. O vknjižbi pa je moralo tudi vas, lastnika hiše, obvestiti s poukom o pravnih lekih. — Ta slučaj kaže, kako potrebno je, da se hišni lastniki informirajo pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev, če je stavbna trdka poravnala vse prispevke, predno oni poravnajo svoje obveznosti stavbni trdku.

Občinske pristojbine od novih hiš. N. A. Vaša nova hiša je deležna davčnih olajšav. Vprašate, če ste dolžni plačevati razne občinske pristojbine, kakor kuluk, pristojbino za kanale itd. — Nove hiše, ki začasno uživajo davčne olajšave, so oproščene plačevanja vseh avtonomnih doklad. Davčni zavezaneec pa vsled tega ni oproščen kuluka in občinskih pristojbin, ki se ne odmerjajo po direktnih davkih.

Lovska odškodnina. A. G. B. Lovski zakon še ni stopil v veljavo, zato veljajo tudi glede odškodnine še določbe starih zakonov. Na bivšem štajerskem je treba škodo, ki jo je napravila divjačina, prijaviti predsedniku razsodišča, ki odloča o odškodnini. Predsednika imenuje okrajno načelstvo. Škoda se mora prijaviti čimprej, da se more ista ugotoviti in o njej razsoditi.

Taksa za prijavo posla. L. P. Ni nam znan predpis, po katerem zahteva občinski tajnik 2 Din takse, ko prijavi posla. Zahtevajte, da vam pokaže, po katerem predpisu zahteva takse. Če tega ne stori, je ne plačajte.

Občinska trošarina. V. K. B. Zahtevajte povrnitev razlike med staro trošarino in novo. Upamo, da boste uspehi.

Taksa od pobotnice za plačo. A. Z. Vprašujete, če je taksa, ki jo pobirajo organi finančne kontrole na pobotnice, s katerimi so bančni uslužbenci potrjevali prejem podatke, zakonita in kdo jo je dolžan plačati, ali podjetje ali nalužbenec. — Navedena taksa, ki naša 1/2% od prejetih vsote, je predpisana po tar. post. 33 za kona o takсах in pristojbinah, ki je že od leta 1923 v veljavi. Ker taksa zastara v petih letih, pobiranje te takse za pet let nazaj ni nezakonito. Stroške pobotnice — torej tudi takse — trpi upnik (uslužbenec), ako ni drugače dogovorjeno. (Nadaljevanje prihodnjega)

Joža Herfort:

Pisana pesem

Cilp, calp
cip, cap
didd, delm, delm — to je poletna pesemca ob vodah. Živahen droben ptiček jo prepeva, sivo, olivno zelen, ozkega kljuna, temnih očk, vedno neugnan. Kot nihalo, z vejice na vejico, vedno prepeva je išoč bub in ličink, mušic in žuželk. Ob vodah, po vrhju in jelševju — to je vrbja listnica. Zgodaj spomladi pride, z vsem tistim drobnim rojem ptičk, pa dolgo ostane pri nas, dokler je burja ne prežene. Skoraj neopazno si zviže drobno gnezdece, toliko je grmovja ob vodah, da gnezdo s težavo opaziš.

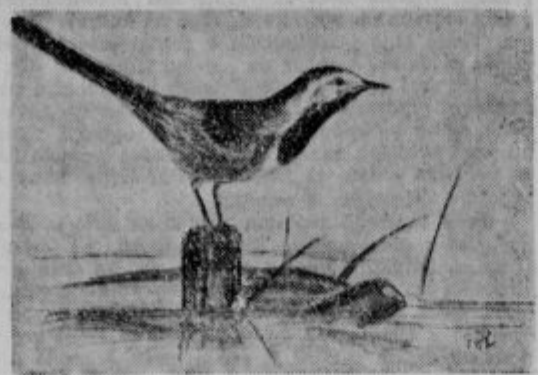
Na bregu se je razkošatil bezeg. Nekoč ga je izruvala narastla voda kot drobno rastlino, skoraj sredi polja, pa ga zanesla daleč in ga usahlila pustila kraj svoje struge- tam je bila njegova traga domovina. Ko se je razrastel, je sprejel v svoje veje nešteto drobnih ptičk, še več jih je imel na jesen, ko so njegove jagode dozorele. Prav nič večji ptički niso bili kot naš vrabček, njih ozek droben kljun je bil ustvarjen samo za pobiranje žužkov in črvov, kvečjemu še za mehke jagode. Ponižnih barv so bile, pa vedno so se glasile s svojim ček, ček po grmovju. To so bile penice. Največ je bilo med njimi oljčno sivih po hrstu, sivobelih po prslih in trebuhu — to so bile vrtnice.

V maju so pričele gnezdit vse penice. Pa naj bi bila to ona rjasta, svetlosiva črnoglavka ali navadna vrtna penica. Po več gnezd je pričel graditi vsak par, dovršil je samo enega. Ob gnezdu so pričeli samčki s svojo lepo pesemco, ki je najlepša za slavlčev. Slavci so že utihli, ko se je jasna pesem penic še vedno glasila.

Njih mladički so bili že godni, jagode na bezgu so že dozorele, postale so temnordeče-vijolične, tedaj so prišle vse penice z okolice na bezeg v goste. Sladke bezgove jagode so šle vsem penicam v slast. Kakor se je začela njihova poletna pesem s tiho popevko, tako je prešla v visoko valujočo, vendar mehko pesem. Samčki so se na jesen ob jagodah sem in tja še spomnili in zapeli tiho, nežno pesemco, rožam in poletju v slovo.

Še drugi ptički so bili tam ob vodi, pisana družina jih je bila. Že samih penic je bilo nebroj, saj jih nekam pet in dvajset vrst poznamo, listnice in kovačkovi, pridružili so se jim še poljski vrabci. Na jesen so prišle cipe iz gozdov in vrabci iz mesta. Voda s svojim belim prodom in šumljajočimi valovi je imela tudi stalne goste. Globje ob reki, nad tiho vodno gladino se je spretelaval vodomec. Ob prodnatih bregovih so žvižgaje poletavali martinčki, bližje mesta pa, kjer so bili bregovi strmejši in kjer je voda nanesla polno šavja, so domovale ljubke tresorepe pastirčice, — ptice vitkega telesa in vitkih nog, dolgega repa in ravnega kljuna. Pepelnato sive so bile, rep

je imel krajni dve peresi beli, čelo so imele belo, teme jim je bilo črno, na grlu so imele dolgo črno liso do prsi. S svojim glasnim ci ci, cicicci so poletavale nad vodo, sedale na bele kamne in potresavale z repom, išoč žužkov in kimajoč neprestano z glavo.

Ob vodah gnezdi. Na pomlad si spleto gnezda iz suhe trave in šavja, mnogokrat, posebno na kmetih kaj rade zvižgaje svoje gnezdo pod slamnato streho. Kako so ljubke te ptičke! Takoj s prvim dihom pomladi že pridejo. Ob močvirnih travnikih tekajo, neprestano kimajo z glavo in tresoč z repom. Potem se prično ženiti.

Ko so se mladički speljali, so šli vsi na travnike in na pašnike. Tam si jih vedno srečaval v družbi drobnice in živine — pastirčice so. Lovile so okoli živine nadležne zolje in muhe, pa vriskaje klicale s svojim visokim glasom. Da, pastirčice vriskajo! Toda, ko jih srečaš spet na jesen ob poplavljenih travnikih, ti ne vriskajo, bolj otožno postanejo, tihe, bolj poredko se kličejo.

Ko se že jesen nagiba v zimo, tedaj gredo za kratek čas v toplejše kraje. Ne gredo daleč, mnoge ostanejo celo pri nas, le da se rumene gorske pastirčice umaknejo nižje v toplejše doline, kjer prežive milejše zime ob vodah, v ostrejših zimah pa gredo prezimovat v sončno Dalmacijo.

Komaj, komaj se nasmehne pomlad, že so nazaj. Včasih že januarja, februarja redno. Prve so, ki pridejo z juga nazaj. Konec marca, ko vrba šele poganja, pridejo kovački. Ko že vse zeleni, pridejo druge penice. E, včasih se pa le prevarajo, pa jim je še premraz in ne najdejo dovolj hrane, tedaj ne pojo. Zalostno čepo po grmovju z nasršenim perjem in čakajo boljših dni.

To je pestro življenje ob vodi, po grmovju. Tisto življenje, mimo katerega gredo vsi ljudje. Lepo, solčno, pesmi polno življenje, ki ti razvedri srce in ublaži dušo. Saj to je košček tiste večne pesmi prirode, pesmi, ki jo tako malokateri poslušajo in še redkejši razumejo.

Ivan Albrecht:

M R A K

Sonce sije in ne sveti. Puškar Grega ve, da ne sveti.

Včasih je bilo drugače. Zjutraj mu je na vse zgodaj posvetilo v sobo, pa je vstal, stopil na vrt in je bilo čez in čez polno rosnih draguljev. Kos v grmovju, škinkovec v rogovili na jablani, lastovke pod strešnim slemenom, vsi so bili vedri in so vsak po svoje gostoleli o veselju.

Tudi ljudje, delavci in delavke, ki so mimo Gregove bašte hiteli v jeklarino, so živahno kramljali in se vso pot šalili. Bilo je, kakor da gredo k prošenju in ne na delo.

Pa Tilda, Gregova žena!

»Ali vidiš, Grega,« je prihajala vsa blažena na vrt, »kako mi letos uspeva salata!«

In je hodila med zelenjavnimi gredicami kakor po paradizu. Vsako rastlinico posebej je poštožala s pogledom.

»Kakšne so že redkvice!«

Njen obraz je izžareval toliko sreče, da je bil še puškar sam zares blažen, ko jo je gledal. In se je čudil kolerabici in ohrovtu, zeleni in peteršilju in vsemu temu ženinemu bogastvu, ki ga je ljubčece blagolavljalo sonce. Skupaj sta ogledovala še sadno drevje in ribežovo in kosmuljino grmičje.

»Kako vse raste,« je vzkipevala žena, »kakor bi iz vode vlekli! To bo pridelka, Grega.«

In povsod je bilo toliko svetlobe, celo v puškarini! Niti stroji niso bili mrki, a ljudje, ki so jim stregli, so imeli smejoče se oči. Kakor bi miglji je minilo dopoldne.

Ko so žene v opoldanskem odmoru prinašale kosilo, so vsi malo posedeli na dvorišču. Po jedi so si našli pipe in se kaj pomenili. Bilo je tako svetlo, da so natanko videli drug drugemu v obraz, v oči. Vsako potezo je človek razločil na človeku. In slednja beseda je bila jasna kakor nebo, ki se je sinje bočilo nad zemljo.

Kam, le kam je izginila zdaj svetloba? Sonce nije in vendar ne sveti...

Vsako jutro se Grega predrami bolj truden in betežen. Dva dni na teden dela, pa ga vendar boli ves život. In vse je mračno: Dva dni delati, jesti pa je treba sedem dni... Nič več ne utegne zjutraj na vrt, ampak sedi v sobi in računa. Treba je krčiti. Malicam se je že odrekel. Tudi večerja le malokdaj. Zvečer, pravijo, da je boljše, če človek ne obremenjuje želodca. Tako je bolj zdravo. Grega ga res ne, a se vzlic temu ne počuti nič kaj dobro.

Dan za dnem ga boli glava in ves je vel.

»To pride od tega,« pravi, »ker ni nikjer nobene prave svetlobe.«

Če stopi na vrt, se mu zdi kakor v puščavi. »Še plevel noče več rasti,« godrnja Tilda, iz dneva v dan bolj siva in sama nase nejevoljna.

Ljudje, kolikor jih še hodi v tovarno, so same sence. Ni smeja, ni petja, še kleti se jim ne ljubi. Kakor duhovi so in človek bi se jih skoraj ustrašil, če jih sreča. Potem pa ljudje, ki tavajo iz kraja v kraj. Cunje vise z njih, iz udrtih oči jim gledata glad in mrak in lične kosti jim grozeče štrle v svet. Ali so to res tisti ljudje, ki so nekdanj hodili na delo kakor k prošenju?

Šah

V Bernu so pred kratkim priredili turnir, katerega se je udeležilo pet švicarskih mojstrov in stari velemojster dr. Bernstein, ki živi v Parizu. Vsak je igral z vsakim dve partiji in končni rezultat je bil sledeči: Bernstein 8, Michel 6½, Grob 5½, Gygli in Naegelli 4, in H. Johner 2. Bernsteinova zmaga je bila pričakovana, presenetil pa je H. Johner, brat znanega mojstra Pavla Johnerja. Naslednja partija je iz tega turnirja.

Damski gambit
H. Johner : H. Grob

1. d2—d4, d7—d5; 2. c2—c4, c7—c6 (Grob ei je izbral slovensko obrambo damskega gambita, ki daje črnemu zadovoljivo igro); 3. Sg1—f3, Sg8—f6; 4. Sb1—c3, e7—e6 (Varianta 4. ... dxc4; 5. a4, Lf5 itd je prišla na slab glas in se ji črni izogne); 5. e2—e3, Sb8—d7; 6. Lf1—d3, d5xc4; 7. Ld3xc4, Dd8—c7 (Običajen je tukaj znani napad na damskem krilu z b5, b4 in izvedba poteze c5. Grob pa poskusi nekaj novega in si pridruže možnost omenjenega napada, obenem pa misli tudi na potezo e6—e5 po Le7); 8. e3—e4 (Ta poteza je prenačljena. Boljše bi bilo rokirati); 8. ... b7—b5; 9. Lc4—d3, b5—b4! 10. Sc3—e2? (To je zelo slabo in spravi belega v že skoraj nepremagljive težave. Beli bi moral igrati Sa4!); 10. ... c6—c5; 11. Le1—e3, c5xd4; 12. Sf3xd4 (Nevarneje je bilo Se2xd4); 11f8—c5! 13. Sd4—b5 (sicer bi igral črni tudi Db6), De7—bb; 14. Le3xc5, Sd7xc5; 15. e4—e5, Sf6—g4! (Grozi na e5 in na f2 udariti s skakačem); 16. f2—f4, 0—0 (Črni hoče igrati zelo solidno. Močnejše bi bilo tukaj Sf2! Po 17. Kxf2, Sxd3++; 18. Kg3, De3+; 19. Kh4 bi prišel beli kralj v matno mrežo); 17. Se2—d4, Sg4—e3; 8. Dd1—e2, Sc5xd3+; 19. De2xd3, Se3xg2+; 20. Ke1—d2,

Kurenčkuva Neška ma tud beseda

»Oh, gespa, trikat sm vas že tla ubiskat, pa vas nkol nism dubila duma. Zmeri je use zakle-nen. Kod pa vnder hodte?« me je hitela gespa Mira sprašvat, ke je unkat prša na use zgudi, mende še na teše h men. Jest sm s glih pižama na-tekvala, ke je presu-pihala notr, kokr kašna furja.

»Nkar na zamer-te, de me niste dubl. Jest zdej kar letam

— — —
»Boga reva. Jest b vam prporučila suhe hruške. Men zmeri pumagaja, de m ni treba letat.«

»Ne, ne, gespa. Medve se nisva zastupile. Jest letam z eroplanam pu luft. Ne tku, kokr vi mislite.«

»Kaj m na puveste. A se nč na bujete pu luft letat, de b dol na padl?« Sej vidte, kašna nasreča se je zgudila.«

»Nasreča nkol na pučiva. Moj botr je du-ma pu štengah padu, pa se je ubou. Na ta viža b se člouk tud pu štengah na upu hodet. Kul nasreč se zgudi na autumobileh in tud na že-lezencah, pa se lde le še voza. Kul jh je sam letas pr kupanj utunil, pa se še useglih koplejo. Na tu ni za jt. Ta nar leuš vožna je pa le z eroplanam pu luft, sevede, če sa motori še tak kokr se šika. U luft s prouzaprou šele svubodn. Na železnce te usak hip puvoha kašn žendar al pa dektektiv. U lft pa za enkat še na morja, hvala Bugu.«

»Tu je že use res. Ampak ta špas kušta.«

»Kua u tu kuštal. Še pr čuuleh se neki pršpara. Mene še ficka ni kuštal. Člouk s more znat pumagat, če če kam naprej pridet.«

»Jest vas na zastopm. Tku ja ni nuhedn naumen, de b ldi zastojn pu luft ulaču.«

»Sevede ne. Ta reč se da na druga viža spelat. Kene, vam prnese gespud suprog usacga ta peruga gnar za birtšoft.«

»Prnese ga glih ne, ke nima časa. Sej ve-ate, de maja gespudi u Belgrad zavle pulitke zmeri pouhne ruke dela. Pošle m ga pa zmeri pinktlj ta peruga.«

»No, tu je že use glih, nej ga prnese al pa pošle. Sam, de je gnar. Vite, men ga tud moj mož prnese, čeprou ne tku pinktlj, kokr vaš, ke pr nas na gre glih use tku pu žnore. Mal se more holt putrpet. Ke m ga je prnesu zdej za september, sm pa rekla može: »Ti, kaj pa, če b se midva tud enkat pelala kam mal na pučitnce, ke mava glih gnar. A b na blu fajnu?« — »Fajn b že blu,« m je reku. »Ampak, kdu u pa dougove puplaču pu štacunah za naj?« — »Eh, uja že mal pučakal na tiste kraj-cerje. Sej je še tist čaku, ke je s češne padu.«

Akcija vinogradnikov in sadjarjev

Glavni savez vinogradnikov in sadjarjev kraljevine Jugoslavije priredi v svrhu napredka našega vinogradništva in sadjarstva in propa-gande za razpečavanje svežega in predelanega sadja

deželno razstavo vina in sadja

7.—15. oktobra 1933 v Belgradu.

Razstavljeno vino, žganje, destilate, sadje in druge izdelke bo ocenjevala strokovna komi-sija. Zaslužne razstavljalce bo nagradila oce-njevalna komisija z diplomami, zlatimi in sre-brnimi medaljami in nagradami.

Specijalna razstava: kletarske in sadjarske opreme, kakor tudi vsi predmeti, ki spadajo zvezi do stroko.

Za časa razstave se vrši
KONGRES VINOGRADNIKOV IN SADJARJEV
Popust na železnih 50 odstoten.

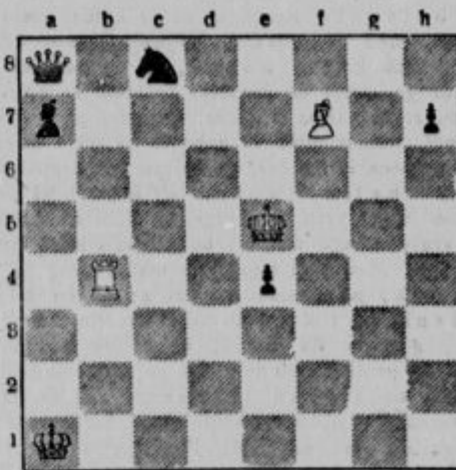
Vsa pojasnila se dobe pri
Upravi deželne razstave vina in sadja, Beograd,
poštni predal 57
in pri podružnici
Zagreb, Vodnikova ulica 8.

Sg2xf4; 21. Dd3—e4, Lc8—a6; 22. Sb5—d6, Sf4—g5; 23. h2—h4, Ta8—d8; 24. Th1—g1, f7—f6! 25. Tg1xg6, h7xg6; 26. Sd4xe6, f6xe5! in beli se je vdal, ker s figuro manj v taki poziciji nima nič več pričakovati.

Problem štev. 35.

Larsen

Črni: Ka1, La7, Sc8, P: e4, h7 (5 fig.).

Beli: Ke5, Da8, Tb4, Lf7 (4 fig.).
Beli matira v dveh potezah.

Rešitev problema štev. 34.: 1. Lb2!

— »No ja, nared, kokr misleš, de u prou.« —
»Za naj bo še ta nar bl prou, če se peleva iz eroplanam na Sušak, pol pa iz barka na Rab. Jest b tku rada enkat pu luft letela.« — Mož je na tu sam pukimu, reku pa ni nč, ke že tku ve, de more moja velat. No, in jest sm hitr stekla h »Putnike« pu vuzovnce, namest de b letala ukul dougove plačvat. In šestga septem-bra uh pol sedmeh zjutri sva zletela u lft preke Sušake. Ke sva letela nad Iblana, sm še fige dol kazala tistm, ke sa tku naumen, de dougove plačujejo, de se druh z nhnem gnar-jam pu letuvišceh zabavaja, sami pa duma brunda toučejo.

»A je blu lepu u luft?«

»Tu je rajska vožna. Moj mož se je cela pot kar ublizvou, tku se mu je dupadl. Ke sma prletel na Sušak, je začeu prec z gespudm Vilharjam, ke tam ta reč kumendera, glihat, pu čim b ga vuzil usak dan u kancelarija.«

»Pa ste kej usok letel?«

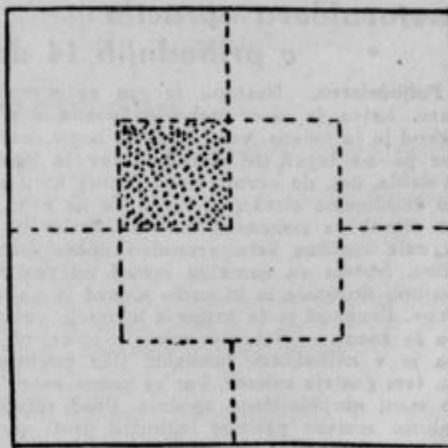
»Jehhata! Tku vesok, de je sam mejčken mankal, de nisma iz ena zvezda skp trčel. Če b pilot na links na zašvenku, pa b blu spet osem Krancu mn na svet in zavarovalna b švicala ene tri meljone in dvestu taužent iz taksam ured, ke sa za take nasreče naprej predpisane.«

»Buh pumagi! A je biu pilot slep, de ni zvezde že ud zdelci vidu. Sej se vnder tku lepu svetja.«

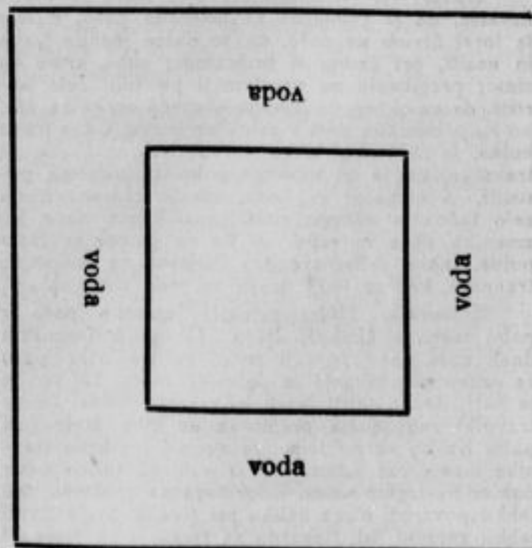
»Svetja se že, ampak sam punoč, kokr ve-ate. Mi sma pa pr belem dneu pu luft letel. Pu dneu se pa zvezde na vidja. Astn, kua čte pol?« K. N.

UGANKE

Rešitev: Težavna razdelitev posestva

Most čez jarek

Čez ta četverokotni vodni jarek postavite zasilen most. Težava je v tem, da imate samo dve deski, katerih vsaka je natanko tako dolga, kakor je jarek širok. Kako vendar napravite most?

»Dragec, povedati ti moram žal nekaj nepri-jetnega — moj oče je prišel v konkurz!«
»Vidiš, saj sem vedno rekel, da bo že našel kako sredstvo, da razirga najino zaroko!«

Gospodarstvo

Organizacija kmetskega stanu

Pred nedavnim so zborovali v Ljubljani absolventi kmetijskih šol v Sloveniji. Na tem zborovanju sta poročala predsednik in tajnik; iz njunih poročil posnemamo glavne misli, da informiramo slovensko javnost o pokretu mladih kmetijskih fantov.

IZ POROČILA PREDSEDNIKA

Neznatna je še naša organizacija, če pogledamo njeno številčnost, mlada pa datumu, pa vendar je vsajeno zrno, ki naj s časom zraste v močeno drevo; postane naj odlična v našem kmetijskem gospodarstvu.

Čas, v katerem živimo, ni posebno ugoden za organizacijo, posebno ne za gospodarsko. Kar nič ne kaže na izboljšanje stanja sveta, ki se je malo prej skoraj valjal v razkošju in izobilju; vsem stanovom se je prav dobro godilo, morda še pre-dobro. Svetovna vojna je pretrgala spomine na težko pridobljene izkušnje davnih časov, vse je zvelo samo za danes, za jutri se ni brigal nihče. Toda svet in njegova zgodovina je v bistvu ostala ista; človek glej na prihodnost!

Danes je jasno, da živimo v dobi preoblikovanja načina javnega človekovega udejstvovanja. Svetovno bratstvo, o katerem so množice sanjale pred vojno in še po vojni, smo zamenjali z najstrožjim nacionalizmom. Način kapitalističnega gospodarstva se vsak dan bolj maje in zdi se, da pada vedno bolj v grabežljive mreže komunističnega gospodarskega sistema ali pa v nacionalno državno načrtno gospodarstvo. Sveta osebnost posameznega človeka se je izpremenila v golo številko, ki se pač dene tja, kjer jo ravno potrebujemo.

Mi sami pa imamo sodočlovečati v novi dobi, kateri bomo dali smer in svoj pečat. Ako bi po-čez pogledali, bi se nam dozdevalo, da v tem razvoju posameznik ničesar ne pomeni, vendar vsak izmed nas nehoti in nevede že ustvarja zamisel bodočnosti.

Zato pa mi, ki smo mladi, ki v nas kri živahno kroži in ki bomo tem časom dali največ izrazitosti, nikakor ne moremo stati mirni in nebriga-joči se za ves razvoj; nasprotno, dolžni smo, da skušamo boljše bodočnost soustvariti.

Kmetijski stan je vreden vse časti

ker brez njega izginejo vsi drugi stanovi. — To-variši! Na svoj stan moramo biti ponosni in iz tega ponosa, iz katerega izvira ljubezen do stanu in grude, katero prevažamo in jo obdelujemo, mora izvirati tudi potrebna odločnost, da ta stan v javnosti dobi besedo in mesto, ki mu gre! prepo-gosto moremo ugotoviti žalostno dejstvo, da v ime-nu kmetov in njih stanu govorijo in gospodarijo vse prej drugi, kakor pa kmet sam. Da, celo v strogo kmetijskih stvarih večkrat pravi kmetije ne morejo priti do besede. Zastopniki kmetijstva so se na raznih mestih izrabljali v to, da se je nam kmetom zastiral pravi pogled na resnični po-ložaj. Ali ni to žalostno za naš stan!

Tovariši, ali nismo mi sami krivi, da je slika vedno ista in enaka? Ali se ni mnogokrat zgodilo, da je ta ali oni kmet iz naše sredine započel velikopotezno akcijo, da bi kmetijski stan zavzel pravo mesto med stanovi? Ali niso iz naših vrst stali nasprotniki njegovi in ga na vse načine iz-podkopavali, ne samo toliko, kolikor smo sami zmogli, še celo druge stanove in sile smo klicali na pomoč, da je bil dotični čimprej kar najbolj umazan ter mu je bilo delo in izvršitev načrtov onemogočena? Priznajmo, da smo res tako delali v posamezni vasi, v občini, v okraju, in deželi in državi. Iz te resnice se pa učimo za prihodnost, kako delati ne smemo!

Ko bi kmetije imeli danes odločilno besedo kot stan, ki je najmočnejši v državi in vsem svetu, ka-ko vse drugače bi se reševala kmetijska kriza!

Naša naloga je gojiti tovarštvo izza šolskih mesecev, potem bomo tudi vedno čutili medse-bojno vezanost in mogli kot sinovi enega sta-nu tako nastopiti, da bomo stanu koristili, ne bo-mo se pa med seboj ovirali.

Zdi se kot da našemu stanu grozi nevarnost za obstoj. Še nedavno je neki pisec napisal sle-deče besede: «Kaj je kmet? Suženj zemlje je, de-loma živina, ki ne sme in ne more imeti nobenih kulturnih potreb. Njegov delež je prekomerno na-porno telesno delo od zore do mraka, ki mu iz-polnjuje vse življenje.»

Kakor se zdi, da je pisec zadel v živo in po-vedal javno vsemu svetu, kar se je dosedaj le sa-mo med kmeti šušljalo in se je želelo izboljšanja, se je vendar temeljito zmotil. Pozabil je, da je v delu kmetov, kakor priznavamo, da je res pre-pornost, nekaj več, kot pa samo trud in trpljenje. Do tega spoznanja sicer malokdo pride, pa je pri vseh ljudeh občuteno po želji, imeti vsaj kosček zemlje, katero more po mili volji obdelovati, jo kopati in saditi v njo semena, ki naj kot sad nie-govega truda vzrastejo v koristne ali lepotečne rastline. Kmetovo delo, kakor je težko, ima v sebi neki blagoslov, katerega tovarniški delavec nikdar ne dobi. Tovarniški delavec je suženj stroja, je suženj kapitala, je suženj tistih, ki iz njegovih potnih srag skrajo dobrino, o katerih se delavcu niti sanjati ne sme. Kmet pa si svoje delo sam od-ločuje in je kralj na svoji zemlji. Treba se je pa vr-niti k materi zemlji in od nje zajeti modrost življenja.

Pa vendar smo še celo kmetije mater zemljo vtaknili v kalkulijske papirje. V kapitalističnem sistemu se nam je zemlja odtujila kot naša redni-ca, kot mati hranilka človekova, katere ne ob-deluje človek samo za pridobivanje kruha, ampak jo ljubeznivo obdeluje, ker bi bilo brez nje živ-ljenje dolgočasno in bi človek tako rekoč osiro-tel; to zemljo smo pričeli smatrati samo še za to-varno in smo ji hoteli predpisati točno, koliko nam dati mora. Ker so številke že same na sebi brez srca, je bila bolj in bolj drobna nit, s katero so bili naši dedje privezani na to zemljo in so z njo ohranili vero in narodnost.

Nazaj k zemlji

Nazaj k zemlji se moramo vrniti, po-tem naj se narod nikar svoje prihodnosti ne boji: zemlja bo ostala zvesta tistemu, ki ji zvestobo tudi vrača in bo vse viharje prestala s tistim, ki je zapustil ne bo!

Zemljo smo imeli priliko pogledati nekoliko pobliže v strokovnih šolah. Naj nam to ne bo v spotiko, ampak nasprotno v izpodbudo, da bomo to zemljo resnično vzljubili in se takorekoč z njo zrastli v celoto.

Nazivlj trditvi, da kmet nima, oziroma ne sme imeti kulturnih potreb, vidimo, kako so si z žuljevimi rokami in utrujenosti od dela kmetije z navdušenostjo gradili domove po farnih centrih, kjer so si oddihavali v nedeljskih popoldnevih ob prijaznih razgovorih, ob igrokazih, kateri so bili prirejeni s skoraj umetniškimi nastopi igralcev, se

zbirali na gospodarska posvetovanja; v teh domo-vih se je zbirala mladina, da se nasrka mladosti, da se porazveseli, da si razširja izobrazbo. In ta kmetova kultura, kakor je navidežno skromna, se zelo velikokrat dvigne nad tisto kulturo, ki bi jo sicer nekateri želeli dati kmetu.

Stanovska organizacija

Naša organizacija je samo sta-novska; vsak njen član lahko svobodno izpo-veduje kakršnokoli politično prepričanje, vendar se mora vedno nujno zavedati, da se v prizadeva-nju za naša stanovska vprašanja moramo najti v enotni fronti brez razlik, ki nas bi sicer morda lo-čile. Zelo so zdrava naša pravila, po katerih vod-stvo Zveze stalno dopolnjujejo podružnice in tako v Zvezi sami nikakor ne more priti do osebnost-nih sporov, ki se porajajo za časa volitev, kdo bo gospodar organizacije.

Organizacije, ki so si prisvajale naslove sta-novske, pa jim je hrbenico tvorila kakšna politična grupacija, niso mogle prodrati preko svojega že ob-ustanovitvi določenega obzora. Mi pa smo usta-rili organizacijo že iz prvega početka na tovari-ški podlagi, katero smo gojili v šolskih internatih, zato vemo, kaj hočemo doseči in v kaki smeri de-lovati: za stan, v katerem smo rojeni bili, katerega smo vzljubili iz vsega srca in v katerem pridelu-jemo svoj in še mnogih drugih vsakdanji kruh.

ZA PRAVICO

Hočemo, da ima naš stan svoje pravo v svetu, ki mu po pravici gre! Zato se hočemo boriti, da se rešuje kmetijska kriza resnejše, kakor pa se to godi sedaj! Hočemo, da našega kmetkega doma ne bodo požrli dolgov! Hočemo stalnost kmetke-ga doma! Hočemo, da izgine iz naših vasi strastno strankarstvo! Hočemo se boriti za nujno ustvari-tev kmetijske zbornice! Hočemo našemu domu ohraniti ono srečo in zadovoljnost, katero imamo

kot osrednji stan pravico zahtevati! In še to ho-čemo, da ostanemo vedno tovariški med seboj in da v ta krog pritegnemo polagoma vse slovenske kmete brez razlike!

Naj živi trden naš kmetški dom!

*

Kliring s Švico. Po poročilih švicarskih li-stov so znašala 15. sept. vplačila pri naši Narodni banki (pa še neurejena v Švici) 389.855 fr. za bla-govne terjatve. Od 7. do 15. sept. so se zmanjšala za 317.516 šv. fr. Zadnji izplačan odrezek 7941.

Vpisi v trgovinski register. Trgovska importna družba z o. z., Ljubljana (glavnica 100.000 Din, po-slovodja Schwyter Ernest, ravni kave Hag v Za-grebu); Pečar Josip, uvoz in izvoz sadja itd., Ma-ribor; Kohn Rudolff, Markovci, trgovina z meša-nim blagom itd.

Potrjeni poravnavi. Snaj Franja in Terezija, trgovki v Ljubljani; Košutnik Karel, trgovec z meš. blagom v Vrhovcih, p. Dobrova pri Ljubljani.

Vpisi v zadrugi register. Kmetijska strojna zadruga na Igu, r. z. z o. z., Ig (načelnik Steblaj Lojze); konzumna zadruga za Ljubljano in okolico, r. z. z o. z., Ljubljana (načelnik Moretti Josip); Zadržita, r. z. z o. z. v Ljubljani (načelnik dr. Kobe Ernest); Učiteljska tiskarna, r. z. z o. z. v Ljubljani, podružnica v Ljubljani; Kreditna zadruga držav-nih uslužbenec v Murski Soboti (načelnik dr. Su-menjak Slavko).

Borza

Dne 23. septembra 1933.

Denar

Curih. Pariz 20.205, London 15.96, Newyork 333, Bruselj 72, Milan 27.125, Madrid 43.20, Am-sterdam 208.20, Berlin 123.17, Dunaj 72.62 (56.50), Stockholm 22.40, Oslo 80.30, Kopenhagen 71.30, Praga 15.31, Varšava 57.70, Atene 2.92, Carigrad 2.45, Bukarešta 3.08.

Pariz. Ob 11.45. Newyork 16.50, London 78.95, London (začetek). Newyork 4.775, Pariz 79.125, Zlato v Londonu 133/5½.

Vrednostni papirji

Dunaj. Donavsko-savsko-jadranske prioritete 53.10, delnice 2.56, Narodna banka 136, Länd-erbank 16.50, Alpine 9.60, Steg 15.30, Trboveljska 10.70.

Sport

Lahkoatletika - najprimernejši sport za dekleta

Lahka atletika spada med one sportne panoge, ki jih moremo in moramo priporočati zlasti ženske-mu spolu. Vsaj najde deklet v lahki atletiki prav vse: ona lahko teče, skače in meče. Pa tudi vezana ni ta sportna panoga na kak letni čas ali velik pro-stor; celo pozimi moremo gojiti lahko atletiko in tudi v zaprtih prostorih — v telovadnicah se dajo izvesti nekatere discipline. V naših krajih bi se morala ne samo ženska, ampak tudi moška mladina v veliko večjem številu oprijeti lahke atletike, ker nam vremenske prilike zelo onemogočajo udejstvo-vanje v nekaterih drugih sportih. Saj vemo, da mo-remo v zadnjih letih jedva dva meseca smučati, ko-pamo se pa tudi samo en mesec v letu. Če se ne posvetimo še kakšni drugi sportni panogi, moramo tri četrtine leta preživeti v brezdelju. To vrzel mo-ramo izpolniti in najbolje je, če jo z lahko atletiko, atletiko.

Na olimpijskih igrah tvori jedro cele prire-ditve ravno lahka atletika. Tej je namenjen tudi največ dni v programu. Ostale panoge telesnih vaj, ki jih obsega vsakokratni olimpijski program in izmed katerih so nekatere tudi zelo lepe, pripo-ročljive in našem zdravlju zelo koristne, so več ali manj priveseke te svetovne prireditve. Ne glede na to je pa lahka atletika tako lepa in tako primerna telesna vaja za vsakogar, zlasti za naš nežni spol, kakor noben drug sport. Seveda je treba izbrati za dekleta primernih panog in jih gojiti pametno. Ni vseeno, če pustiš mlado deklet teč par rund, da se na cilju onemogoči zgrudi, ali če teče 50, 80 in 100 metrov — četudi je dalo v teh par sekundah vse iz sebe. Hvala Bogu, da že tozadevni predpisi omejujejo, odnosno zabranjujejo dekletom udejstvo-vanje v gotovih panogah lahke atletike: za svojo osebo bi pa še pri tehkih izvedel neke korekture. Upati je, da se bo to sčasoma le izvedlo, saj so dvignili po amsterdamski olimpijadi precej prahu baš radi 800 meterske proga. Dekletu ne moreš predpisati, v katerem času sme preteči daljšo pro-go, ker po tem ni več tekma; če pa naj da na taki progi vse iz sebe, se tako izrpa, da običajno par dni ni za nobeno rabo. Kakšne posledice se bodo pokazale pri takih tekmovalkah, ki morda še pogosto tekmujejo v poznejših letih, bomo šele vi-deli. To le mimogrede, akoravno je potrebno že takoj v začetku opozoriti na slabe strani, od kate-

rih seveda tudi lahka atletika ni izvzeta.

Kako je z lahko atletiko pri naših dekletih? Bila je nekod — v prvih povojnih letih okoli leta 1925 — na mednarodni višini, potem pa je šla na-zaj in zadnja leta smo bili sploh brez vsake de-kliske lahke atletike. Vzroke iskati in jih navajati bi bilo preveč, ker s tem na stvari nič ne spre-me-nimo, pač pa je treba poživiti in dvigniti lahko atletiko pri naših dekletih, potem jo pa ne samo držati, temveč razširjati povsod, kjerkoli so dani pogoji in se količjak pokaže potreba za ta sport. To zlasti sedaj, ko se je ženski sport ločil od skupnega vodstva in se osamosvojil, kar je vse hvalje vredno. Kajti vsled raznih sporov in sportne politike, ki se vodi po raznih vrhovnih sportnih in-stancah, se ni nihče brigal za dekliski sport. De-kliski lahko atletiko, v kateri smo imeli največ izgledov za dober plasma na mednarodnih in olim-pijskih igrah, smo zanemarjali in smo raje uganjali visoko in zakulisno sportno politiko, v kateri smo taki mojstri, da bi dobili — če bi bila vpeljana v program olimpijskih iger — skoraj toliko prvih mest, oziroma zlatih medalj, kolikor imamo sport-nih zvez. Pa tudi to samo mimogrede.

Glede na to, da se je ženska lahka atletika ločila od skupnega vodstva, je prešla ta sportna panoga na hazensko zvezo in njene podzveze, ka-terih članice bodo mogle gojiti odsej poleg ha-zene tudi lahko atletiko ter se udeleževati raznih tekem v tu- in inozemstvu. Ljubljanska hazenska podzveza je takoj podzvela potrebne korake za po-živitev teh lepih in kot nalašč za ženski spol pri-mernih telesnih vaj. Za 8. septembra je razpisala po vsej dravski banovini lahko-atletiske mitinge ter pozvala članice hazenskih družin, da začno z in-tenzivnim lahkoatletskim treningom. Uspeh ni iz-ostal. Zanimanje za lahko atletiko se med žensko mladino vedno bolj širi in krog pristašic te sportne panoge se vidno veča. Ljubljanska hazenska pod-zveza bo ravno na tem polju dobila največje za-dosčenje za svoje idealno delovanje. Če bo stvar dohro zagrabila in jo pravilno vodila, sem prepri-čan, da bomo čez dve leti v dekliski lahki atletiki na svoji najboljši nekdanji višini in da prihodnja olimpijada, ki se vrši l. 1936 v Berlinu, ne bo mi-nula brez slovenskih lahkoatletskih reprezentan-tinj.

I. K-er.

Službene obave LHP

(iz seje u. o. dne 20. IX.)

Navzoči: dr. Bradac, prof. Jelenčeva, Svetli-čeva, Kušar, Karba, Junčeva, Jurman, Baltasar. Odsotni: dr. Adlešičeva, Dekleva, Jenko, Bergant, Sturz vsi opravičeno.

Na znanje se vzamejo prijave prv. tekem Go-renje: Ilirija 24. IX. po SK Iliriji in Gorenje: Ilirija ter Gorenje: Atena 1. X. po ASK. Go-renje.

Citajo se s pravico nastopa 28. IX. za SK Ilir-ijo: Pribošek Anđel, Vidle Angelica in Hudales Matič. Iz seznama verificiranih igralcev se črta Kav-čič Boža (TKD Atena). Verificira se prv. tekma Atena: Korotan, odigrana 17. IX. z rezultatom 16 : 2 (8 : 1) za Ateno.

ČSK Čakovec se poziva, da brez odloga od-govori na zadnje podsavneze dopise. Ako ne pri-javi tekme ČSK: Ptuj do sobote opoldne, se mu tekma zabrani ter jo dobí Ptuj par for-fait.

SSK Maraton se ponovno naproša, da nemu-doma pošlje zapisnik zadnjega lahko-atletskega tekmovalja za klubsko prvenstvo LHP.

Dopis podp. odbornika g. Berganta o tekmo-vanju v Mariboru, se vzame na znanje.

Za nedeljo 24. IX. so določene sledeče prven-te: Gorenje: Ilirija na Jesenicah in ČSK: Ptuj v Čakovcu.

Za prven. tekme 24. IX. se delegirajo sledeči sodniki: ČSK: Ptuj Baltasar (rez. Versel), za tekmo Gorenje: Ilirija se delegira sodnik film prejne podsavze Ilirije za katerega sodnika sta se kluba sporazumela. Ako ne pride do toza-devnega sporazuma, se delegira za to tekmo s. s. Jurman.

Za 1. X. bo razpisala podzveza lahkoatletsko prvenstvo Ljubljane za poedinke. V načelu je u. o. odobril medmestno lahkoatletsko tekmovalje

Ljubljana: Zagreb, katero naj bi se vršilo 15. X. v Ljubljani.

Klubi se opozarjajo, da se vrši po vsej pri-likli 8. X. v Zagrebu lahkoatletsko tekmovalje za drž. prvenstvo. Prihodnje seje u. o. se vršijo zo-pet v Emoni.

*

SK Korotan — nogometna sekcija. Danes ob pol 17 (5) trening tekma Korotan: Mars ob ugod-nem vremenu. — Lahkoatletska sekcija: Jutri ob 20 načelstvena odborova seja. — Ta teden bo redni trening v torek in četrtek od pol 19 (7) da-lje v dvorani.

Rekordi padajo. Anglež Harper je zboljšal sve-tovni rekord v teku dveh ur. V dveh urah je nam-reč pretekel 33.640 m, dotim je pretekel von Green, ki je imel ta rekord od leta 1913. le 33.056 m.

Japonci v Buenos Airesu. Japonski lahkoatleti so startali v Buenos Airesu, kjer so dosegli prav lepe uspehe. Tujeda je zmagal na 800 m v času 1:58.8, Tukui je bil prvi na 400 m čez zapreke v času 0:57, Ohe v skoku s palico s skokom 3.97 m. Sumishoni pa v metanju kopja, ki ga je zalučal 62.77 m daleč.

Izborna poljska atletinja gđč. Walasiewicz je preteklo nedeljo postavila v Warsavi dva nova svetovna rekorda in sicer v teku na 60 m s časom 7.4 (prejšnji rekord 7.6) in v teku na 100 m s časom 11.8 (prejšnji rekord 11.9). Pri istem mitingu je postavila nov poljski rekord v teku na 800 m s časom 2:18.8, v daljavo pa je skočila 5.46 m. Se-daš pojde v Pariz, kjer bo tudi startala.

Svetovni prvaki v boksu. National Boxing Association je objavila listo svetovnih prvakov v boksu, ki tako-le izgleda: Mušja teža: Jackie Brown; bantam: Al Brown; peresna teža: Freddie Miller; lahka: Barney Ross; srednja: Jimmy Mc Larnin; welter: Lou Brouillard; polteška: Maxie Rosenbloom; teška: Carnera.

PIONIRJI

ki so odkrili poti napredka.

Pred 67 leti je pričel Robert Koeh borbo zoper smrtonosne bacile v človeškem telesu. Istočasno so za-beležili inženjerji Vacuum organi-zacije prve osnovne uspehe v borbi zoper drugega neizprosnega so-vražnika: izrabo v strojih.

Brez prenehanja vrši trenje svoje razorno delo. Edino, kar varje stroj pred uničenjem, je ... kot dih tanka plast olja med površi-nama, ki se teta.

V neumorni težnji za spolnit-vijo je nastalo avto-olje, ki vzdrži vsak napor ... ki nudi zaščito proti izrabi in zmanjšanju vred-nosti; a to je ... Gargoyle Mo-biloil ...

Mislite tudi Vi na to ... da odloča olje, ki ga uporab-ljate, o trpežnosti Vašega voza.

Ne eno, ne drugo, samo

GARGOYLE MOBILOIL

je ono, ki ohrani Vaš voz kot nov.

Pazite na to da ni olja poškodovano!

Carnera in Paolino se bosta borila 29. oktobra v Rimu; tako namreč pravijo italijanska poročila, ker so odstranjene vse težkoče, ki so doslej ovi-rale to prireditve. To je prvi nastop svetovnega prvaka v boksu Carnera po zmagi nad Sharkey-jem. Borba se sicer ne bo vršila za naslov svetov-nega prvaka — ker je v tem pogledu Carnera v Ameriki s pogodbo vezan — vendar vlada kljub temu veliko zanimanje za to srečanje, posebno v Italiji. Oba nasprotnika pričneta že te dni z inten-zivnim treninikom.

Sonja Henie bo začela zopet trenirati. Celo poletje nismo nič slišali o njej, sedaj pa poročajo, da pojde v Anglijo in se bo tam pripravljala za prihodnjo sezono.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 5 mm visoka petlinjska vrstica po Din 2-50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Pletilja
Dobro izučena pletilja išče delo na dom, prevzame vsake vrste pletenje po zmerni ceni. Naslov pove upr. »Slov.« pod št. 11272. (a)

Gospodična
z višjo izobrazbo, zmožna poučevati srbohrvaščino, nemščino, italijanščino in francoščino, išče mesto vzgojiteljice v boljši družini. Ponudbe na upravo »Slov.« pod št. 11251. (a)

Cerkovnik
išče službo. Anton Šuštar, Vel. Vas, p. Moravče. (a)

Prodajalka
mlada, zdrava, išče službo v trgovini z meš. blagom, delikateso, slaščičarno, pekarijo, trafikoj itd. Pomagala bi tudi pri gospodinjstvu. Ceni. ponudbe na upr. »Slov.« pod »Poštenost« št. 11265. (a)

Šivilja
sprejme kakoršnokoli šivanje ali pride tudi na dom. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 11264. (a)

Natakarica
pridna in poštena — išče službo. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Vestna« št. 11292. (a)

Kmečki fant
priden in pošten, išče službo h konjem ali kaj sličenega. Naslov v upr. »Slovenca« št. 11302. (a)

Maserka
dobro izveščana — se priporoča. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 11301. (a)

Službodobe
Sofer - mehanik
samski, z meščanskošolsko izobrazbo, se sprejme. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »S.« št. 11162. (b)

Strokovnjaka
za prevzemanje spodnjega in zgornjega usnja, z večletno prakso, po možnosti v čevljarstvu, izobrazbo — išče za takojšen nastop velika čevljarstva tovarna. Ponudbe z navedbo prakse, referenc in zahtevkov na upravo »Slovenca« pod »Čevljarstva tovarna« št. 11129. (b)

Čevljarški pomočnik
izurjen za teksano delo, se takoj sprejme. Naslov v upr. »Slov.« pod. 11216. (b)

Služkinja
pridna, poštena, zdrava in močna, vajena vseh hišnih del in kuhe — se sprejme. Starost od 24 do 28 let. Ponudbe na upr. »Slov.« pod značko »Priprosta« št. 11252. (b)

Prodajalka
zmožna samostojno voditi podružnico na deželi se sprejme. Kavcija Din 5000 potrebna. Ponudbe poslati na upravo »Slov.« podružnica Celje pod zn. »Zmožna« št. 11149. (b)

Izurjeno pletiljo
in šiviljo sprejme »Lana« Rimska cesta 2. (b)

Regentin Delo
v teh težkih časih se more se najbolje dobiti z ustanovitvijo domače pletarne. Mi damo vsakomur tekoče delo, ker smo odjemalci za pletenine, dobavimo prejo in izplačamo zaslužek za pletenje, kar dokazuje mnogo zahvalnic. V slučaju, da hočete delati in zaslužiti, se obrnite po gratis-prospekte na trgovko Domata Pietarska Industrija Josip Tomažič, Maribor, Kerkova ul. 16/II.

Starejša kuharica
dobra se išče v lovsko vilo. Služba nenaporna in stalna. Naslov za informacije v upravi »Slov.« pod št. 11188. (b)

Šivilje
ki so večje izdelovanja rokavic in so že bile zaposlene v tovarni, sprejme »Osma«, industrija rokavic, Zagreb, Jukičeva ul. šte. 14. (b)

Siroto sprejemem
poleg kuharice in sobarice, za lažja gospodinjstva dela. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Vsa oskrba« št. 11243. (b)

Kdor zna kravate
poceni izdelovati, dobi takoj delo in najavi svoj naslov s pogoji ter opisom dosedanjega službovanja upravi »Slov.« pod »Kravate« št. 11315. (b)

Iščemo
poštenih in zanesljivih zastopnikov iz vseh krajev Slovenije; lep zaslužek poleg rednega dela. Ponudbe na upravo »Sl.« pod značko »Poverjenik« št. 11316. (b)

Vajenci
Učenca
z dobro vzgojo in primerno šolsko izobrazbo, sprejemem v večjo trgovino z mešanim blagom. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Dober računar« št. 11242. (v)

Učenko
sprejemem takoj v trgovino z mešanim blagom. — Ponudbe na upravo »Sl.« pod »Učenka« št. 11299. v

Krojaškega vajenca
sprejemem. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 11295. (v)

Zasluzek
Nogavice
ponudite razposiljalnici, ki potrebuje letno 8000 parov. Ponudbe pošljite v upravo »Slovenca« pod »Nogavice« št. 11314. (z)

Pouk
R. Gallatja
Poljanska c. 18-I, prične s klavirskim poukom dne 1. oktobra. Prijave dnevno od 2—5. (u)

Christoforov zavod
znana najstarejša privatna trgovska šola. Ljubljana, vpisuje dnevno le še tekoči mesec na Domobranski cesti 15. — Vpisnina 30 Din, mesečna šolnina 120 Din, revni popust. — Šolsko leto se prične 2. oktobra. (u)

Šoferska šola E. Čeh
(bivša Camernikova šoferska šola) Ljubljana, Dunajska c. 26 Šola za poklene šoferje in amaterje. Prospekti in polnilna zastoj in franko.

Klavirski pouk
daje gospa po zmerni ceni. Ljubljana VII, Podjunska 23. (u)

Nemščino
in francoščino poučuje učiteljica, tudi v večernih urah. Novi trg 6, I. nadstropje, stopnišče z dvoriščem. (u)

Nemščina za otroke!
Nemško konverzациjo za 5—8 letne otroke, po preizkušeni metodi, nudi s 1. oktobrom Elfrida Segula, Ljubljana, Gledališka ulica 7-I, bivša pomočnica ge. Orthaberjeve. Vprašati dnevno od 11 do 15. (u)

DAMSKI JESENSKI IN ZIMSKI

PLAŠČ,

ki vam ga dobavi firma

Drago Gorup & Co.
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 16/I.

je zadnje mode, najboljše kvalitete, prvotno delo.

Nizka cena

V krojaški tečaj
sprejema privatnice Učiteljice »Atelje Sarc«, Gajeva III. (u)

Šoferska šola
L. Gaberščik, bivši komisar za šoferske izpite, Slomškova ulica, Garaža Stupica

Prikrevalni tečaj za damsko oblačila
se vrši

od 2. do 14. okt. 1933 v priznani strokovni šoli. Tečaj: toplo pripravljamo tudi za privatno uporabo, ker se vrši točno po novo izdani knjigi

„TOALETA“
katera je v vseh knjižarnah in tudi v šoli sami na razpolago.

Prijave sprejema in vsa tozadevna pojasnila daje lastnik šole

T. KUNC, Ljubljana
Sv. Petra c. 4/II.

Nemščina
za otroke do šolske dobe. Informacije dnevno ob 16 v Delavski zbornici nasproti knjižnice. u

Krojaške pomočnice
prijavite se praktičnemu večernemu tečaju. Atelje Sarc, Gajeva III. (u)

Denar
30—50.000 Din
posojila iščem. Vknjižba na prvo mesto. Ponudbe na upr. »Slov.« pod zn. »Sigurnost« 11271. (d)

Ženitbe
Simpatičen gospod srednjih let, želi v svrhu ženitave spoznati družico z nekaj premoženja, dobro gospodinjstvo in skrbno mater, zmožno nemščine. Ponudbe na upr. »Slov.« v Mariboru pod značko »Družinska sreča« 11233. (d)

Dvojno stanovanje
lepo, solčno, s kabineto, predsoho, kuhinjo z balkonom, kopalnico in vsemi pritliklinami se odda mirni stranki z novembrom. Naslov pove upr. »Sl.« pod št. 11221. (c)

Dvojno stanovanje
oddam za 280 Din mesečno. Stožice št. 126. c

Stanovanje
2 sob, kuhinje in pritliklin se odda 1. oktobra, mesečno za 300 Din. — Ciglarjeva 39, Moste. (c)

Stanovanje
soba in kuhinja, potprtil. se odda s 15. oktobrom ali pozneje. Podmilsčakovc 27. (c)

Trisobno stanovanje
blizu trnovske cerkve — oddam z oktobrom. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 11230. (c)

Stanovanje
soba in kuhinja, potprtil. se odda s 15. oktobrom ali pozneje. Podmilsčakovc 27. (c)

Stanovanje
se odda. Zg. Šiška, Celovška cesta. pred remizo št. 151. (c)

Stanovanje
soba in kuhinja, v mestu, snažno, oddam eni osebi srednjega stanu. Naslov v upr. »Slovenca« št. 11165. (c)

Sobo in kuhinjo
novi, oddam takoj poleg šole. Planinšek, St. Vid nad Ljubljano. (c)

Stanovanje
enosobno, s pritliklinami, visokopritliklino, suho — takoj oddam. Kodeljevo, nasproti Karmeličank. št. 119. (c)

Dijaka ali dijakinja
sprejemem na vso oskrbo. Naslov v upr. »Slov.« Maribor. (D)

Stanovanje
eno- ali dvosobno se odda. — Poizve se: Sitar Franc, Stožice 136. (c)

Novo stanovanje
takoj oddam. Stožice 141, tri sobe in kopalnica: 600 Din; podstrešno stanovanje: soba, kuhinja in predsoba 250 Din. (c)

Stanovanje
2 sobi, kuhinja in pritlikline, se za november odda. Cankarjevo nabrežje št. 7-II. (c)

Sobo
z 2 posteljama oddam gospodom ali gospodičnam. Jernejeva 24, Mlakar. (s)

Sobico
čedno opremljeno, oddam eni osebi. Sušteršičeva ul. 7/I. (s)

Separirano sobo
solčno, čisto, mirno, če mogoče z vso skrbno — iščem. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Udobna soba« št. 11222. (s)

Sobico
čisto in prazno, pri mirni krščanski družini, išče soliden gospod. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »mirno«. (s)

Dve gospodični
sprejemem v lepo sobo terfino, prvotno hrano. Kopalnica. Nizka cena. Naslov v upr. »Slov.« št. 11180. (s)

Na stanovanje
sprejemem dva solidna gospoda. Bagari, Loška 5, Maribor. (s)

Vnajem
ISČEJO:
Manjšo gostilno
na prometni točki, vzajem v najem. Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju. (m)

ODDAJO:
Hotel
na gornjem Jadranu oddam v najem z odkupom vsega inventarja. Ima 12 novo opremljenih sob s tekočo vodo. Napredaj pod zelo ugodnim pogojem. Pojasnila daje lastnica hotela »Zagreb« — Senj. (n)

Lep trgovski lokal
s postranskimi prostori — se odda. Poizve se v pisarni dr. F. Luckmanna. Gradišče 4. (n)

Lokal
Specerijarski in delikatesna trgovina, sredi mesta, se odda z 21. novembrom. Naslov v upr. »Slovenca« št. 11093. (n)

Dva lokala
s pritliklinami, se takoj odda v sredi mesta. Primerna sta za trgovino, pisarno ali delavnico. — Naslov v upr. »Slov.« pod št. 11225. (n)

Restavracijo in sobe
oddam takoj. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 11229. (c)

Gostilna
v Zg. Šiški se odda v najem. Podrobno se poizve v ponedeljek 25. t. m. med 15. in 16. uro. Celovška cesta št. 231, Zg. Šiška.

Lokal
pripraven za vsako obrt oddam. Električna, vodovod. Ulica na Grad 5. (n)

Pripraven lokal
svetel — ugodno oddam. Gosposka ulica št. 5. Pojasnila istotam v trgovini glasbil. (n)

Svetel lokal
s postranskim prostorom oddam na Starem trgu št. 21. Vprašati II. nadstr. levo. (n)

Pekarna
zelo prometna, se odda v najem. event. tudi prodaja. Bokal, Medvode. n

Specerijarsko trgovino
dobro znano, na najidealnejši točki ljubljanske okolice, takoj oddam. — Naslov v upr. »Slov.« pod št. 11298. (n)

Njivo
blizu Sv. Križa, oddam v najem. Naslov v upr. »Slovenca« št. 11296. (n)

Trgovski lokal
z inventarjem takoj oddam. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Koncesija na razpolago« 11291. (n)

Poslovni prostor
se odda na Tyrševi cesti št. 29, v I. nadstropju. Vprašati pri Gospodarski zvezi. n

Lepa vila
z velikim vrtom, se odda v najem v bližini Ljubljane. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 11215. (n)

Posestvo
Doben oglas v »Slovenca«: *posestvo ti hitro prodaj, če že ne z gotovim denarjem na kupca ti s knjižico da.*

Majhno posestvo
oddam takoj v najem. — Ponudbe na upravo »Sl.« pod »Dolenjsko« št. 11177. (p)

Parcele
poleg kolodvora Dev. M. v Polju, razne velikosti — prodam. Naslov v upr. »Slovenca« št. 11208. (p)

Enonadstropna hiša
s parno pekarno, se prodaja na Bregu pri Celju. — Kupnina do polovice lahko v hranilnih knjižicah, ostalo v gotovini, po želji hipoteka. Naslov pove uprava »Slov.« v Ljubljani pod »Parna pekarna« št. 11199. (p)

Hišo
z vrtom prodam v Ptuj. Plauc, Maribor. (p)

Ugodna prilika
kdor rabi gotovino. Kupim srednje veliko kmečko posestvo v lepem kraju Gorenjske. Ponudbe na upravo »Slov.« pod zn. »Ravnina«, št. 11176. (p)

Lepo posestvo
85 oralov, srez Maribor, se prodaja; 2 hiši, marof, vinčarija, njive, travnik, vinograd, gozd, velik sadonosnik, vsa premočnina in 12 glav živine, z vsemi letošnjimi pridelki. Ponudbe pod »Ugodnost« na upr. »Slovenca« št. 11160. (p)

Majhno posestvo
5¼ oralov, se prodaja, tik glavne ceste, 5 min. od postaje Cerknica. Vprašati: Kaniža št. 22. Pecnica. (p)

Posestvo
v najlepši legi prodam v Trnovljah številka 5 pri Celju. (p)

Travnik
in več stavbnih parcel prodam. Poizve se v gostilni Očko, Tezno pri Mariboru. (p)

Hišo
pri Stadionu za večjo družino, 6 sob, 900 m² zasajenega vrta, prodam za 235.000 Din, na željo tudi sosedno parcelo. — Naslov v upr. »Sl.« pod št. 11279. (p)

Stavbišče
pod Rožnikom, vogalno, 946 m², pri Kollmanovem gradu, prodam po 80 Din. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 11278. p

Vinograd
dobro rondiran, z zidnico in posodo — kupim v bližini Krškega. Ponudbe z navedbo cene na: Joško Kramar, Vodic nad Ljubljano. (p)

Trgovsko hišo
lepo, poceni prodam. — Ponudbe na upravo »Sl.« pod »Radi družinskih razmer« št. 11280. (p)

Hišo
za trgovino, na prometnem kraju okolice Ljubljane, Rožna dolina V-33, prodam. Polovico v gotovini. (p)

Novozidano hišo
v Ljubljani ali bližnji okolici — kupim. Ponudbe z navedbo cene in event. hipoteke na upravo »Slovenca« pod »Plačam takoj« št. 11304. (p)

Hišo z njivo
solčna lega, prodam. — Izve se: Rudnik št. 84, pri Ljubljani. (p)

Zamenjam hišo
za hišo v mestu ali Šiški. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Glince« št. 11306. p

Kupimo
Orehe
letošnje, vsako množino, kupim po dnevni ceni. Ponudbe z navedbo količine na: Kveder, Celje št. 53. (k)

Zlato, srebro, platin
kupi po najvišjih dnevnih cenah
Mariborska Afinerija zlata, Orožnova ul. 8.

Srebrne krone
staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Majhne gobe
za vlaganje v kozarce, sveže, plačujem 6 Din kg. Ponudite trdki P. Setina, Radeče pri Zidanem mostu.

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3

OREHE. FIŽOL. KROMPIR kupuje
Gospodarska zveza

Deske in trame
za novo stavbo kupimo. Vidic Josip, Kralja Petra trg 8. k

Šivalni stroj
ženski, dobro ohranjen, kupim. — Zabukovec, Sp. Hrušica. (k)

Smrekove storže
kupim, ki naj se nudijo franco nakladalna postaja. Potrebna navedba nabiralnega kraja. — Sasa Stare, Mengeš. (k)

Staro zlato in srebro kupujem.

Ure, zlatino popravljam.

JAN

urar, Maribor, Glavni trg

Sobno peč
dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe poslati na trgovino Tercelj, Savlje p. Jezica. k

Suhe gobe

divji kostanj in želod, smrekove storže

kupuje po najvišjih cenah

V. H. Rohrmann

LJUBLJANA

Sv. Petra nasip št. 27.

Razno

Oddamo vožnjo

peska in gramoza. Poizve se: Kodeljevo, Slomškova 9. (r)

Pozor šoferji!

V velikem industrijskem mestu Slovenije oddam v zakup ali prodam v polnoma dobrem stanju »Avtotaksi« s koncesijo vred. Pismene ponudbe je poslati na oglasni oddetek »Slov.« pod »Avtotaksi« 11201. (r)

Volčjaka

5 let starega, dresiranega, čuvaja, prodam ali zamenjam za mladiča druge pasme. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod zn. »Izboren čuvaj«, številka 11142. (r)

Pohištvo

Spalnica

čisto nova, radi selitve naprodaj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 11253. (š)

Spalnice

moderne, orehove korenine, mehke, pleskane, in kuhinjske opreme dobite najceneje pri

Andlovic Matija

Komenskega ulica št. 34.

Radi selitve

prodam nekaj pohištva. Vprašati popoldan od 2. do 4. ure. Dalmatinova ul. 11-II. (š)

Auto-motor

Globoko pod ceno
prodam novo, masivno, politirano črnošpino spalnico, 14 komadov. Vižin, mizarstvo, Skofja Loka, kolodvor. (š)

»Ford«

limuzina (2 vrata), Typa 929-Tudor, 4 sedežna, 40 KS, 4 cilindri — ter »Chevrolet«

odprt — Typa 929 — 4 sedežni, 46 KS, 6 cilindrov, oba v popolnoma dobrem stanju, prodamo samo za gotovino. Kolinska tovarna d. d. v Ljubljani. (f)

Poltovorni avto

znani. Ford, dobro ohranjen je izvanredno po ceni na prodaj. — Zupan, Kerkova ul. 4, Moste. (f)

Avto

od

"Riviera"
odlikovano terpentinsko milo
izdelano na bazi čistega
olivnega olja
hrani Vaše perilo!
Poskusite! Prepričajte se!

Radio

Radio
novejšega tipa, do 4
elektr. kupim. Seljak, Pla-
nina-Rakek. (1)
Kupim radio aparat
s priključkom na tok in
zvočnikom. Plačam do
2000 Din. Ponudbe z opi-
som in ceno na upravo
"Slov." pod "Selektivno"
št. 11262. (1)

Glasba

Naprodaj
nov koncertni pianino,
dobro ohranjen klavir in
mali pravi ameriški
harmonij — za nizko ce-
no. — Naslov v upravi
"Slovenca" št. 10879. (1)

Klaviroje,
pianine prvovrstnih ino-
zemskih znamk nudi na-
ceneje tudi na obroke.
V plačilo sprejemam tudi
hran. knjižice. Uglasi je
in popravlja Muzika, Ljub-
ljana, Sv. Petra cesta 40.

Prodamo

Otroški vozički
tricički, igralni vozički,
lepi modeli, nizke cene.
M. Tomšič, Sv. Petra ce-
sta 52. (1)

Vrtne stole
zložljive, proda: Tribuč,
Glince, Tržaska 6, tele-
fon št. 2605. (1)

Elektro-motorji
novi in rabljeni, za vse
napetosti vedno napro-
daj. Specijalna delavnica
za previjanje in poprav-
ljanje dynam, autodynam,
elektromotorjev ter vseh
elektroaparatur. Franjo
Perčinčič, elektro-podjet-
je, Ljubljana, Gosposvet-
ska 16. (1)

Premog, drva, koks
prodaja Vinko Podobnik,
Tržaska cesta št. 16.
Telefon 33-13.

OTROŠKE VOZIČKE
najmoderneje in najceneje
izdeluje tovarna otroških
vozičkov Stanke Kuefer,
Ljubljana, Celovška c. 42

Hlevskega gnoja
več voz poceni napro-
daj. Naslov pove uprava
"Slov." pod št. 11282. (1)

Bukova drva
v kolobarjih po 6 Din,
mekha po 5 Din — nudi
St. Krže-Siardi, Trnovski
pristan 12. (1)

Perje

8 Din kg, gosje, puh ter
volno in žimo
za modroce, prodaja naj-
ceneje SEGA, Ljubljana
Wolfova ul. 12, (dvorišče)

Nogavice, rokavice
in pletenine Vam nudi v
veliki izbiri najugodnejše
in naiceneje trdka Karl
Prelog, Ljubljana, Židov-
ska ulica in Stari trg (1)

VATO

v tablah in za odeje —
preden naročite za Vašo
potrebo — zahtevajte moje
vzorce in cenik.

Arbeiter-Maribor

Proda se:
dobro ohranjena izložbe-
na okna z roletmi, stara
okna, velika večna vrata,
stopniščna ograja. Poizve
se v pisarni dr. F. Luck-
manna, Gradišče 4-L. (1)

VINA

vseh vrst kupite najugod-
nejše pri
Centralni vinarni
v Ljubljani.

Nogavice, rokavice
robce, perilo, torbice,
kravate
nizke cene, samo pri
PETELINC-u
Ljubljana, ob vodi blizu
Prešernovega spomenika.

Mizarji

Najcenejše
najmoderneje plo-
šče jelševce,
bukove,
Okoume, Panel v velikosti
220/122 in 290/122 dobite po
najnižjih cenah v tiskarski
skladnici
LJUBLJANA, Dunajska 31

Šola se prične

Prodajamo otroške noga-
vice od 3.50 Din dalje,
damske nogavice po 12
Din. Nogavice "Bemberg"
družba z o. z., Ljubljana,
Miklošičeva 14. (1)

Stenski leseni opaž
(lamberija), 19 x 2 m, v
dobrem stanju, pripraven
za gostilno ali javni lo-
kal, eventualno stanova-
nje, se prodaja v Ljubljani,
Puharjeva ulica 14 — za
Narodnim domom. (1)

Koroške brusnice
(Preiselbeeren) prvovrst-
ne, dnevno sveže, dobro
pakovane, razpošilja od
5 kg naprej po pošti ali
brzovozno Zechner Hen-
rik, trgovec, Libelče,
Koroško. (1)

Specialno izbrano
modnih hlač in pumparc
dobite najceneje pri
Preskerju, Sv. Petra c.

Vrtna zemlja
humus — naprodaj. A.
Trškan, Streliška ul. 33.

Pozor!
Več vinskih sodov, malih
in velikih, se prodaja —
Anton Stirn, Ježica pri
Ljubljani. (1)

Pravkar so nam dospeli
gomolji

hijacint,
tulipanov,
narcis,
krokusov,
anemon ter
irisov
ter jih nudimo najceneje.
SEVER & KOMP.
Ljubljana

Prima kisel zelje

Imam v zalogi prima
kisel zelje v sodih od
25, 50, 100 kg — po naj-
nižjih cenah. I. Oražem,
Moste. (1)

Sube hruške

10 kg 55 Din, 50 kg 150
Din, franko kupčeva po-
staja. — Razpošilja G.
Drechsler, Tuzla. (1)

Jesen in zima se bliža!

**Odeje in manu-
fakturo dobite
naiceneje pri**

M. Gajšek

MARIBOR

Glavni trg - ogel monta

Se priporoča!

Lipovega lesa

20 kub. m, zdravega, raz-
nih dimenzij, proda Križ-
niška uprava Velika Ne-
delja. (1)

Klobuke
damske in moške, naj-
novejših oblik, barv in
kakovosti, po konkuren-
čnih cenah — Vam nudi
trdka Franc Bernik,
Ljubljana, Dunajska c. 12
in Šiška, bivši perutni-
narski zavod. Sprejemajo
se vsakovrstna popravila.

Perje kemično čiščeno

dobite pri Eksportni hiši

"LUNA"

Maribor, Aleksandrova 19

Otroška posteljica

Železna, belo emailirana,
je naprodaj. Naslov pove
upr. "Slov." št. 11223. (1)

Sadno drevje

prilčno, veliko, listni
topol in drugo lepotočno
drevje nudi grevesnica:
Omersa, Kranj.

Prodaj

avtomatski koncesijo za
Ljubljano. Naslov v upr.
"Slov." pod št. 11260. (1)

Dobrega vina

večjo množino, pri Vi-
dem-Krško, prodam. —
Lastni pridelek, kot: riz-
ling, renski rizling, na-
vadno belo in črna. Na-
slov v upravi "Slovenca"
pod št. 11160. (1)

Valvasor

in opalograph naprodaj.
Naslov v upravi "Slov."
pod št. 11143. (1)

**SADNO
DREVJE**

za jesensko saditev! Last-
niki vrtov in sadonosi-
kov se opozarjajo, da si
čimprej rezervirajo po-
trebno število dreves pri
Kmetijski družbi iz nove
drevnice na Bokalcih.
Po sadnem izboru zajam-
čene vrste od visokode-
belnih in prillitnih jablan
in hrušk, češpelj, češenj,
višenj, breskev, marelic,
agrasa in ribeza po naj-
nižjih cenah. Zahtevajte
cenik pri Kmetijski druž-
bi v Ljubljani, Novi trg
št. 3. (1)

Poceni prodaj:

mehko spalnico, fotoapa-
rat 9x12, Mayer leks. 6
zv., Lj. Zvon 1917-20,
Plan. Vestnik 1921-30 in
klavirske note. Kolodvor-
ska št. 5. (1)

Lepa eksistenca

za vsak večji kraj je do-
bro urejena predtiskarija.
Obrnite se takoj na trd-
ko T. Rabič, Ljubljana,
Miklošičeva cesta 15, kjer
dobite za mal denar kom-
pletno predtiskarijo z naj-
modernejšimi vzorci. (1)

Kislo zelje
repo, sarmo, v sodih —
netto po 25, 50, 100 kg,
prvovrstno, po najnižjih
cenah dobavlja Homan,
Sv. Petra 83, Ljubljana. (1)

Srnjakovi rogov

krasni, lepo opremljeni,
naprodaj. — Ponudbe na
upravo "Slovenca" pod
"Prilika" št. 11308. (1)

Pisarniško opremo

črno, dobro ohranjeno —
poceni prodaj. — Stari
trg 11a, II. nadstropje. (1)

Buhačev prašek

zoper mrčes, razprodajam
s 50% popustom. Za pre-
prodajalce, sejarje in
trgovce ni boljšega pre-
dmeta! Pošljite svoj naslov
s frankirano kuverto za
odgovor najkasneje do
27. t. m. na upravo "SL."
pod značko "Razprodaja
buhača" št. 11313. (1)

Na javni dražbi

ugodno naprodaj:
5 tehnič, 5 novih ste-
dičnikov, 2 rpalčki za vi-
no, kolo, 1 radio aparat
in ključavničarski stru-
žnik, dne 30. 9. 1933 ob
8. uri. Ptuj, Kremljeva
št. 6.

Elektro-varilni stroj,
škarje za pločevino in
drugo, dne 28. 9. 1933,
ob 14. Ljubljana VII., Ce-
lovška cesta 38.

Motorno kolo, damsko
kolo, šivalni stroj, dne
27. 9. 1933, ob 16. Ljub-
ljana, Vožarski pot 1.

Šivalni stroj in drugo,
dne 26. 9. 1933, ob pol 16,
Ljubljana VII., Celovška
c. 42.

Kompletna brivska o-
prema, dne 25. 9. 1933,
ob 15. Ljubljana, Tyrše-
va 58. (1)

Obrt

Usnjene suknjiče
plašče, telovnike itd., iz-
deluje najbolje Ivan Cer-
tanc, Črnuče št. 71 pri
Ljubljani. (1)

Modroce

posteljne mreže, železne
zložljive postelje otoma-
ne, divane in tapetneške
bdeleke nudi naiceneje
RUDOLF RADOVAN
tapetnik. Mestni trg 13.
Ugodni nakup morske
trave, žime, cvilha za
modroce in blaga za
prevleke pohištva.

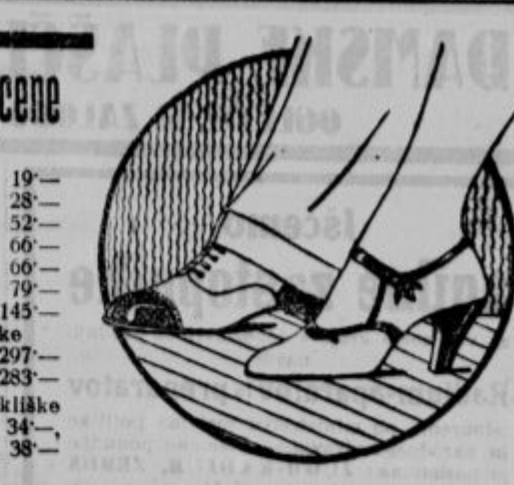
Za preobliko zot

foteljev i. t. d. nalažje
kupite blago iz krasne
zaloge po konkurenčnih
cenah pri
R. SEVER
Marijin trg št. 2.
Zaves, odeje, perie, puh.

**Zopet znižane cene
Cevlje**

otroške . . . Din 19—
dekliske . . . Din 28—
fantovske . . . Din 52—
ženske . . . Din 66—
moške . . . Din 66—
delavske . . . Din 79—
gorske . . . Din 145—
gojzere in smučarske
Din 297—
lovške . . . Din 283—
Snežne otroške in dekliske
Din 24—, 30—, 34—,
damske . . . Din 38—
prodaja

TRGOVSKI DOM
Sternceki
TOVARNA PERLA IN ORLEK
Celje št. 18

Pišite takoj po novi,
veliki ilustrirani cenik,
kateri se Vam pošlje brez-
plačno. Kar ne ugaja, se
zamenja ali vrne denar.

Nakup in prodaja vrč

Ljubljana, Dunajska 36,
Alojzij Grebenc. (1)

Gumi klinika

kupuje in prodaja vse
vrste rabljene avto-pneu-
matike. Tyrševa c. 9. (1)

Ladijska tla

lepa, suha, smrekova —
dobavi po nizki ceni trd-
ka Božnar Pavel, lesna
industrija, Polhov gradec.

Debele

lushmanste otrobe

kupite najceneje pri trdki
A. VOLK, LJUBLJANA
Resijeva cesta 24.

Za slabo vreme

so znani
cevilji (lahki gojzerci)
"KROIS-a"
Maribor, Koroška c. 18

Toalete, plašče

izvršuje in modernizira -
modni atelje M. Sarc,
Gajeva III, palača Trbov.

Srčkani damski klobučki

najceneje pri Zofi Lau-
renčič, Mestni trg 7. —
Moderniziranje zelo po-
ceni! (1)

**Inserati
v "Slovenca"**

imajo največji uspeh

FOTOAPARATE

svetloinih turdk Zeiss-Ikon, Roden-
stock, Voigtlander, Welta, Certo
i. t. d. i. t. d. ima vedno v zalogi
FOTOTRGOVINA
JUGOSLOVANSKE KNJIGARNE
v Ljubljani, Miklošičeva cesta 5

Raznovrstne knjigovoeške potrebšine platno,
usnje, marmor, papir, zlato, sukanec itd. Vam
nudim po najnižjih cenah

A. Janežič

Ljubljana, Florjanska ul. 14

TELEFON 3220 TELEFON 3220

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon)
lahko plačate naročnino za "Slovenca", "Domo-
ljuba" in "Bogoljuba", naročate inserate in dobite
razne informacije — Poslovne ure od pol 8 zju-
traj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne
Telefonska šte. 3030.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, znan-
cem in prijateljem, da je umrl v ljubljanski bolnišnici, pre-
viden s tolažili sv. vere, naš dobri oče, oz. mož, tast in ded,
gospod
Anton Logar
posestnik in mlinar na žagi v Cerknici
Pogreb dragaega rajnega bo v ponedeljek, dne 25. t. m.
ob 9 iz hiše žalosti na farno pokopališče k sv. Janezu.
Cerknica—Ljubljana, dne 23. septembra 1933.
Zalujoči rodbini: LOGAR — VODOPIVEC.

Samuel Lover:
RORY O'MORE 125
Irski ljudski roman.
V tem odgovoru je bilo toliko resnice, da je to
državnega tožilca spravilo pošteno v zadrego. Okoli sebe
je slišal pritajen smeh. Jezen je bil in sklenil, da bo
Larrija zdobil.
Drž. tožilec: Gospod, imam vprašanje, ki ga boste
pod prisego odgovorili.
Sodnik: Resnično, gospod...
Drž. tožilec: Prosim vaše lordstvo, da mi oprostite,
a to je zelo važno. — Torej odgovorite pod prisego, ali
niste vse jutro pili?
Priča: Seveda sem.
Drž. tožilec: Koliko ste pili?
Priča: Pri moji veri, da ne vem. Nikdar se nisem
brigal za to, da bi štel, koliko pijem.
Drž. tožilec: Kozarec žganja ste zvrnili pred zaj-
trkom, ali ne?
Priča: Vesel sem, da sem ga imel.
Drž. tožilec: In za njim drugega?
Priča: Seveda, če je bil pri roki.
Drž. tožilec: Ko ste prišli v mesto, ste šli še v go-
stilno, kakor sem slišal in tam ste zopet pili, preden
ste prišli na sodnijo.
Priča: O, samo nekaj kapelj s prijatelji.
Drž. tožilec: Koliko pa imenujete nekaj kapelj?
Priča: Štiri vrče porterja in en kvart (1 liter)
žganja.
Drž. tožilec: Sveti Bog! Gospodje porotniki, čujte in
strmite, en galon porterja (4 litre) in kvart (1 liter)
žganja.
Priča: O, saj nas je bilo šest!

Drž. tožilec: Potem, gospod, kakor sami pravite, ste
zdaj pijani.
Priča: Niti najmanj ne!
Drž. tožilec: Spomnite se na prisego, gospod! Ali
mislite, da morete, ko ste toliko pili, pričati?
Priča: Pri moji veri, nekaj kozarcev človeka samo
razvedri. In med nama rečeno, gospod državni tožilec,
vi sami bi se zdaj bolj počutili, da ste ga izpili kozareček.
Smeh, ki ga je sprožil ta odgovor, je končal držav-
nega tožilca. Sedel je, ne da bi, kakor po navadi, za-
rjovel na pričo »Pojdite dol, gospod. Larry pa je zmago-
slavno obsedel, dokler se niso nehali smejati. Ker ni
dobil običajnega ukaza, je s ponižnostjo gledal na pora-
ženega državnega pravdnika in vprašal: »Ali še kaj že-
lite, gospod?«
Znova je v dvorani zabučalo od smeha in Finnegan
je s svojo lovorko odšel od mize.
Še nekaj priči je državni tožilec prav dolgočasno za-
slišal, potem je končal svojo nalogo. Tedaj je pa Rabičev
zagovornik vstal in začel s svojim začetkom.
Po nekaj uvodnih opazkah, kako se je državni to-
žilec trudil, da bi izpovedal nekaterih priči, med drugimi
izpovedbo gostilničarja »Črnega bika«, krivo raztolmačil,
je opozoril porotnike, da je temu slučaju odvzel tajn-
stvenost, s katero so ga obdali, s tem, da ga je s križnim
zaslišavanjem razgalil tako, da tu stoji zdaj vse preprosto
in jasno.
»Tega je tem bolj treba, gospodje, ker je to slučaj
dokazovanja z okoliščinami in te dokaze boste tehtali kar
najvestneje, ker je od tega odvisno življenje vašega bliž-
njega. Obtožene je zamočan v mučen položaj, ker nima
nikakih živih dokazov, da bi se branil proti temu, česar
ga dolže, zakaj vse osebe, ki so bile navzoče takrat, ko
so njega in Scrubbsa s silo odvedli, so zdaj mrtve ali
pa jih ne moremo doseči. Saj veste, gospodje, koliko
življenj je bilo žrtvovanih tekom kratke, a strašne dobe.

ki smo jo pravkar prestali! Vsekakor opozarjam na pri-
čanje nekega Salomona Slevina, ki ga je tu v dvorani
navzoč sodnik zaslišal.«
»Da, gospodje,« se je oglasil državni tožilec, »mrtev
je. Ko je izpovedal, so ga obesili; potem si lahko mislite,
koliko je njegovo pričanje vredno.«
Mladi odvetnik, ki je bil tako prekinjen, je ježno in
očitajoče pogledal državnega pravdnika, ko je sedel. De-
jal je: »Poudariti moram, da tekom svoje prakse še
nisem doživel tako proste opazke.« Potem se je obrnil
k porotnikom in nadaljeval: »Slišali ste, gospodje, da so
priči, ki sem jo omenil, da so človeka, ki je izpovedal
dejstva, dejstva gospodje, ki bi morala mojega klienta
rešiti obtožbe — p. navljam, ki bi ga morala oprati v
očeh ljudi, ki so brez predsodkov, kar ste, prepričan sem,
tudi vi sami; slišali ste, da so tistega človeka obesili.
Vprašam pa tistega gospoda, ki je bil tako krut in uničil
edino upanje, ki je ostalo mojemu klientu — vprašam
ga, ker je sam izprožil vprašanje — ali je bil tisti človek
zakonito obesen? Tega ne bo odgovoril, gospodje, ker
ne more — ker si ne upa. In če je bil tisti človek pro-
ti zakonito obesen, je sramota, da se o tem govori pred
sodnijo, zato, da se podpira korak postave, ki je sam po
sebi neizmerno nasilstvo.«
»Zaslužil je, da so ga obesili,« ga je zopet prekinil
državni tožilec.
»Slišali ste, da je zaslužil, da so ga obesili, gospodje,
a preden izrečete pravorek, upam, da boste vprašali, ali
se je tista kazen izvršila po pravoreku porote in obsodbi
sodnika? Če se pa ni, sem prepričan, gospodje, da ne
boste delali sile svetosti pravice in ne boste pustili, da
bi bilo življenje človeka odvisno od osebnega naziranja
in ne boste potrdili usmrtnice človeka po roki katerega-
koli, naj si bo sodnika ali državnega tožilca.« In ko je
tako govoril, je ostro gledal na prizadetega sodnika in na
državnega tožilca.

DAMSKE PLAŠČE

OGLEJTE SI ZALOGO!

Zadnje mode, najboljše kakovost/
I. PREAC, MARIBOR
Glavni trg 13

Iščemo agilne zastopnike

za vse večje kraje v Jugoslaviji za prodajo naših

Radium-aparatov in preparatov
odobrenih po ministrstvu socialne politike
in narodnega zdravja. — Pismene ponudbe
je poslati na: **JUGO-RADIUM, ZEMUN**
poštni predal 11

Svetovna tvrdka išče
zastopnike za Slovenijo
za prodajo posnemalnikov. Prodajni
pogoji zelo ugodni. Obširne pismene
ponudbe na naslov: Zagreb, glavna
pošta, poštni predal 138.

**Ali ste že
poravnali naročnino?**

KILAVOST

pobešen želodec, oslavljeni trebušni organi i. t. d.

Specialist za apliciranje novih patentiranih pasov Pariškega Instituta za kilavost (Institut Hernaire de Paris, Professeur Dr. Vidal)

bo predvajal

v **LJUBLJANI** - v lekarni Mr. Ph. Milivoja Leusteka, Resljeva
cesta št. 1 v torek 26., v sredo 27. in v četrtek 28. septembra.

RAZSTAVA SLIK

LUIGI KASIMIR

V DRUŠTVENEM DOMU V PTUJU

dne 29, 30. septembra in 1. oktobra 1933
od 10. — 12. in od 14. — 17. ure.

Kupimo

do 2000 vagonov drva. — Natančne ponudbe naj se pošljejo na ime podpisane.

Nabavna Krščanska Drvarska Zadruga
Zagreb, Petrinjska 6.

Bolniki, berite!

Mnogo ljudi boleha vsled živčnih motenj, toži nad prerano utrujenostjo, nad trganjem in bodiljaji v glavi, rokah in nogah, na vratu ali na obrazu, dalje nad utrujenostjo srca, trzanjem in trganjem v sklepih, upehanostjo, nemirnostjo, strahovitostjo, tesnobo, težko sapo, razdražljivostjo, raztresenostjo, pomanjkanjem teka, motnjo v prebavi, omotico, pomanjkanjem spanja in brezštevilnimi drugimi pojavi nervoznosti. Najhuje pa je pomanjkanje volje za delo ter energije pri živčno bolnem človeku, ki se čuti popolno nesposobnega za delo, brez odpora se vda usodi, nerazpoložen in oznevoljen je in v življenju ne more doseči več nobenih uspehov.

Ako občutite katero izmed navedenih živčnih motenj, če hočete najti od pomoč svoji bolezn, in poslal Vam bom **brezplačno**

posušeno **o živčnih boleznih** ki Vam bo pojasnila, da je predhodni vzrok vsakega resnega obolenja oslabeitev telesne odpornosti. Prepričali se bode, da se življenje v resnici more podaljšati in se boleznim morejo preprečiti.

Treba je samo hoteti!

Vsak dan mi dohajajo priznanja, mnogo piscev zahval prilaga celo svoje slike. Nekateri teli objavljamo tu spodaj:

Gosp. Nikola S. Brem-ković, učitelj iz Tuzle v Jugoslaviji, piše:

Gospa Ana Schmid iz Omur-dena, Freggasse 5, v Gornji Avstriji, je zelo zadovoljna:

G. poštni uradnik Abraham Georg iz Timiso-are 1 v Rumuniji, piše:

Po mnogih poskusih z raznimi sredstvi, ki mi niso pomagala, sem zasledil Vaše odlično sredstvo, ki mi je izbrno koristilo. Dolgujem Vam veliko hvaležnost.

Kje bi da es že bila, ko bi se ne bila poslužila Vašega zdraviljenja. Učinek je bil tako zadovoljiv, da ne potrebujem več nobenega zdraviljenja. Na pravili ste mi veliko uslugo in zahvaljujem se Vam iz srca.

Že po kratki porabi Vaše metode sem opazil nepričakovano dober učinek. Izrekam Vam zaslužen zahvalo in porabil bom vsako priliko, da Vas priporočim.

Zadošča dopisnica! Zahtevajte še danes brezplačno poučno knjižico!

Zbiralno mesto za pošto:

Ernst Pasternack, Berlin SO
Michaelkirchplatz 13, Abt. 123

ZAHVALA

Za take izplačane celo zavarovano vsoto se posmrtninskemu oddelku Vzajemne zavarovalnice »KARITAS« naj lepše zahvaljujem.

Zg. Senarska, 22. septembra 1933

ŠUTA FRANC, l. r.

BANKA BARUCH

15. RUE LAFAYETTE
PARIS

Telef.: Trinité 81-74 — Telef.: Trinité 81-75

Naslov brzojavkam: Jugobaruch Paris 22

Banka Jugoslovanskih izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu. Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vršil vse bančne posle najkulantneje.

Poštni uradi

v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune:

BELGIJA: No. 3064-64 Bruxelles,

FRANCIJA: No. 1117-94 Paris,

HOLANDIJA: No. 1458-65 Ned. Dienst,

LUKSENBURG: No. 5967 Luxembourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Sv. zakon-vrelec življenja

Vsa sodobna vprašanja o zakonu načelno pojasnjena. — Se dobi v knjigarnah in v prodajalni Ničman. — Din 20.—

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKÉ ZVEZKE - MAPR
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE

PREJ

K. T. D.

V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Radio za vsakega

PHILIPS 2 cevni baterijski sprejemnik

»Sava«

z zvočnikom, akumulatorjem in mrežno anodo. Plačljivo v 12 mesečnih obrokih po Din 90.—

PHILIPS 2+1 cevni mrežni sprejemnik

»Jadran«

z vdelanim zvočnikom. Plačljivo v 12 mesečnih obrokih po Din 176.—

Dobi se samo pri: PHILIPS RADIO ZASTOPSTVO

H. SUTTNER, LJUBLJANA 9

Ivrševa (Dunajska) cesta št. 1 B (poleg nebotičnika). — ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK!

Gospodarska zveza, Ljubljana

r. z. z. o. z.

Prodaja deželne pridelke, žito, mlevske izdelke, seno, slamo, kolonialno in spocerijsko blago, kmetijske stroje in orodje, umetna gnojila, cement, premog itd.

Prvovrstna moka Desider Forgacs Bačka Topola zopet stalno na zalogi.

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v novi lastni palači

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najboljše.

Denar le pri njej naložen popolnoma varno ker jamči zanj poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-po sestnikov z vsem svojim premoženjem.

Opozorjamo na „Mali oglasnik“

v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki!

ZAHVALA. Našo najvdanejšo zahvalo vsem, ki so dragemu bratu

Jakobu Obersne

darovali nabroj šopkov in vencev in ga v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti, prav posebno pa veleč. gospodu Ivanu Solincu, župniku slovenjebistriškemu za tolažilne obiske in slovo ob odprtem grobu, ter veleč. gospodu Jerneju Hafnerju, župniku iz Starega trga za vodstvo pogreba, nadalje poskemu zboru za prekrasno petje, osobito bivšim bistriškim organistom ter organistom sosednjih župnij. Vsem, prav vsem: Bog obilno plačalaj!

Devina pri Slovenski Bistrici, Beograd, Rožnik pri Ljubljani, dne 22. septembra 1933.

ZALUJOCI OSTALI.

ZAHVALA. Ker nam je nemogoče se vsakemu posameznemu osebnostno zahvaliti za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob smrti naše dobre, zlate mame, gospe

Matilde Radolič roj. Pihl

kakor za poklonjene krasne vence in cvetje, se tem potom najiskrenejše zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni č. duhovščini z g. škof. aktuarjem J. Kokošinekom na čelu, za njegove tolažilne besede, zavodu č. šolskih sester, drž. in magistratnim uradnikom, Krščanski ženski zvezi, SSK Maratonu, kakor vsem prijateljem in znancem blage pokojnice, ki so jo v tako obilnem številu spremili na njeni zadnji poti.

V Mariboru, dne 21. septembra 1933.

JOSIP RADOLIČ, soprog — otroci in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA. Ob prebriski izgubi naše toliko ljubljene mamice, stare mamice, gospe

Antoniye Aljančič

izrekamo tem potom najtoplejšo zahvalo predvsem domačemu župniku g. Zabretu za vso požrtvovalno duhovno-očetovsko tolažbo ob težkih urah in na poslednji poti, tako tudi preč. gg. župn. Hartmanu in Klemenčiču za asistenco, veleč. vodstvu uršulinskega samostana za zastopstvo, veleuglednim družinam dr. Brejčevi, Kobetovi, drž. pravdn. Lavrenčakovi, dr. Grafenauerjevi, Dolžanovi, Lavričevi iz Ljubljane in vsem bližnjim in daljnim sorodnikom, prijateljem in znancem ter sosedom za molitve, spremstvo, tolažilno sožalje in obilno cvetje.

Kovor, dne 24. septembra 1933.

GLOBOKO ZALUJOČI